

Katolički list

ZVONIK

GOD: X BR. 1 (99) Subotica, siječanj (januar) 2003. 50,00 din

Piše: Stjepan Beretić

19. 01. 2003. - 2. NEDJELJA KROZ GODINU

1 Sam 3,3b-10.19; 1 Kor 6,13c-15a.17-20; Iv 1,35-42

Udovi Kristova tijela

Nazočnost Duha Svetoga u nama usmjeruje naše tijelo i našu dušu da nasljedujemo Krista čiji smo mi udovi u jedinstvu istoga tijela. Dok apostol Pavao piše Korinćanima među kojima je razvratnost i bludnost bila pustila duboko korijenje, jer je Korint je bio lučki grad, iznosi, u ovom odlomku, kršćansku teologiju dostojanstva ljudskoga tijela. Naime, dok u grčkoj filozofiji postoji tzv. dualizam: duša = dobro a tijelo = zlo, Pavao vođen kršćanskim duhom govori o dostojanstvu ljudskoga tijela jer smo u kupelji preporođenja otkupljeni i naše tijelo je također pozvano na uskrsnuće i život vječni. Tim samim ljudsko tijelo je sudionik svega onoga čime čovjek stiče vječnost a i proslavljuje Boga. Vrlo je važno i opravdano razumjeti svetost cijeloga čovjeka: duha, duše i tijela i zato apostol upozorava na bludnost kojom čovjek vrijeđa napose dostojanstvo svojega tijela. Pozvani smo proslaviti Boga svim svojim bićem, znači i svojim tijelom. Proslava Boga je dakle naša svetost.

26. 01. 2003. 3. NEDJELJA KROZ GODINU

Jon 3,1-5.10; 1 Kor 7,29-31; Mk 1,14-20

Kršćanin u ovom svijetu

Pavao nas uči ne samo da iščekujemo skori Kristov dolazak, već da se neprestano trudimo u sebi ostvariti Božju sliku. Vječnost prije našeg postojanja je stvarnost. Vječnost poslije naše zemaljske smrti je naša stvarnost. Između onoga "odvijek" i početka naše vječnosti tako je kratki ljudski život. On je kao bljesak, kao iskra i nema drugi smisao nego da zasvijetli, zaškri i obasja nam put u vječnost. Prolaznost ovoga svijeta i naša prolaznost s njom nije tragedija. To je put k nečemu novom i vječnom. Stoga se kršćanin u odnosu prema prolaznim vrednotama, pa kako god bile velike i važne, odnosi kao prema nečemu što je prolazno i tim samim manje vrijedno od vječnoga. Kršćanin u svemu djeluje u svjetlu vječnoga jer prolaznost ovoga svijeta je njegova stvarnost. Kristov drugi dolazak će osobito zasjati u onima koji su život tako živjeli da su uspjeli proći kroz ovaj život, živjeti ga a nikada ne zaboraviti relaciju prema vječnom. Sve prima novo svjetlo, sve prima novu dimenziju s gledišta prelaska iz ovoga u vječni život.

Slika na naslovnoj strani: "Jaslice" u Karmelićanskom samostanu u Somboru

Slika na 2. strani: detalj "betlehenskog" platna u ckvi sv. Roka koje je oslikao akademski kipar Nesto Orčić

2. 02. 2003. - 4. NEDJELJA KROZ GODINU

Pnz 18,15-20; 1 Kor 7,32-35; Mk 1,21-28

Ženidba i beženstvo

Pavao ne podcjenjuje svetost kršćanske ženidbe koja se temelji na Kristovoj ljubavi. No on pokazuje da beženstvo, koje je sam izabrao, omogućuje da slobodnije prionemo uz Gospodina. Ne smije se ovaj odlomak tumačiti izdvojeno iz cjelokupnoga Apostolova poslanja i vjerskoga iskustva. On na mnogo drugih mjesta i govori i veliča otajstvo i vrijednost kršćanske ženidbe. Međutim, kada govori o svome vjerničkom iskustvu, ističe da je on kao apostol potpuno slobodan, nenavezan na obitelj, efikasnije mogao izvršiti svoje apostolsko poslanje. U jednom času u poslanici Korinćanima sebe i svoj doživljaj stavlja kao primjer da se apostolski i osmišljeno može služiti Bogu i u braku i izvan braka, ali da je za apostolsku službu svrsishodnije, "lakše" i slobodnije služiti u beženstvu, tj. u celibatu. Na ovaj i na još neke

tekstove u Novom zavjetu Crkva naslanja svoju praksu da preporučuje pa i zahtijeva za one koji se opredjeljuju za izričitu apostolsku službu beženstvo kao vid slobodnoga i nepodijeljenoga služenja Gospodinu. Beženstvo, dakle, nije podcjenjivanje ili obezvređivanje braka nego je samo oslobođenje za lakše vršenje apostolskog poslanja, jer to znači biti bez jedne životne i naravne obveze, odnosno brige za vlastitu obitelj.

9. 02. 2003. 5. NEDJELJA KROZ GODINU

Job 7,1-4.6-7; 1 Kor 9,16-19.22-23; Mk 1,29-39

U službi Crkve

Apostol Pavao se predstavlja kao sluga svoje braće kao što je i Krist bio. On ima pravo da ga kršćani uzdržavaju, ali radije se sam brine za svoj svagdašnji kruh. Svjestan da je za apostolsku službu direktno od Boga pozvan, svjestan je i svoje velike odgovornosti te zato i govori o dužnosti navješćivanja. Djelovati apostolski znači biti od Boga pozvan i od Boga poslan navješćivati ali ne u vlastito ime nego u Božje ime. Kako god je apostolska služba božanskog porijekla i božanskog karaktera, ipak je vrši čovjek. A čovjek je biće smješteno u prostor i vrijeme i s prolaznim zemaljskim potrebama i kršćanska zajednica je "dužna" podržavati to apostolsko poslanje i služenje svojom ljubavlju i dobrotom osiguravajući navjestitelju ono osnovno za život. To je vječno osjetljiva tema u svim našim zajednicama. Vrlo je, naime, opasno ako se božansko poslanje pobrka sa zemaljskim profitom ili ako se službenika Crkve prisili na drugačiji način održavanja nego što je vršenje njegove službe. U povijesti Crkve su poznati mnogi, ne mali, sukobi radi ovoga predmeta, a prava poruka je ipak vrlo jasna: apostolsku službu obnaša od Boga izabran i poslan službenik koji živi za zajednicu ali i od zajednice. To je stvar sa-vjesti a ne tek puke volje.

BOŽIĆ

U SVIJETU I KOD NAS

SVETKOVINA BOŽICA
U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

Zagrebački nadbiskup **Josip Bozanić** predvodio je na svetkovinu Božića središnje misno slavlje u prepunoj zagrebačkoj katedrali zajedno s apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj nadbiskupom **Giulio Einaudijem**, pomoćnim biskupima **Josipom Mrzljakom** i **Vladom Košićem** te zborom kanonika i prebendara. Na misi, na kojoj je bio nazočan i hrvatski predsjednik **Stjepan Mesić**, nadbiskup Bozanić poručio je da ne zaboravimo danas što bi bio svijet, ovaj naš svijet, bez Crkve koja neprestano o Božiću objavljuje i podsjeća da je Bog spasio čovječanstvo i svakog čovjeka od grijeha i od smrti. Nadbiskup je upozorio da se u vremenu u kojem smo, nažalost, pogođeni vijestima o nasilju izbliza ili izdaleka, u kojem smo svjedoci nasilja, ratova, mržnje i smrti, u svijetu u kojem vlada strah, obzor povijesti čini zamračenim. Kako li je u ovom povijesnom okviru potrebna Crkva koja neumorno naviješta: Božić je! Kako li je divna vjernička duša koja uronjena u misterij našega spasenja kliče: Božić je! Potrebna nam je Crkva, radosni smo i mi, jer stapajući svoj glas s glasom cijele Crkve naviještamo istinski temelj radosti i obnovljene nade: Isusa Krista, Spasitelja svijeta. Bog se rodio po Blaženoj Djevici Mariji i nastanio se među nama, postavši nezadrživom snagom mira u srcu svakoga čovjeka i u životu naroda, istaknuo je predvoditelj misnog slavlja.

KRVAVI BOŽIĆ

ZLOČIN NAD HRVATIMA
U KOSTAJNICI

Policijska uprava Konjic u 22 sata i 15 minuta 24. prosinca obaviještena je da su u kući **Andelka Anđelića** u mjestu Kostajnica u općini Konjic nepoznate osobe iz više hitaca iz vatrenog oružja usmratile **Andelka Anđelića**, rođenog 1935. godine i njegovu sestru **Maru**, rođenu 1955. Tjelesne povrede zadobila su **Andelkova** djeca - kćerka **Zorka**, rođena 1973. i sin **Marinko** rođen 1972., koji su prevezeni u Opću bolnicu Konjic, gdje je zbog zadobivenih povreda naknadno podlegla i **Zorka**. U povodu tragičnog događaja u Kostajnici putem valova Radio Konjica taj čin osudio je župnik konjičke župe **fra Ante Kurtović**. "Ovaj događaj sve nas je pogodio i iznenadio, posebno što se desio u vrijeme Božića, vrijeme radosti u cijelom svijetu", kazao je Kurtović. **Don Ante Ledić**, župnik u Župi Obre kazao je da se događaj desio u mirnom selu u kojem od početka procesa povratka i njegovog dolaska nije zabilježen nijedan incident. "Motiv nam je nepoznat, jer su stradali pripadali uzornoj i dobroj obitelji", kazao je don Ante. Bez obzira na svu tragediju i žalost moramo nastaviti živjeti puni nade i vjere u čovjeka. Molili smo za ubojicu da mu Bog da smiraj duše", poručio je Konjičanima don Ante Ledić.

PAKISTAN:

KRŠĆANI UBIJENI
I RANJENI NA BOŽIĆ

U napadu na protestantsku crkvu u Pakistanu na Božić tri su djevojčice ubijene, a 14 sudionika liturgije je teže ozlijeđeno. Prema policijskom izvještaju, najmanje jedna je granata ubačena u crkvu u Daski, gradiću 70 kilometara sjeverozapadno od Lahorea. Pakistanski predsjednik osudio je taj napad. Policija je uhitila troje osumnjičenih, među kojima je i jedan islamski vjerski službenik, koji je poznat po svojim antikršćanskim izjavama. Sva su trojica pripadnici ekstremističke skupine "Jaish-e-Mohammed". Napad se dogodio unatoč pojačanim mjerama opreza i sigurnosti u povodu kršćanskih blagdana. Pakistanska je policija spriječila napad na crkvu u Islamabadu, gdje je nedaleko crkve pronađena skrivena granata.

FRANJEVCI SVJEDOČE:

BETLEHEM JE GRAD-ZATVOR

Betlehem je danas grad duhova i grad-zatvor, napisao je za "Kathpress" franjevac **o. Raynald Wagner**, koji djeluje u Svetoj zemlji, osvrćući se na stanje u gradu Isusova rođenja koji se i ovoga Božića nalazi pod izraelskom okupacijom. Za godinu Velikoga jubileja i Papin posjet 2000., Betlehem je u potpunosti obnovljen pri čemu je utrošeno oko pet milijuna dolara dobivenih uglavnom od različitih crkvenih udruga i darova kršćana iz cijeloga svijeta. Danas, ističe o. Wagner, nije ostalo gotovo ništa od toga jubilejskog sjaja. Izraelska vojska ušla je u Betlehem u listopadu 2001., te od tada još pet puta zaposjedala grad. Pri tome su oštećene ili razrušene 822 kuće, a u susjednom Beit Jalalu uništeno je ili oštećeno oko 1.700 kuća. U selu Beit Sahour, poznatom kao prenočištu hodočasnika, danas se 470 kuća nalazi u ruševinama. Oštećeni su i samostani i crkvene kuće u Betlehemu, kao i sva infrastruktura. Bazilika Rođenja i franjevački samostan, te grčkopravoslavni i armenski samostan, bili su na proljeće ove godine 40 dana pod opsadom izraelske vojske, jer su se u crkvi sklonili palestinski borci i civili. Od početka Itifade u Betlehemu je ubijeno 75 ljudi, od toga ove godine njih 47. U potpunosti je uništen i gospodarski život, a 80% stanovnika Betlehema je bez posla...

Kako svjedoče franjevci, sada je sve zatvoreno, a obitelji u Betlehemu bore se s glađu, dodajući kako cijelome gradu i okolici prijete humanitarna katastrofa. Franjevci također proživljavaju teško razdoblje... Zbog ratnog stanja i ugrožene egzistencije stotinjak stanovnika, uglavnom kršćana, iselilo se iz Betlehema u prekomorske zemlje u posljednje dvije godine. Franjevci upozoravaju kako Svetoj zemlji prijete izumiranje kršćana, koji se zbog rata i nezaposlenosti iseljavaju i odlaze rođacima i poznanicima uglavnom u SAD ili Latinsku Ameriku, Australiju. Želeći pomoći kršćanima, franjevci u Svetoj zemlji odlučili su na svoja dva zemljišta nedaleko Betlehema podići dvije stambene zgrade u kojima će biti 36 stanova za kršćanske obitelji, koje su zbog izraelske okupacije ostale bez kuća i posla.

BOŽIĆ U BETLEHEMU

Jeruzalemski latinski patrijarh **Michel Sabbah** pozvao je na polnoćki u Betlehemu na snošljivost između kršćana, židova i muslimana, te prestanak okupacije palestinskih područja. Na misi u crkvi Sv. Katarine okupilo se oko tisuću vjernika, kojima je patrijarh Sabbah posvjedočio kako "pravim vjernicima nije nemoguće pronaći ljubav za svakoga - bez obzira bio to musliman, židov ili kršćanin". Mir je u rukama izraelske Vlade, rekao je patrijarh na misi na kojoj su sudjelovali veleposlanici katoličkih zemalja. Počasno mjesto palestinskog predsjednika **Yassera Arafata** ostalo je prazno, budući da su mu izraelske vlasti zabranile ulazak u Betlehem.

BOŽIĆNA PORUKA BEOGRADSKOG NADBISKUPA

Beogradski nadbiskup **Stanislav Hočevar** uputio je vjernicima poruku u prigodi nadolazeće svetkovine Božića, u kojoj je istaknuo kako veliko božićno otajstvo uvijek iznova razotkriva sve velike suprotnosti: kako je velika naša tama, a kako je neizmerno svjetlo Božje istine i ljubavi. U Božićno otajstvo ulazimo kao kroz veliku radionicu povijesti: u igri svjetla i tame vidimo neuspjele plodove naše nemoći i najveća remek-djela stvaralačke Božje ljubavi, napomenuo je nadbiskup. U svojoj je poruci nadalje kazao kako bez tog "djeteta", koje se rađa u svetoj noći; bez Sina, koji nam je "darovan" nemamo budućnosti, nemamo nade, zato nemamo ni života, te je dodao da je svako dijete jamac života, nosilac je svjetla i nade, uz njega znamo da nas je netko obdarivao. Božić je zato svetkovina koja nas upućuje u rješavanje najdubljih pitanja, svetkovina u kojoj nalazimo rješenje za naše životne probleme, smatra nadbiskup Hočevar. Prije svega, prema njegovu mišljenju, treba shvatiti da pri svakom rođenju čovjeka prisustvujemo ili sudjelujemo u Božanskoj stvaralačkoj snazi. Tko nema osjećaj za rođenje, za život, taj je zabacio Boga, izvor života, a zabaciti Boga znači izabrati tamu, beznađe, smrt, zaključio je nadbiskup. Treba isto tako znati, dodao je, da nam je svaki ljudski život darovan, da nije plod naših moći, već Božjih i svaki život treba, dakle bezuvjetno prihvatiti. Beogradski nadbiskup pokazao je veliku zabrinutost za položaj djece u obitelji, u školi, u župi. Vrlo me boli da nemaju sva naša djeca mogućnost da pohađaju slobodno i s dužnim poštovanjem svoj katolički vjeronauk, kazao je, napomenuvši da nikako to ne smije ostati tako, niti se smije događati da se u bilo kakvom strahu ili nelagodnom osjećaju prilagođavamo okolini u onome što nije dobro, što nije u duhu našeg životnog poslanja.

BOŽIĆNI KONCERT U PETROVARADINU

Vikarijat srijemski priredio je u nedjelju 5. siječnja u župnoj crkvi Sv. Jurja u Petrovaradinu sada već tradicionalni koncert božićnih popijevki i običaja u Srijemu pod geslom: "U Isusu je Božja ljubav postala vidljivom da bi ljudi u Ljubavi postali ljudi jedni drugima". Na početku programa sve nazočne pozdravio je đakovački i srijemski pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem **Đuro Gašparović**, svima je poželio obilje

blagoslova uz božićne i novogodišnje blagdane, te uputio božićne čestitke sestrinskoj Srpskoj pravoslavnoj crkvi. Program je završio prigodnim druženjem u prostorijama Vikarijata srijemskog.

BOŽIĆNA ČESTITKA KARDINALA PULJIĆA PATRIJARHU PAVLU

Gradu i svijetu

Vrhbosanski nadbiskup kardinal **Vinko Puljić** uputio je božićnu čestitku srpskopравoslavnom patrijarhu **Pavlu**, zahvaljujući mu na početku na njegovoj čestitki, u kojoj je "kao crkveni pastir i teolog" povezo proslavu Božića s Isusovom izrekom kako je Kraljevstvo Božje među nama, što je temelj za probrazbu ovoga svijeta. Kardinal Puljić dijeli tu patrijarhovu nadu te mu se pridružuje u molitvi za taj veliki cilj. "Posebno sam zahvalan što ste u svojoj božićnoj čestitki naveli Kristovu molitvu Ocu da mi njegovi sljedbenici budemo jedno kao što su On i Otac jedno. Vjera u zajedničkog Spasitelja i Gospodina Isusa Krista nas kršćane svih

konfesija potiče da gradimo mostove međusobnog povjerenja, kako bi svijet u kojem živimo i vršimo svoje vjerničko poslanje bio mirniji i pravedniji." A s apostolom Pavlom vjerujemo da je Krist "mir naš", da je nas "različite u jednom Tijelu izmirio s Bogom po križu" te da po svojim vjernicima u današnjem svijetu navješćuje "mir vama daleko i mir onima blizu", kaže kardinal Puljić, završavajući svoju čestitku s tradicionalnim: "Mir Božji - Hristos se rodi".

BOŽIĆNA POSLANICA PATRIJARHA PAVLA

U povodu Božića prema julijanskome kalendaru, srpskopравoslavni patrijarh Pavle uputio je svoju božićnu poslanicu, kojom na tradicionalni način upućuje božićnu čestitku: "Mir Božji - Hristos se rodi", te poziva na otvorenost svih ljudi dobre volje prema božićnoj poruci mira i nade. U poslanici patrijarh Pavle ističe kako je od Božića Bog s nama u našoj ljudskoj prirodi i u sveukupnoj prirodi oko nas, te je Božić za nas kršćane istinsko i vječno Proljeće, proljeće neprolazne Radosti i vječne Slobode, spasonosne Ljubavi i vječnog Života. Napominjući kako je Božić blagdan mira, patrijarh Pavle ističe kako je u današnje doba taj mir ugrožen na razne načine, te poručuje kako nas Bog, bez obzira na današnji svijet, u kojem vladaju nepravde i grešnosti, nikada nije napustio. Nadalje, srpskopравoslavni patrijarh poziva sve pravoslavne vjernike da "u sebi i oko sebe, u narodu svome i ljudima i narodima oko sebe, cijene i poštuju prije svega i iznad svega pravoga čovjeka i prave ljude kao bogolike i nepriko-snovene ličnosti, vječnu braću svoju. Ali isto tako da cijene i poštuju pravu ljudsku bratsku zajednicu u Živoj Crkvi Novorođenoga Krista Emanuela i Spasitelja". Posebno se obratio svima onima koji su pritisnuti nepravdama, da izdrže velika iskušenja kojima su podvrgnuti, da ustraju u zalaganju za pravdu i slobode Božje i ljudske, te da u dušama prihvate

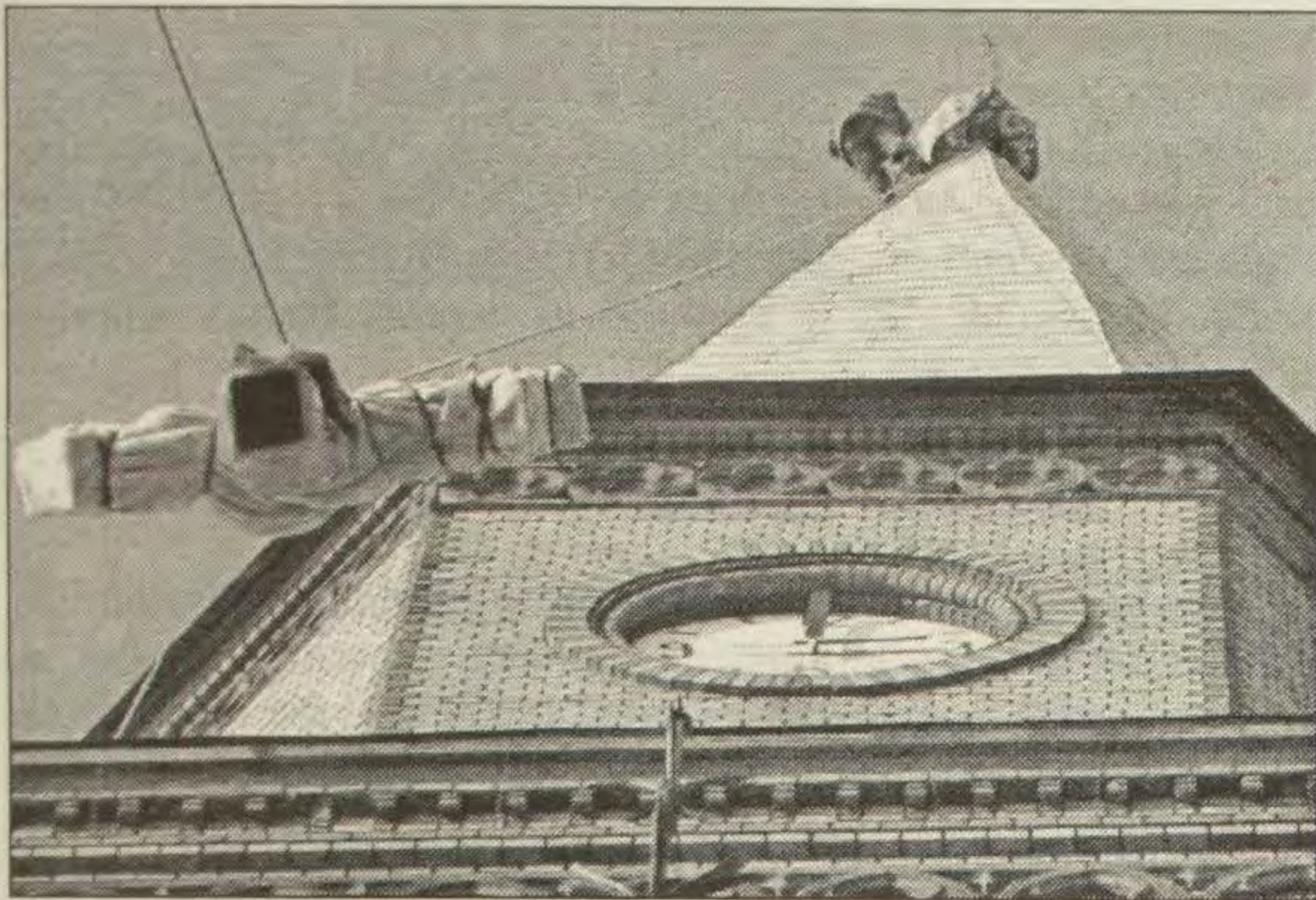

POZLAĆENI KRIŽ I KATEKUMENI U BOŽIĆNOJ NOĆI

Crkva sv. Roka u Subotici dočekala je Božić osvjetljena i pozlačena križa koji je hrabri planinar **Zvonko Šarčević** neposredno prije Božića spretno podigao na vrh krova.

- Mjesec dana sam radio na križu. Oko 850 listića 23,5-karatnog zlata nalazi se na njemu. To je interesantan posao, ali ima svoje tajne. Dosta dugo sam to "špijuniro" kako se to radi - rekao je Zvonko završavajući pozlatu križa.

I ovaj događaj podizanja križa zabilježila je ekipa TV-divana. Pastirsku igru prije ponoćke izvela su djeca koju je pripremila s. **Bosiljka**, a **Marija Jaramazović** je u ulozi Marije, Isusove majke, otpjevala uspavanku novorođenomu kralju. Župni zbor uz orguljsku pratnju **mr. Ervina Čelikovića** pjevao je božićne pjesme, a misa se završila pjesmom "Ajte braćo da idemo".

Ovu će božićnu misu sigurno najviše pamti petnaest odraslih vjernika koji su se pripremali za svečani trenutak svoje Prve pričesti. Ponosan na njih župnik **Andrija** je istaknuo da su oni doživjeli istinski Božić jer se Isus nastanio u njihovom srcu.

K. Č.

IZLOŽBE - KONCERTI

IZLOŽBA BOŽIĆNJAKA U SUBOTICI

Tradicionalna božićna izložba božićnjaka održana je od 14. do 21. prosinca 2002. u pridvorju Varoške kuće, koju po običaju

priređuje Etnološki odjel Instituta "Ivan Antunović" iz Subotice.

Na izložbi su trideset i jedna vridna reduša izložile trideset i tri božićnjaka, poređani jedan nuz drugog, na astalima s bilim čaršapima, da ji gledači iz bliza vide i ošacuju njevu lipotu i vridnost. Imali su i šta vidit, a o utiscima možda najviše govori knjiga utisaka, u koju su brojni gledači, više nacionalnosti, upisali svoje dojmove i divljenja prema ovom jedinstvenom narodnom umijeću. To upućuje na razmišljanje nije li možda ova godina podesna da se priređivač izložbe zauzme i srid zime priredi "radionicu" za nauk pečenja božićnjaka i pravljenja figura i tica, da se još više mladi uputi i ubuduće stara da naš božićnjak ne padne u zaborav.

Izložbu je 14. prosinca prigodnim govorom otvorio **Alojzije Stantić**, a o izložbi su govorili etnolog **Arpad Pap**, predstavnik SO Subotica i **Grgo Kujundžić**, predsjednik Etnološkog odjela Instituta "Ivan Antunović".

Gledačima su ovaj doživljaj ulipčali: dičiji zbor iz župe "Isusova Uskrsnuća" pod vodstvom **Miroslava Stantića**, s otpivane dvi božićne pisme, i zbor Šokica u prilipoj šokačkoj nošnji iz HKUD-a "Bodrog" iz Bačkog Monoštora, pod vodstvom **Marije Turkalj**, koje su nam otpivale prigodne šokačke pisme. **Ana Vojnić Tunić**, recitatorica Hrvatske čitaonice, govorila je božićnu pismu Alekse Kokića.

****

Gledače na izložbi je **Alojzije Stantić** obavistio da je božićnjak, kojeg je početkom prosinca odno na međunarodnu izložbu kruva, u Muzej kulture kruva (Kultur der Brotmuseum) u nimačkom gradu Ulmu, izazvo veliko zanimanje stručnjaka i gledača i da je rad tog tamo dobio počasno mjesto. Početkom siječnja će etnolozi ocinjivat etnološku vridnost izložaka, ociniće i božićnjak, o čemu ćemo obavistit javnost.

Ovaj božićnjak su s tušta truda i spritnosti ispekle, figurama i ticama okitile sestre **Janja Matković** iz Malog Bajmaka i **Lozika Stantić** iz Tavankuta.

A. Stantić

IZLOŽBA BOŽIĆNJAKA U SOMBORU

U predvečerje sv. Lucije, 12. prosinca u prostorijama HKUD-a "Vladimir Nazor" organizirana je izložba božićnjaka, koje su vrijedne i vješte ruke subotičkih i somborskih domaćica pripremile, ukrasile i donijele na zastrte stolove crvenim stolnjacima na šlinganim "bilim salvetama", kao poklon "za oči". Osjećao se ugođaj poklona od sv. Lucije /Svjetlane= lumem de lumine/ iz prve polovice dvadesetog stoljeća.

Cio ugođaj ne bi tako izgledao da se za njegovu organizaciju nije potrudila **Cecilija Miler** i njen muž **Gustav**. Oni su utrljali našim domaćicama da se upuste u taj precizan, lijep, ali i brižan i zahtjevan posao.

Žiri u sastavu **Katica Dorotić**, **Marija Hornjak** i **Marija Matarić** imao je težak zadatak da odabere najljepše od najljepših. Svaki božićnjak izložen na stolu bio je okružen upaljenim svijećicama, crvenom jabukom, orasima u ljusci, medom, sve je mirisalo i najavljivalo dolazeći veliki blagdan Rođenja Kristova. U svemu se vidio uloženi rad, volja, briga i sigurno jedna neprospavana noć... Rumeni božićnjaci nakićeni svim mogućim figuricama: izvornim i novim kreativnim, prava ljepota. Svi zaslužuju nagradu, no odlučeno je da prvu nagradu - sliku Cecilije Miler - dobije božićnjak **Roze Marković**, drugu - vazru od keramike koju je izradila keramičarska sekcija - gošća iz Subotice **Marija Vukov**, a treću - svilenu maramu koju je oslikala Cecilija Miler - **Tereska Žuljević**. Sve ostale sudionice dobile su zahvalu za učešće, sa srcem izrađenim u keramičarskoj sekciji Društva.

U pročelju sale pored gospođe Cecilije stajale su tri lipe članice folklorne sekcije "opravite u prava bunjevačka svečana ruva" od crvenog somota /kumaše/, od bile svile /ne Lionske/ na nevidiš grane i od žandarsko zelenog materijala sa srebrnim

granama. Bile su pored božićnjaka "dekor večeri".

U osam sati navečer izložbu je otvorio predsjednik HKUD-a "Vladimir Nazor" **Šima Raič**. Pozdravio je sve prisutne, posebno goste iz Subotice, kao i gospodina **Grgu Kujundžića**, pročelnika etnografskog odjela "Blaško Rajić" pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u Subotici.

Poslije ovog službenog dijela izveden je mali zahvalni program u kojem smo čuli divno odrecitiranu recitaciju **Snežane Nađ**, članice Dramske sekcije Društva. Mali, ali valjani tamburaši su svojim sviranjem pratili pjesme koje su otpjevali članovi zbora "Izvor" iz crkve Sv. Trojstva.

Slijedila je zakuska, koktel, razgovori, razgledanja božićnjaka...

Poručujem svima, pecite božićnjake za izložbu, ne moramo dijeliti nagrade, bit će lakše organizatorima, žiriju, a na zadovoljstvo i veselje onima koji pamte naše stare običaje, kao i onima koji ih trebaju čuvati, njegovati i prenijeti svojem potomstvu.

Još nešto, na izložbi božićnjaka u Subotici, otvorenoj 14. prosinca, četiri naše Somborke dobile su zahvalnicu za sudjelovanje u ovoj manifestaciji: **Janja Pekanović, Roza Vuković, Roza Marković i Tereska Žuljević**.

Neka Vas nagrade ohrabre, a nedobijene nagrade ne obeshrabre, nastavite peći božićnjake i narednih godina... Učite svoju djecu da ih prave. Vaš rad se graniči s umjetnošću.

Marija Matarić

TRADICIONALNI BOŽIĆNI KONCERT KATEDRALNOG ZBORA "ALBE VIDA KOVIĆ"

Ovaj tradicionalni koncert, koji o Božiću priređuje Katedralni zbor "Albe Vidaković", ima i svoju vjernu publiku koja je 16. prosinca bila na prvom blagdanskom koncertu u velikoj vijećnici Gradske kuće. Zbor je nastupio uz mlade tamburaše Subotičkog tamburaškog orkestra, a pod ravnanjem **s. Mirjam Pnadžić**. /Zv/

SUBOTIČKI TAMBURAŠKI ORKESTAR ODUŠEVIO PUBLIKU

U prepunom amfiteatru Otvorenog univerziteta, u nedjelju 22. prosinca Subotičani su doživjeli susret s raznovrsnom glazbom koju im je darovao Subotički tamburaški orkestar za predstojeće božićne i novogodišnje blagdane. Orkestrom je ravnao **Zoran Mulić**, a pripreme su tekle uz "budno uho" umjetničkog rukovoditelja **Stipana Jaramazovića**. Nastupili su, možemo ih tako nazvati, stalni vokalni solisti **Marija Jaramazović, Nikola Jaramazović i Antonija Piuković**. Publici su ovi glazbenici darovali kompozicije od ozbiljnog repertoara do popularnih melodija i sasvim je sigurno da će koncert publici ostati u nezaboravnom sjećanju. /Zv/

BOŽIĆNI KONCERT ŽUPE "ISUSOVO USKRSNUĆE"

Mješoviti zbor župe Isusovo Uskrsnuće, koji možemo nazvati zborom mladih pjevača, darovao je 23. prosinca lijep koncert mnogobrojnoj publici u velikoj vijećnici Gradske kuće. Osim mješovitog zbora nastupio je i dječji zbor, a mladi dirigent **Miroslav Stantić** okupio je i mlade glazbenike iz raznih sredina koji su došli u svoj rodni grad na božićne blagdane. Tako su pjevači nastupili uz pratnju prigodno sastavljenog orkestra među kojima su studenti glazbenih akademija u Zagrebu, Novom Sadu i Segedinu. Sa zborom je nastupila i **Dragana Ristić**, sopranistica. /Zv/

BOŽIĆNI KONCERT U ĐURĐINU

I u okolici Subotice, u župi sv. Josipa Radnika u Đurđinu 29. prosinca priređen je božićni koncert. Nastupio je mjesni Komorni orkestar "Musica corda" koji je pod ravnanjem **Nele Skenderović** izveo kompozicije iz Međimurja, Sinja, Dalmacije i Bačke. /Zv/

EKUMENSKI BOŽIĆNI KONCERT "NOVI SAD PJEVA ISUSU"

U novosadskom kazalištu "Ben Akiba" u ponedjeljak 30. prosinca održan je 5. božićni koncert pod nazivom "Novi Sad pjeva Isusu", koji je ponovno okupio izvođače iz gotovo svih crkvenih zajednica u Novom Sadu i goste iz drugih gradova i mjesta u Vojvodini. Organizatori ovog koncerta bili su članovi Franjevačkog svjetovnog reda iz Novog Sada **Nevena Radić i Igor Erdei**.

U 22 točke programa nastupili su: zbor Sremske eparhije "Sv. Nikolaj", zbor KUD-a "Petőfi Sándor", zbor KUD-a "Fehér Ferenc" iz Rumenke, zbor Evangeličke slovačke crkve, zbor Baptističke crkve, zbor časnih sestara Službenica BDM s omladinom iz Ruskog Krstura, dječji zbor pravoslavnog vjeronauka pri Sabornoj crkvi Novog Sada, dječji zbor Evangeličko-metodističke crkve iz Kisača, dječji zbor Franjevačke crkve, djevojačka vokalna grupa Rusinskog kulturno-prosvjetnog društva, Tim za slavljenje iz Protestantsko-evanđeoske crkve, kvartet Katoličke crkve iz Rume, solisti **Jasna Radanović i Žarko Đorđević**, recitatori **Izabella Ifjú i Tanja Pavlić**, plesni par **Roberta Bernacki i Nemanja Blagojević** iz plesne škole "Lala" te plesna grupa a svirali su **Aleksandra Vojnak i Adam Szög** na klaviru, **Tomislav Vojnak** na klarinetu, **Elvira Vučurević** na violini i sestre **Tamara i Tatjana Štricki** iz Subotice na flautama.

U posljednjoj točki programa nastupili su svi izvođači pjevajući pjesmu "Tiha noć" uz klavirsku pratnju 8-godišnje **Aleksandre Vojnak**.

Hvale je vrijedna ova manifestacija zajedništva novosadskih kršćana u proslavi Spasiteljevog rođenja po njegovoj želji "da budu jedno" (Iv 17,21). Mnogo se govori o ekumenizmu, toleranciji i suživotu a ovaj koncert je sve to i ostvario. /Nevena/

BOŽIĆNO-NOVOGODIŠNJI KONCERT SUBOTIČKE FILHARMONIJE

Kruna božićnih koncerata u umjetničkom smislu bio je koncert Subotičke filharmonije koji je održan 28. i 29. prosinca u velikoj vijećnici Gradske kuće. Na koncertu su nastupili vrsni solisti: tri sopranistice - **Mónika Sáfár** iz Budimpešte, **Maniko Inoue** iz Tokia i **Danijela Jovanović** iz Novog Sada te tenor **Saša Petrović** iz Novog Sada. Ime dirigenta **Berislava**

Skenderovića te nabrojanih solista dovoljno govori o ogromnom interesu koji je koncert pobudio u subotičkoj publici i bez navođenja repertoara koji je, i ovoga puta, bio izvanredno odabran.

Koncert je po prvi put direktno prenosila SUpervizija TV. /Zv/

PREDSTAVNICI VJERSKIH ZAJEDNICA KOD SUBOTIČKOG GRADONAČELNIKA

I ove je godine subotički gradonačelnik **István Ispánovics** priredio prijem za predstavnike vjerskih zajednica u subotu, 28. prosinca. Prijemu su prisustvovali u ime grada potpredsjednici **Bela Tonković** i **Saša Vučinić** te predsjednik gradske vlade **Géza Kucsera**. Od uglednih gostiju tu su bili potpredsjednik Vlade Republike Srbije **József Kasza**, predstavnici Ministarstva vjera **Dušan Rakitić** i **Predrag Konstantinović** te član pokrajinske Vlade **Imre Kern**. Nakon uzajamnih božićnih čestitki, sudionici ovog prijema su ocijenili da su odnosi između vjerskih zajednica i lokalne samouprave izvanredni te da služe općem dobru a mogli bi biti primjer cijeloj regiji.

U ime Rimokatoličke crkve prijemu su prisustvovali biskup **mons. dr. Ivan Péntzes**, generalni vikar **mons. Bela Stantić**, biskupski vikari **mons. József Rehák** i **mons. Stjepan Beretić**, prorektor Teološko-katehetskog instituta **mr. Andrija Kopilović**, rektor sjemeništa "Paulinum" **mr. József Miocs**, gvardijan Franjevačkog samostana **Zoltán Dukai** te biskupijski tajnik **Slavko Večerin**. Na prijemu su bili i protoprezbiter Srpske pravoslavne crkve otac **Milivoj Mijatov**, u ime Reformatorske crkve pastorica **Katalin Réti** i prezbiter **Péter Póth**, superintendent **Árpád Dolinszky** te potpredsjednik Židovske općine **Franjo Prčić**. /K. Č./

BISKUPOV IMENDAN

Na blagdan sv. Ivana svećenici tri subotička dekanata okupili su se na sada već tradicionalno božićno i novogodišnje primanje kod svoga biskupa i ujedno mu čestitali imendan. Pozdravni govor i čestitke u ime svećenika uputio je gerelni vikar Subotičke biskupije **mons. Bela Stantić**. Prvi put je ove godine na ovom slavlju sudjelovao i beogradski nadbiskup **mons. Stanislav Hočevar** u pratnji **dr. A. Rojca**, pročelnika Ekumenskog vijeća Slovenske biskupske konferencije i svoga tajnika **Franca Šenka**. Otpozdravljajući, biskup Péntzes je zahvalio svećenicima na suradnji i podršci i izrazio svoje zadovoljstvo što su zajedno s katehetama i katehisticama revno prihvatili novu obvezu vjeronauka u školi. Biskupu i prisutnima se obratio i nadbiskup Hočevar izražavajući radost što po prvi put može podijeliti zajedništvo s biskupom i svećenicima Subotičke biskupije. /A. A./

SREBRNI PIR U NOVOM SADU

Na Novu godinu proslavili su u Franjevačkoj crkvi u Novom Sadu svoj srebrni pir **Bosiljko** i **Marija Kostić**. Pod večernjom misom obnovili su svoju vjernost i svoja obećanja. Cijela ih zajednica poznaje kao dobre vjernike, praktične kršćane koji svoju vjeru žive i svjedoče. Snagu za svoju vjernost i uzoran brak oni crpe iz vjere, redovite molitve i primanja sv. sakramenata. Radujemo se s njima i čestitamo im. /T. V. /

ŠTO SU MATERICE?

Dvije nedjelje uoči Božića Hrvati Bunjevci slave majčinstvo - Materice. Taj dan se svim mamama čestita, a one darivaju djecu jabukama s novčićima, orasima i maramicama. Veliki je to dan, dan radosti, kada se iz majčinog srca sliva obilje ljubavi za sve svoje. Toga smo dana suprug i ja poslije mise otišli na pijacu kupiti jabuka za darivanje i za kolače, peršun i mrkvu za čorbu i sok za goste - čestitare, kao i mlijeko za starijeg sina. U povratku, vidjeli smo dva čovjeka, dvije skitnice, kako pretražuju kontejner sa smećem. Strašno! To su dva Isusa - sinulo mi je. Pitala sam muža što učiniti, moramo im nešto dati, a nemamo skoro ništa. Da imam mesa, ili nekog povrća ili gotov ručak ili... ali, imam samo jabuke za darivanje. Jabuke, mogu im dati bar jabuke. Ako ne odem sad, oni će otići, Isus će otići. Što će mi i Materice bez Isusa! Dat ću im jabuke. Malo me plaše, jer ljudi u njihovom položaju katkad mogu biti grubo, pijani, a jabuke baš i nisu nešto... Možda i ne znaju što su Materice... Otrgla sam se od tih misli, od svog straha i sebe same: idem, pa što bude. Otrčala sam do jednog i promucala: "Oprostite, htjela bih Vam nešto dati, ali imam samo jabuke. Uzmite, danas su Materice..." Zahvalio se, iznenađen i čestitao mi Materice! Poželjela sam mu sve najbolje i potrčala do drugog, koji se uputio ka sljedećem kontejneru. I njemu sam isto rekla, i on mi je čestitao i poželio svako dobro! Znala sam da oni vjerojatno ne traže hranu za sebe, jer u Caritasu dobiju, već nešto da prodaju i kupe cigarete ili nešto slično, ali iza tih musavih lica i poderanih kaputa, čak i modrica (tko zna od čega!) bio je Isus, a ja sam imala samo jabuke. Vratila sam se do muža i nastavili smo put do moje mame, gdje smo bili čestitati i ostaviti djecu dok obavimo kupovinu. Vidjela sam ih opet kod sljedeće zgrade. Pitala sam supruga možemo li im možda dati nešto novca, da negdje kupe topli ručak ili što im treba? "Sto dinara?" pitao je. "Po sto dinara?" pitala sam i složili smo se: Bog se brine, zaradit ćemo drugi novac. Dala sam im to i rekla im kako bismo voljeli da im trajno, pravo pomognemo, ali sad imamo samo to. Ne znam tko je bio sretniji: mi, oni ili dragi Bog koji me je naučio što su Materice...

Vesna H.

SVETA STOLICA OSUDILA VIJEST O ROĐENJU KLONIRANE BEBE

Vijest o rođenju prve klonirane bebe zgranula je Crkvu i svjetsku javnost. U kratkoj izjavi 28. prosinca predstojnik Tiskovnog ureda Svete Stolice **Joaquin Navarro-Valls** ocijenio je da događaj pokazuje "brutalni mentalitet lišen svake etike i ljudskosti", dodavši kako je još nepotvrđena vijest već potaknula skepticizam i moralnu osudu velikog dijela svjetske znanstvene zajednice. U razgovoru za Radio Vatikan potpredsjednik Papinske akademije za život biskup **Elio Sgreccia** kazao je "da se možemo samo nadati da je vijest lažna, premda i u tom slučaju predstavlja strašni sraz ljudskosti". Reproductivno kloniranje, kao i ono terapijsko može se nazvati samo zločinom protiv čovječnosti. Ono stvara roblje, a ljudsko biće svodi na stvar, igračku, istaknuo je biskup. Uputio je žurni poziv na donošenje zakona i sankcioniranje na području kloniranja. Događaj su osudile katoličke biskupske konferencije diljem svijeta, a Ruska pravoslavna crkva ocijenila je želju roditelja za kloniranim djetetom egoističnom i najavljuje duboku moralnu krizu. Mnogi znanstvenici i nadalje sumnjaju u istinitost objave sekte realijanaca da je u četvrtak u SAD-u carskim rezom rođena klonirana djevojčica Eva. Tvrtka Clonaid ujedno je najavila rođenje još tri klonirane bebe, od kojih najmanje jedne u Europi. /IKA/

U VATIKANU PROGLAŠENI DEKRETI O ČUDESIMA PO ZAGOVORU IVANA MERZA I MARIJE PETKOVIĆ

U nazočnosti pape **Ivana Pavla II.** 20. prosinca u Vatikanu su proglašeni dekreti o čudesima koja su se dogodila po zagovoru časnog sluga Božjega **Ivana Merza**, laika, apostola hrvatske mladeži te službenice Božje **Marije Petković**, utemeljiteljice Družbe Sestara Kćeri Milosrđa.

Ivan Merz je rođen u Banjoj Luci 1896., a umro u Zagrebu 1928. godine. S. Marija Petković je rođena u Blatu na Korčuli 1892., a umrla u Rimu 1966. godine. Nakon što su 5. srpnja ove godine bili proglašeni dekreti o njihovim herojskim krepostima, proglašenjem tih dekreta o čudu u potpunosti su dovršeni vatikanski procesi za njihovu beatifikaciju, čime su ispunjeni svi uvjeti za njihovo proglašenje blaženim. Proglašenjem toga posljednjeg dekreta završen je postupak koji je kod Ivana Merza trajao 44 godine, tj. od 1958. kad ga je na molbu Suradnica Krista Kralja pokrenuo u Zagrebu nadbiskup **Franjo Šeper**. Za s. Mariju od Propetoga Petković proces je započeo 1989. g. u Rimskoj biskupiji, gdje je časna službenica Božja provela posljednje godine života i gdje je umrla na glasu svetosti. Na svečanom činu završetka kanonskog postupka za beatifikaciju u Vatikanu bili su nazočni predsjednik Biskupske konferencije BiH-a banjolučki biskup **Franjo Komarica**, dubrovački biskup **Želimir Puljić**, relator Merčeve kauze i pisac pozicije **mons. Fabijan Veraja** te postulator Merčeve kauze **o. Božidar Nagy**. Institut suradnica Krista Kralja, koji je pokrenuo postupak za Merčevo proglašenje blaženim predstavljala je **Milka Zubčić**. Iz Pariza bila je nazočna vicepostulatorica **prof. Ivanka Jardin**. Sadašnjeg aktora kauze župu sv. Petra iz Zagreba zastupao je **Marijan Perica**, a u ime hrvatskih vjernika laika nazočan je bio direktor tvornice "Pana" **Marinko Mikulić** sa suradnicima iz Zagreba, te predstavnici vjernika laika iz Splita **Cvitko Maleš** i **Ivan Ugrin**. Za s. Mariju Petković proglašenju dekreta osim dubrovačkog biskupa bila je nazočna vrhovna uprava sestara Kćeri milosrđa na čelu s vrhovnom poglavaricom **s. Berislavom Žmak**, generalni postulator **o. Lombardi** te rektor Papinskoga hrvatskog zavoda sv. Jeronima **mons. Jure Bogdan**. Nakon pročitanih dekreta svi nazočni osobno su se susreli s Papom i primili od njega apostolski blagoslov. /IKA/

I U SUBOTICI RADOST ZBOG NOVIH BLAŽENIKA

I u subotičkoj župi sv. Roka svečano je obilježen završetak procesa beatifikacije Ivana Merza i Marije Petković. U uvodu mise Zornice župnik **Andrija Anišić** je istaknuo da je taj dan povijesni za Crkvu u Hrvata jer će biti obogaćena s dva nova blaženika. U propovijedi je pročitao oba dekreta o čudu i potak-

nuo okupljene vjernike da im se utječu za zagovor u svojim potrebama jer oni su ponikli u našem narodu, u našim krajevima i bolje razumiju i naše potrebe. Naglasio je osobito da je u toj crkvi s. Marija Petković puno puta sudjelovala u sv. misi i u ovoj župi otvorila samostan svojih sestara Kćeri Milosrđa. Na kraju mise pred prigodno izloženim slikama budućih blaženika župnik, ministranti i djeca su na koljenima predmolili molitve za njihovo proglašenje blaženima i za Papino zdravlje. /Zv/

MAJKA TEREZIJA IDUĆE GODINE ĆE BITI BLAŽENICA

U nazočnosti pape Ivana Pavla II. pročitana su 20. prosinca dva dekreta o proglašenju herojskih kreposti Majke Terezije te potvrđeno čudo koje se dogodilo po zagovoru te redovnice. Time je otvoren put proglašenju blaženom redovnice i dobitnice Nobelove nagrade za mir, a samo proglašenje dogodit će se vjerojatno središnjom iduće godine. Prefekt Kongregacije za proglašenje blaženih i svetih kardinal **Jose Saraiva Martins** označio je Majku Tereziju kao "jednu od najvažnijih osoba u Crkvi 20. stoljeća". Za talijanski list "Il Giornale" kardinal je rekao da se Papa izuzetno raduje što će u 25. godini svoga pontifikata proglasiti Majku Tereziju blaženom. Proces za proglašenje blaženom Majke Terezije, Albanke iz Skopja građanskog imena **Agnes Bojaxhiu** (1910-97), bio je najkraći u novijoj crkvenoj povijesti. /IKA/

BOŽIĆNA DUHOVNA OBNOVA U RUMI

U župi Uzvišenja sv. Križa u Rumi, u vrijeme neposredne pripreme za Božić, održana je duhovna obnova. Duhovnu obnovu je od 20. do 22. prosinca 2002. već po tradiciji predvodio, Rumljanima dobro poznat i posebno drag, **mons. Ivan Šešo**.

Iako je vremena bilo malo, mons. Šešo je iskoristio svaku minutu da se susretne sa župljanima. Tako je prvoga dana duhovne obnove imao sastanak s bračnim parovima, hrabreći ih i objašnjavajući da se jedino u zajednici, u župi, a napose u svakoj obitelji kao maloj zajednici, Isus ovog Božića želi roditi. Istoga se dana, navečer, susreo s mladima, posvješćujući im da se jedino uz Boga, uz novorođenog Sina Božjega može naći prava sreća, te im je kratko pričao o budućem hrvatskom blaženiku Ivanu Merzu, o njegovom svetom životu i kako u njemu možemo vidjeti svoj uzor.

Drugog je dana na župi bila velika božićna ispovijed, kojom prigodom je naš dragi misionar sve svoje vrijeme posvetio pružanju sakramenta sv. ispovijedi. Kroz sve dane su bile po dvije mise s misijskim propovijedima. Tih je dana mons. Šešo nastojao obići što više bolesnika, i onih koji nikada ne bi primili svećenika, te i njima donijeti radost Božića.

Zadnjega dana je predvodio svečano nedjeljno euharistijsko slavlje zajedno s domaćim župnikom **mons. Boškom Radielovićem** uz završnu propovijed.

Vjerujući da je mnoga srca odledio i priveo k Bogu te im donio toplinu betlehemske štalice, od srca mu zahvaljujemo.

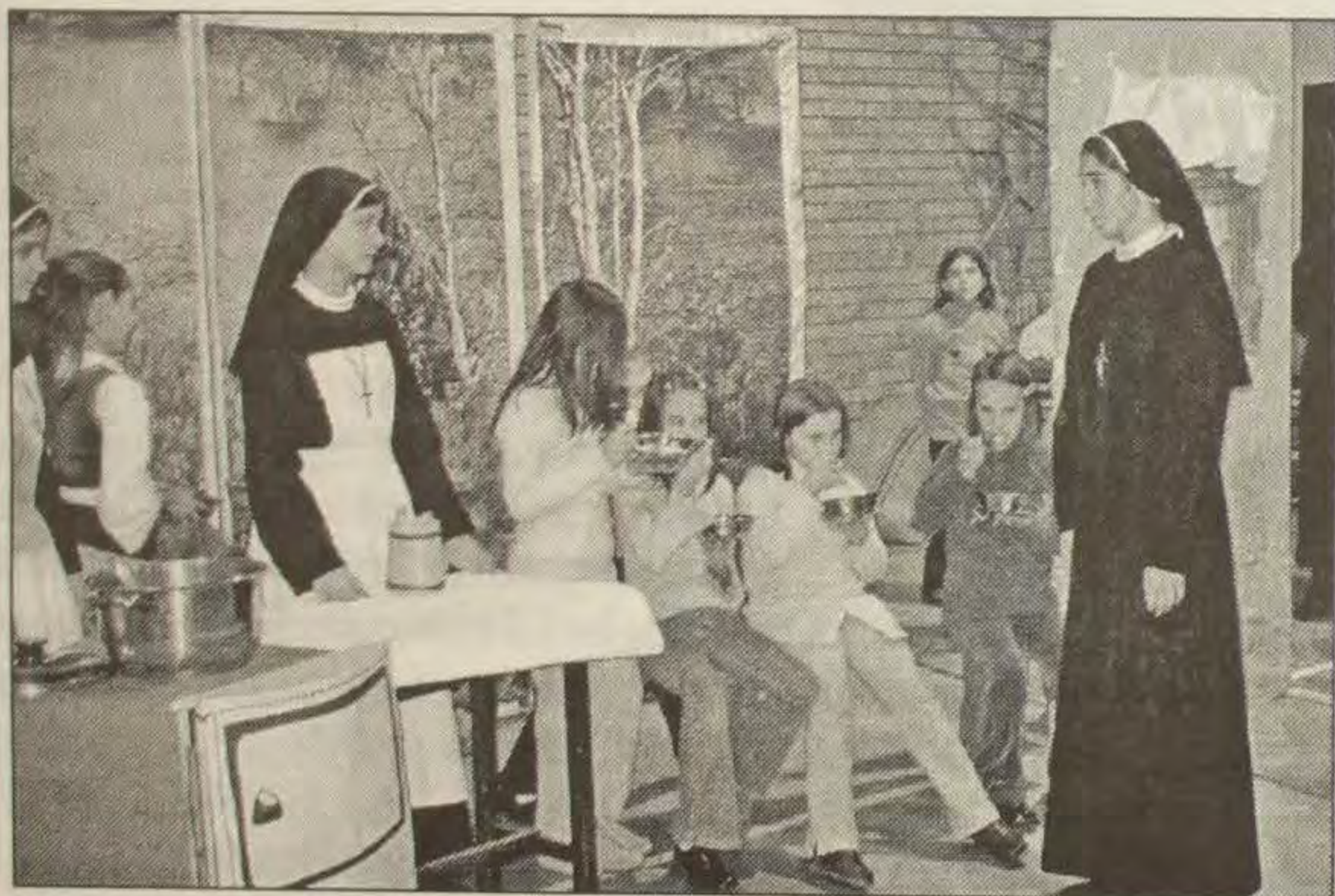
L. D.

MARIJA PROPETOG PETKOVIĆ I SUBOTICA

(II.dio)

Marija Propetog i sljedeće, 1924. godine dolazi prositi po salašima. Posjećuje sestre koje hrabri i poučava zbog nastalih problema. Srećom, problemi su se izgledili i u Subotici se otvara put daljem djelovanju. Biskupov vikar i župnik župe sv. Roka, **mons. Blaško Rajić**, predlaže Mariji Propetog otvaranje vlastite kuće u Subotici. Ona je za to zainteresirana. Ali pothvat je ogroman. U svijetu vlada gospodarska kriza, a njoj je potreban 1 milijun ondašnjih dinara. Zadužena radi gradnje na Prižbi teško da će joj itko htjeti dati zajam. Marija, uzdajući se u Providnost, ipak traži zemljište za gradnju. Ona zna da samostan treba biti "iza leđa" crkve. I doista, iza crkve sv. Roka nalazi zemljište i kuću na prodaju. Naravno uz mnogo poteškoća što se tiče financija, otkupljuje zemljište i odmah počinje graditi. Kamen-temeljac svečano je 29. rujna 1929. god. blagoslovio župnik, mons. Blaško Rajić. Kuća je završena godinu dana kasnije, svečano je otvorena i blagoslovljena 30. rujna 1930. godine.

U subotičkoj gradnji se najviše pokazala vjera sestara u Providnost. Usred gospodarske krize, bez novaca niti ikakvih drugih sredstava Marija Propetog gradi. Svi se čude Marijinom "avanturističkom" pothvatu. Jedan crkveni dostojanstvenik joj piše kako se usudi u toj nemogućoj situaciji graditi, a ona mu odgovara: "Kad bih imala novac u ruci, pouzdavala bih se u novac, a kad ga nemam, imam vjeru i pouzdanje samo u svetu providnost Božju." Razmišljala je ovako: moje je činiti dobro, a Bog će se pobrinuti da mi to omogući.

Predstava na Materice u župi sv. Roka - detalj o narodnoj kuhinji

Zavod je posvećen sv. Tereziji od Djeteta Isusa. U njemu su se odgajala djeca u zabavištu, djelovala je "Patronaža" i "Križarsko društvo" u koje su se okupljale djevojke vođene i poučavane od sestara. Zavod je predstavljao odgojnu ustanovu koja je odgajala djevojčice i djevojke za život formirajući ih u vjeri i učeći ih živjeti po vjeri.

Marija Propetog Petković je utrla put sestrama koje su dalje širile njezin duh u Bačkoj. Od mnogih župa u subotičkoj biskupiji u kojima su sestre djelovale danas djeluju u samo dvije župe i to u samoj Subotici: u župi sv. Roka i u župi Marije Majke Crkve.

Priredila: s. M. Jasna Crnković

Ivan Merz

IVANOV ŽIVOT

1922. - 1928.

Apostol hrvatske
mladeži u Zagrebu

Po završetku studija dolazi u Zagreb i postaje profesorom francuskog jezika u Nadbiskupijskoj klasičnoj gimnaziji. Tu službu obavlja sve do smrti. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1923. godine je doktorirao radnjom pisanom na francuskom jeziku. Iste godine polaže vječni zavjet čistoće kojim se potpuno posvećuje Isusu Kristu i radu za proširenje njegova Kraljevstva.

Nakon postignutog doktorata dvije godine pohađa privatno kod isusovaca u Zagrebu tečaj iz kršćanske filozofije i teologije. Potom sve do smrti proučava sve crkvene i papinske dokumente posljednjih stotinu godina. Posljednjih mjeseci života posebno se bavio proučavanjem suvremenih moralnih problema.

Iz Merzovog Dnevnika

Krist - svrha i cilj našim vječnim željama

Teško da je tko pomislio da se prikazao On, koji je svrha i cilj našim vječnim željama, koji je Gospodar svemirske vječnosti i neizmjernosti, koji ravna svakim detaljem prirode, svakom njezinom travčicom i svakim mravom. (Banja Luka, D, Uskrs, 12. IV. 1914.)

Djelovanje Kristova života kroz Evandjelje i liturgiju

Najbolje sredstvo da okušamo snagu kršćanstva jest da pustimo neka život Kristov, kako nam ga prikazuje Evandjelje i liturgija, na nas djeluje... (Pismo ocu, Pariz, 21. I. 1921.)

O Merzu govori Dušan Žanko...

"Zašto nam je Bog kao pojavu poslao katoličkog čovjeka, svjetovnjaka dra Merza?"

Da nam pokaže kako se živi katolički, da korigira i usavrši naš katolicizam, da smisao našeg apostolata bude Crkva, a cilj našega rada nebo, u kojem se moli za naš katolicizam: HOMO CATHOLICUS."

Priredio: Igor Čeliković

BANJA LUKA:

ZVONA I ZAHVALNICE U MERČEVU ČAST

Nakon što je u Vatikanu 20. prosinca završena svečanost čitanja dekreta o završetku procesa beatifikacije časnog sluge Božjega Ivana Merza, sva zvona u Banjolučkoj biskupiji po odredbi biskupa Franje Komarice najavila su vjernicima taj radosni događaj. U nedjelju 22. prosinca u svim crkvama Banjolučke biskupije, također po odredbi biskupa, služene su mise zahvalnice s Te Deumom za sretni završetak postupka beatifikacije časnog sl. Božjega Ivana Merza. /IKA/

Baltazar, Melhior, Gašpar

- Sijedi starac Melhior • tamnopusi i golobradi mladić Gašpar • crni, sredovječni Baltazar • mudraci • magi • kraljevi • zvijezda koja vodi • zvijezda koja štalicu obasjava • kraljevi donijeli stoljetno zlato • tamjan i mirhu darovali • nerazdvojna trojka • sto godina nadživjeli • putovali i poslije smrti • grob u Carigradu • grob u Milanu • počivaju u Kölnu •

Tri životne dobi, dvije rase i zvijezda

Premda im sveti Matej u izvještaju o Isusovu rođenju ne navodi ni imena, ni broja mudraca (maga) s Istoka, kršćanska tradicija je počela vjerovati da ih je bilo troje (prema slici u Priscilinim katakombama iz 2. stoljeća), da su bili kraljevi (tako ih slikari prikazuju od 10. stoljeća), te da su im imena **Baltazar, Melhior i Gašpar**. Osim toga, tradicija od 12. stoljeća znade i to da je Melhior sijedi i čelavi starac sijede brade, da je Baltazar sredovječan muž, kao i da je Gašpar tamnopusi, golobradi mladić (tako bar od 1300. godine). Tako, na kraju, tri mudraca umjetnici prikazuju kao predstavnike bijele i crne rase. Kad su na Istoku otkrili zvijezdu, uputili su se smjerom koji im je zvijezda pokazivala. Legenda više znade od Biblije: mudraci su u Jeruzalemu doznali od Židova gdje se Isus rodio u Betlehemu. Putujući za zvijezdom došli su do mjesta gdje je anđeo pastirima navijestio Isusovo rođenje. Tamo su obdarili pastire koji su im ispriповjeli događaj Isusova rođenja. Veseli su bili mudraci kad su ih pastiri uputili k mjestu gdje je bio Isus. Obukli su svoje sjajne raskošne odore. Onda su promatrali čudesnu igru zvijezde. Zvijezda se zaustavila nad kolibicom na kraju jedne ulice. Spustila se u kolibu da obasja čeljad u kolibi. Premda se, izuzetno sjajna, zvijezda podigla visoko iznad kolibe, njezin je sjaj i dalje ispunjavao kolibu s Djetetom.

Blago kraljice od Sabe, mudroga Solomona i Aleksandra Velikog

Baš je bio trinaesti dan od rođenja Isusova. Legenda pripovijeda da je Isusova majka bila tamnopusi mlada žena ogrnuta starim modrim plaštem. Darovi mudraca imaju slavnu povijest. Oni su naslijedili sve što je kraljica od Sabe darovala mudrome **Salomonu**, a što je kasnije prisvojio **Aleksandar Veliki**. Salomonovu blagu su dodali i sve blago Aleksandra Velikoga, da sve to daruju novorođenome Kralju. Novorođeni židovski Kralj je tako dobio sve što su neprijateljski vladari opljačkali iz Hrama i iz Izraela. Naši su mudraci bili zatečeni izuzetnim svjetlom i siromaštvom kolibice, oni su Isusu darovali samo ono što se prvo našlo u njihovim vrećama. **Melhior**, kralj Nubije i Arabije, čovjek niskoga rasta

darovao je Djetetu zlatnu jabuku koju je dao načiniti Aleksandar Veliki kao simbol svoje neograničene vlasti. Kažu da se zlatna jabuka u Isusovim rukama u prah raspala. Pred mladim je Kraljem svaka zemaljska vlast kao ništa. Nubijski kralj je obdario Isusa s još 30 zlatnika. **Baltazar**, kralj od Sabe, čovjek srednjega rasta, prnio je tamjan. A visoki, tamnopusi **Gašpar**, kralj Taršiša, obdario je Dijete mirisavom mirhom. Svakome je Gospa zahvalila: "Bogu hvala!" Onda su umorni putnici s Istoka sjeli blagovati, pa cijeli dan i cijelu noć spavali. U snu ih je anđeo opomenuo da se ne vraćaju Herodu. Vratili su se drugim putem.

Posljednji Božić sveta Tri kralja

Putovanje se oteglu u nedogled. Dvije su godine putovali. Nije više bilo zvijezde. Na putu su svakome govorili o Mladome Kralju. Tri se kralja više nisu razdvajala već se nastaniše u gradu Stula pod brdom Vaus. Živjeli su još samo dvije godine. Baš se slavio Božić kad su mudraci opet ugledali čudesnu zvijezdu nad svojim gradom. Za njih je to bio predznak smrti. Dali su podići veliku grobnicu. Božić su još svečano proslavili. Osmi dan po Božiću (1. siječnja) umro je kralj Melkior u dobi od 118 godina. Peti dan po tom, baš na Bogojavljenje, umro je u 112. godini Baltazar - kralj od Sabe. Sedam dana kasnije umro je Melkior. Bilo mu je 109 godina.

Posljednja putovanja svetih kraljeva

Kad je Sveta Jelena našla moći svetih kraljeva, donijela ih je u Carigrad. Iz Carigrada svete moći dospješe u Milano. Godine 1164. car **Friedrich Barbarossa** osvojio je Milano. Tom je prilikom posmrtnu ostatku sveta tri kralja dao kölnskom nadbiskupu. Godine 1181. zlatom je optočio izvornu hrastovu škrinju **Nikola od Verduna**. U njoj se i danas čuvaju svete moći triju mudraca. Škrinju je potom 1204. godine bogato uresio gemama i dragim kamenjem **Oton IV**, da bi potom bila još jednom obogaćena od 1215 do 1220. godine.

Zaštitnici su hodočasnika, putnika, nadbiskupije i prvostolne crkve u Kölnu, proizvođača karata za igru i krznara. Pružaju zaštitu i od iznenadne smrti i od epilepsije.

SVJETLO I TAMA NA PUTU (2)

Kad povežemo ono što smo rekli o "dječjem stanju" ili "mekanom vosku", biti malen kao Mala Terezija, "biti nula (0)" kako bi dali sav prostor Isusovu grljenju: (O), kako bi se "Mali Isus" utisnuo u duše, postaje jasno da nije dovoljno razumsko razmišljanje nego je potrebno razmišljati i odlučivati u svjetlu bogoslovnih kreposti vjere, ufanja i ljubavi. Da milost zahvati, da postanemo ponizni, da se ostvari "Utiskivanje Malog Isusa u dušu kao u mekani vosak", da postignemo malenost, drugog puta nema osim putova bogoslovnih kreposti, "noći", koje uzrokuju, ili kako Gerard kratko zapisuje, "Što vjera svira to neka duša pjeva pa gotova mistika", a "ljubav je motor kojeg ne savladava zlotvor" (Thp., 824). Ili "Trijezna glava i vjera pa osramočena paklena sila" (Razg. s Isusom, 68). Očito ljubav svladava sebičnost i oholost i oslobađa dušu po poniznosti! "Tko ne vjeruje taj je slijep kod trijezne pameti, tko se ne uzda taj je gadan, a tko ne voli taj kao da nema pameti, jer radi kao kad bi tko vidio lijepi vrt pun cvijeća i voća, pa zatim izvadio do 2 metra duboku plodnu zemlju, pa mjesto nje nasuo veliko kamenje i na to sadio cvijeće i voće" (Korizma 1938, III, propovijed). "Čudnovata je ljubav. Ona zlu zatvara vrata, vatru osjetila gasi, a dušu u napasti spasi" (Bl. duše, 318). Ne ide sve to bez "mračnosti", kroz koju vode bogoslovne kreposti. Vrhunac procesa i sjedinjenja se ostvaruje na zemlji ali je u punini u nebu: "Mali Isus (koji je u nama po milosti, po snazi svoga Utjelovljenja) "kao mlado zeleno žito koje želi u nama rasti... Kad Isus u nama postane zrela vlat, po suzama pokore i vrućine srca bit će na nebu jednom divan brat. Mi njemu kolač a On nama" (BM., 92). Istaknimo riječi "Isus u nama zrela vlat po suzama pokore i vrućine srca". Raste, dakle, u nama po bogoslovnim krepostima, u kojima se prolijevaju suze ali su očito snaga koje motiviraju i usmjeruju pokoru, našu suradnju, koje oslobađaju, čine poniznima, tj. slobodnima, a sve vodi k "utiskivanju" Isusa u dušu koja je po "noći" bogoslovnih kreposti postala "mekani vosak", a u punini se uživa na nebu: "Isus nama kolač a mi njemu"!

ISKUSTVO ISUSOVE PRISUTNOSTI I EKLEZIJALNI ODJECI ISKUSTVA

Poniznost po dinamizmu bogoslovnih kreposti svršava u "mistici" tvrdi o. Gerard: "Mistika je imati zdrav razum, poniznost, živu vjeru i (hodati) pod vodstvom Isusovim" (Th.p., 984). "Jer samo vjera, po nauku sv. Ivana od Križa može biti neposredno sredstvo sjedinjenja", (Rudnik, 6,7). Tu "mistiku", uz već spomenuto, objašnjava drugim i brojnim zapisima iz kojih izdvajam: "Ponizno vladanje je Malog Isusa ljubljenje" (Th.p., 318). Jednako tako "Najmilija zabava s Isusom se ljubiti, mirisav tamjan biti, za Isusa gorjeti" (Put k Isusu, 51). Po toj se "mistici" događa Isusov rast u duši pod uvjetom da ostanemo mali: "Nek raste Mali Isus u nama, ali mi nemojmo rasti kako bi Isus mogao u nama rasti" (Jó Gondolat, 120). Po ovoj "mistici" ćemo "Malog Isusa štovati, i kao stabljiku zelenog žita danas u srce zasijati, ... neka raste, neka bude mojoj duši jelo" (Biser m., 66). "Djeteta je jedino posao: igranje. Ta to je mami i braći najveće veselje. K Tebi, Majko i Isuse, sv. Male Terezije iznenađenje novog načina svetosti. Ta njezin život je dječja igra u odnosu na druge svete. Isus Nazarećanin veliko cvijeće, Mala Terezija malo cvijeće. I jedno i drugo miriši po svem svijetu. Ovako ćemo cvijeće biti ako ćemo Vas slijediti (očito Isusa i Mariju). Ako ćemo željeti da nam sve bude gorko osim Vaše ljubavi. Ta mama bi željela da svako jelo škodljivo, svom djetetu bude gorko. Moje igranje: Vama dopadanje" (Razg. Isusom, 43).

(nastavlja se)

Ante Stantić, OCD

POETSKI
KUTAK
Uređuje: Lazar Novaković

Vinko Nikolić rođen je 2. ožujka 1912. u Šibeniku. U rodnom gradu završava srednju školu, a Filozofski fakultet u Zagrebu. Od 1939. do 1945. radi kao profesor u srednjim školama u Zagrebu.

Svibnja 1945. napušta domovinu i živi u inozemstvu. Uređuje različite časopise, zbirke i revije.

Pjesme piše od mladih dana. Među poznatijim zbirkama su *Proljetna svitanja*, *Svijetli putovi*, *Moj grad*, *Izgubljena domovina*, *Trubač iz daljine...*

U domovinu se vratio u rujnu 1990. Umro je u Zagrebu 1997.

ZADNJA POPUTBINA

Stanova je na samom kraju parokije Svetoga Križa,
u najzadnjim kućan.

Šta su se, kamene i čadave, stisle
slipljene jedna uz drugu ka tičje gnizdo
na strmom brigu po samom forticon.

Prišli smo malešne pijace i tisne kale.
Ja, fakinčić o' deset godina,
sa zvončićen u ruci
poziva sam virnike, da se poklone svetoj Oštiji,
šta ju je nosija parok po bilin velon o' svile,
za zadnju popudbinu čoviku na smrtnoj posteji.

Svi su se u prolazu spuštali na kolina,
i oni po ponistran,
šta su kurioži izvirivali;
svi su se klanjali Oštiji
i zazivali Božje milosrđe na onog,
čija je došla ura,
da se prezenta pri' lice Božje.

Ja san trčkara pri' parokon čvrsta oda,
i meni se parilo
kanda dil počasti ide i mene,
pa sve jače je cinkalo malešno zvonce
u ruci fakinčića o' deset godina.

U tren oka se kamena, čadava kuća
na samom rubu naše parokije
priobrazila u bilu crkvu, punu svitlosti,
ka' na prag stupi parok sa svetom Oštijon.

I ja san, fakinčić o' deset godina,
u mutnin očima umirućega
šta su gorile u zadnjoj fibri,
ugleda živoga Boga.
I ja san se do crne zemlje poklonija
pri' voštanin licon umirućega.

Vinko Nikolić

APOSTOLAT LAIKA (3)

SVEĆENIČKA SLUŽBA LAIKA

(nastavak)

2. Posvećenje svijeta

"Na taj način i laici, radeći posvuda kao klanjaoci, posvećuju Bogu sam svijet." O kakvom se posvećenju svijeta radi? Posveta stvari, čina, osoba i grupa, svijeta ili profanog općenito nije nešto što bi se trebalo blagosloviti, kako bi te stvari i svijet bili dobri. Sve su stvari i sva ljudska umijeća sama po sebi već dobra, jer sudjeluju na Božjoj biti i proizlaze iz stvaralačke Božje ruke. Ovdje nije pitanje tko izvodi profana djela, tko vodi bolnice, ekonomiju, znanost i umjetnost, država ili Crkva, svjetovnjaci ili klerici, da bi ta djela bila u svojoj biti dobra i da bi sve dobro funkcioniralo. Posvećenje svijeta nije crkveno vodstvo profanih čina. Budući da su svijet i stvari dobre ukoliko su otisak Božje dobrote, u pristupu svijetu i stvarima čovjek mora poštivati tu njihovu vezu s Bogom, svojim radom dalje ih razvijati da se ne poremeti izvorna skladnost, već ih povezuje s Bogom, njihovim izvorom. Drugim riječima, to znači da se čovjek treba prepustiti Duhu Svetom i pod njegovim vodstvom sve poslove obavljati prema Kristovoj slici, prema slici Krista čovjeka koji je kao otkupitelj svijeta postao njegov prauzor, kako bi po sličnosti s njim, s utjelovljenom Božjom Riječi, postigao izlaz iz svoje grešnosti i postigao spasenje. Na taj način laik okristovljuje sebe i svijet.

Prema ovom saborskom tekstu, posvećenje znači poseban vid pokristovljenja svijeta. Radi se o svećeničkoj službi laika koja se sastoji u prikazivanju. Radi se o prikazivanju svijeta i profanoga Bogu otkupitelju, o upriličavanju laika Kristu svećeniku koji je sebe i po sebi sav svijet prinio Ocu na slavu i spas ljudi. Po otkupiteljskoj žrtvi Kristovoj ne samo čovjek, nego i sav svijet je otkupljen. Pristup laika profanim dobrima, ujedno je pristup k otkupljenim dobrima. Pristupajući k naravnoj dobroti stvari mi ih tumačimo i potvrđujemo iz Kristova otkupiteljskog čina, iz pashalnog otajstva. U tom uklapanju profanih stvari, poslova, grupa, institucija u pashalno otajstvo, sastoji se posvećenje svijeta. Stoga laici, radeći sveto posvuda, kao klanjaoci posvećuju svijet Bogu. Klanjanje je svećenički bogoštovni čin. Posvetiti profano i svijet općenito bi značilo, profano, što je u sebi i po sebi dobro, prikazivati u Duhu po Kristu Ocu,

kao poklonstveni čin njegovoj stvaralačkoj i otkupiteljskoj ljubavi njemu na slavu i spas svih ljudi.

Na taj način se čuva neovisnost profanih stvari od religioznih stvari. Profane stvari, same po sebi su dobre. Njima se poriče apsolutna neovisnost od svakog religioznog zahvata. Njih treba prikazati Ocu. Saboru je to jako važno i zato u Relaciji piše ovako: *"Duhovnim žrtvama i plodovima Duha Svetoga shvaćaju se ne samo bogoštovni čini nego i svi čini kršćanskog života. Na taj način laici uistinu posvećuju Bogu svijet, premda tu posvetu obavljaju drukčije nego ministerijalni svećenici i premda po toj posveti vremeniti svijet ne stavljaju izvan njegova toka... Vlastitu narav vremenitih i religioznih stvari valja, dakle, u cijelosti sačuvati da ne nastane pomutnja između vremenitih i religioznih stvari, ali ujedno valja se čuvati i dijeljenja jednih od drugih u tolikoj mjeri da bi zemaljske vrednote izgledale posve neovisne od religioznih i apsolutne."*

Kršćanski život shvaćen kao posvećenje svijeta čuva laike od legalizma u njihovu ponašanje i djelovanje, te potiče na ulijevanje duha u poslove koje obavljaju. To se jasno ističe u Ispravkama dijela saborskog teksta: *"Laici su pozvani da žive u sjedinjenju s Kristom u njegovoj svećeničkoj službi... Isus Krist hoće da u laicima dopunjuje njegovo duhovno štovanje, da se tako proslavi Otac i daje zadovoljština za grijeh. Laici, koji su krštenjem i potvrdom posvećeni (konsekrirani) u Kristu svećeniku, postali su posvećene (konsekrirane) osobe, koje se s njim, u njemu i po njemu neprestano moraju prinostiti. Nije u (djelovanju) dovoljan neki vanjski legalizam, nego intimni život laika mora biti religiozan ili upravljen na Boga u Kristu. Laici treba da s Kristom upravljaju svoje molitve i vrše svoja dnevna djela, da životne protivnosti podnose strpljivo u svrhu davanja zadovoljštine za grijeh ljudske obitelji, da svoje tijelo prikazuju Bogu za živu, svetu, Bogu ugodnu žrtvu, kao svoje razumno podlaganje... To sjedinjenje laika s Kristom svećenikom penje se na vrhunac kad sudjeluje u Kristovoj euharistijskoj žrtvi."*

Iz navedenog je razvidno da je čitavi život laika u svijetu religiozan, bogoštovan, svećenički, euharistijski, ali koji ne

dokida profane vrijednosti, već ih čuva i unapređuje. Kada bi čovjek dokinuo profane stvari i čine, ne bi imao što prinostiti Bogu. Ako ih ne unapređuje, čovjekov žrtveni dar bit će manjkav, a takvi se darovi ne prinose Bogu. Abel je prinio čistu žrtvu, cjelovitu, Bogu milu, a Kajin s manom koja je bila nedostojna Bogu. Profano i religiozno idu skupa, ali sve prema svome redu, neovisnosti i autonomiji.

Mato Miloš, OCD

BITI DIJETE

Gospodine,
podari mi svijetle oči,
život koji izmiče zloći.

Lice koje sja,
biće koje radost osvaja.

Slobodu djeteta,
sigurnost koju ono ima
u majci, ocu, u onima koji
mu dobro čine,
baš u njima - svima.

Biti dijete, to je nešto
divno.

Nije ono mirno.

Ali, to je nešto mило,
kad osjetiš mu bilo.

Ono je sigurno i kada
se njiše, tetura i kiše.
Beskrajno se raduje,
ljuti, mršti.

Prkosno zna biti.

Ali nitko kao dijete
ne zna ljubiti.

Oprostiti!

Zaboraviti!

Gospodine,
željela bih biti Tvoje dijete!
Gledati u Tvoje oči.
Znam, jedino tako je moguće
u Tvoje Kraljevstvo doći!

S. Tarzicija T.

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

**SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA
I STRUČNI SAVJETI**

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025
E-mail: agrocom@EUnet.yu

Moliti s Marijom Isusa Krista

Nastavljamo tumačiti apostolsko pismo Ivana Pavla II. "**Rosarium Virginis Mariae**" (Krunica Blažene Djevice Marije). Prvo poglavlje završava pobudom koja sadrži dvije kratke poruke: **moliti zajedno s Marijom Isusa Krista**. Radi se, dakle, o izuzetno važnom značenju posredničke molitve koju ovaj puta čini za nas i s nama Marija obraćajući se svome Sinu. I druga poruka: **krunica je svojevrsni evanđeoski navještaj Isusa Krista s Marijom**. Naime, Marija u Kristovom životu najbolja je "kateheza" samoga Krista jer je u njoj Riječ tijelom postala a i odnos prema Kristu je odnos službenice Gospodnje što je bitno za evanđeoski navještaj.

Otajstva Krista - otajstva Majke

Promatranje Kristovoga lica samo je onda plodonosno ako u Duhu Svetom slušamo Očeve riječi, jer nitko ne poznaje Oca doli Sin (Mt 11,27). Sam Krist je dakle objava Oca a mi promatrajući Kristovo lice možemo preko vidljivoga doći do nevidljivoga Boga. Pavao VI. je pisao o krunici da je ona ukorijenjena u otajstvo spasenja i evanđeoska molitva okrenuta Kristu jer, dok izgovara riječi anđeoskog pozdrava, Krista proslavljuje i Krista promatra kao blaženi plod njezine utrobe, koji je za nas postao čovjekom, umro i uskrsnuo. Otajstva krunice kao sadržaj razmatranja i promatranja pred nas dovode Kristov život. Međutim, jedno vrlo važno razdoblje Kristova života je bilo skriveno našim očima a bilo je neprestano promatranje njegove majke a to je njegov skriveni život u Nazaretu. S druge strane, dosadašnja otajstva govore o otajstvima spasenja baš u onim pojedinostima koja su u službi spasenjskog Kristovog poslanja, a njegov javni život odražava otajstva svjetla na način koji je on sam izrekao: "Dok sam u svijetu svjetlo sam svijeta" (Iv 9,5). Stoga nova otajstva - otajstva svjetlosti su samo dopuna cjelovitosti evanđeoske molitve i najkraćeg izrečenog evanđelja. Dok na početku promatramo njegovo utjelovljenje i njegov nazaretski život - u radosnim otajstvima, a prije promatranja otajstva njegove muke u žalosnim otajstvima i proslave u slavim otajstvima, sada razmatramo i u njegovom javnom životu nekoliko značajnih događaja u otajstvima svjetlosti. Dakle, ostavljajući potpuno netaknutom cjelinu dosadašnjega kruga: radosnih, žalosnih i slavim otajstava, nova otajstva nas uvode u dubinu Kristova srca u kojemu je izvor radosti i svjetla, žalosti i slave.

U nastavku ovog svog apostolskog pisma Papa tumači na vlastiti način otajstva sada već u novini radosti, svjetlosti, žalosti i slavi. Radi novosti zadržavam se samo na

drugom dijelu, na novim otajstvima koja Papa otprilike ovako tumači: Poslije djetinjstva u Nazaretu Isus ulazi u javni život. Taj javni život je njegov nastup u svjetlu jer je njegova riječ "Ja sam svjetlo svijeta" (Iv 8,12). Ta se svjetlost osobito jako očituje u njegovom javnom životu kada naviješta Kraljevstvo evanđelja čemu predstoji krštenje na Jordanu, očitovanje učenicima u Kani Galilejskoj, navještaj kraljevstva Božjega komu prethodi obraćenje, preobraženje koje prethodi mucu i ustanovi euharistije koja nas uvodi u pashalni misterij. Svako od ovih novih otajstava Isusovu osobu predočuje kao onu koja se očituje u svojoj punini. Na Jordanu je on objavljeni Sin koga treba slušati, u Kani Galilejskoj je Gospodar i Bog komu treba vjerovati, u navještaju Kraljevstva Božjega pokajnicima on oprašta grijeh, na Taboru u preobraženju očituje se u božanstvu a u euharistiji se predaje kao savršena i vječna žrtva Novoga Saveza. Osim u Kani Galilejskoj, u ostalim otajstvima Marija je u pozadini, no sigurno je da Marijino prisustvo u Kani Galilejskoj na neki način osvjetljava kakvo bi bilo njezino prisustvo i u svim drugim otajstvima.

Od "tajne" do "otajstva": to je put Marijin

Čitav niz razmatranja koja pred nas postavljaju otajstva krunice ne mogu se iscrpiti, ali nas upućuju na to da duhom osje-

timo i upoznamo Krista iz čistih izvora evanđeoskih tekstova. Kao što nam to predočuju pisci evanđelja, svi događaji iz Kristovog života odražavaju onaj misterij koji je nedokučiv za ljudski razum. To je misterij Riječi koja je tijelom postala, i u "kojoj je sva punina božanstva" (Kol 2,9). Katekizam Katoličke Crkve tako tumači Kristov misterij, da je "sve u Kristovu životu znakom njegovog misterija". Program Crkve za Treći milenij je u funkciji osposobljavanja kršćana da proniknu u potpuno bogatstvo Božje tajne, odnosno da upoznaju Krista, "u kome je sve blago mudrosti i znanja" (Kol 2,2-3). Svakog krštenika poziva poslanica Efežanima "da po vjeri Krist prebiva u srcima vašim te u ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni mognete shvatiti sa svima svetišta što je Dužina i Širina i Visina i Dubina te spoznati nadspoznatljivu ljubav Kristovu da se ispunite do sve punine Božje" (3,17-19). Krunica upravo stoji u službi ovog ideala, stavljajući pred nas "tajne" da lakše proniknemo u produbljeno i nutarnje upoznavanje Krista. Možemo reći da je to Marijin put. Primjer puta nazaretske Djevice: vjera, mir i pažljivo oslušivanje. Istovremeno to je put štovanja Marije, koje svoj izvor ima u odnosu između Krista i njegove Majke, u neraskidivoj vezi, tako da se može reći da su Kristove tajne u izvjesnom smislu i Majčine tajne i onda kada to nije neposredno vidljivo, jer Marija od Krista i za Krista živi. Potaknuti riječima anđeoskog pozdrava, osjećamo potrebu da uvijek iznova u Marijinom krilu i srcu tražimo "blaženi plod utrobe". (RVM br. 15-25).

Mr. Andrija Kopilović

Hrvatske katoličke Internet stranice (XII.)

Koraci

www.zajednica-mir.hr/koraci

Zajednica "Molitva i Riječ" (MiR) iz Zagreba je katolička laička udruga čiji je začetnik **dr. Tomislav Ivančić**, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Udruženje je nastalo kao rezultat njegova bogata iskustva u radu s mladima, ponajprije u procesu njihova traganja za dubljim iskustvom Boga. Pored glavnih redovitih djelatnosti ove udruge (pružanje duhovnog savjetovanja i terapije u Centrima za pomoć u više hrvatskih gradova i organiziranje duhovnih obnova za kršćane i laike), za vjernike izvan Hrvatske osobito je interesantno izdavanje lista "Koraci", koji se može naći na adresi www.zajednica-mir.hr/koraci

"Koraci" su obiteljski magazin za religijsku kulturu, kojeg volonterski uređuju vjernici laici. Cilj lista jest promicanje laičke kršćanske duhovnosti i unošenje kršćanskih moralnih vrednota među sve društvene slojeve i generacije, a osobito među mlade. Promiče se sloboda od ovisnosti, pronalaženje smisla života, izgradnja zdrave obitelji i istinska ljubav.

U prilogima lista "Koraci" naročito su zanimljivi članci o iskustvima ljudi koji su se susreli sa živim Bogom, koje sadržava i web izdanje magazina. Na stranici se nalaze odabrani članci iz papirnata izdanja, koje sve duboko prožima navedeni osnovni smisao djelatnosti udruge. Tekstovi su najčešće, po prirodi stvari, dulji (neki puta i u nastavcima, poput novinskoga izdanja), ali su veoma kvalitetni. Grafičko okruženje stranice je standardno urađeno, a članke redovito prate fotografije.

s. b.

DANI BISKUPA IVANA ANTUNOVIĆA

MISA O 115. OBLJETNICI SMRTI BISKUPA IVANA ANTUNOVIĆA

Bog nije samo svečan nego je i svagdanji

U Subotici su u nedjelju i ponedjeljak, 12. i 13. siječnja proslavljeni dani velikog narodnog preporoditelja bačkih Hrvata biskupa "Ivana Antunovića".

Svečanu sv. misu o 115. obljetnici smrti biskupa Antunovića u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije predvodio je vlč. Josip Štefković, najmlađi svećenik Subotičke biskupije u zajedništvu s mr. Andrijom Kopilovićem, predsjedavajućim Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice. U svojoj propovijedi vlč. Štefković je povezoao blagdan krštenja Gospodnjega i lik biskupa Antunovića ističući kako se on silno trudio oko širenja Božjega kraljevstva na zemlji "da Bog bude s čovjekom, odnosno da čovjek bude s Bogom" te je nastavio:

- Biskup Ivan svesrdno je nastojao podsjetiti svoju duhovnu djecu i svoje sunarodnjake da Bog mora biti dio njihova svakodnevnog života. Na jednom mjestu on piše: *Bog nije samo svečani već i svagdanji* (Poučne iskricе, 160)... *Nauka sv. Evanđelja je svagdanja odjeća, koja valja, da s nami obavlja sve naše poslove* (Odmetnik, 32). I zato, dok danas slavimo blagdan krštenja Gospodnjega, odlučimo da ćemo se potruditi oko svoga duhovnog života. Odlučimo danas da vjera neće biti tek nešto sporedno u našem životu... Znamo da nije dovoljno tek biti kršten. Svoje kršćanstvo moramo potvrditi i životom i djelima. To je sigurno mislio i Ivan Antunović kada je napisao: *Mnogo je ljudi, koji Boga svaki čas na jeziku imaju; ali da je njihov um i srdce, njemu protivno, to dokazuju njihovi čini, koji su izkrnjemu na štetu, Bogu pako na pogrdu* (Bog s čovjekom, 69) - istaknuo je propovjednik.

Na koncu svoje propovijedi podsjetio je na još jednu poruku biskupa Antunovića: *Dvoje mi je na srcu, čedo moje, čega prešutiti ne mogu i, što bih rado da ti ulijem u pamet i usadim u srce, na vječnu uspomenu. Prvo: da zadržiš u svih okolnosti svoga života vjeru onako postojano, kako nas ju sv. Mati Crkva uči. A drugo: da se svojemu narodu, iz kojega si nikao, nikad u svijetu ne iznevjeriš* (Odmetnik, 37). U tom smislu je pozvao prisutne vjernike, koji su došli u lijepom broju iskazati počast svom Velikanu, usprkos velikoj hladnoći

i klizavim cestama, da se uvijek staraju oko svog duhovnog rasta i da nikada ne izgube osjećaj da su članovi jedne Crkve i pripadnici svoga hrvatskog naroda te da su pred Bogom odgovorni ne samo za sebe nego i jedni za druge.

DVANAESTI "RAZGOVOR" INSTITUTA "IVAN ANTUNOVIĆ"

U okviru Dana biskupa Ivana Antunovića Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost koji nosi njegove ime, priređuje tzv. "Razgovor". Taj je "Razgovor" svake godine posvećen nekoj temi koja je aktualna za vjerski ili narodni život bačkih Hrvata. Ove godine "Razgovor" je bio posvećen kršćanskom angažmanu vjernika laika u društvu. I "Razgovor" je usprkos doista nepovoljnim vremenskim prilikama okupio lijepi broj sudionika u svečanu dvoranu Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo". U pozdravnoj riječi predsjedavajući Instituta mr. Andrija Kopilović je naglasio kako i ovaj "Razgovor" želi biti doprinos onome što je svrha Instituta "Ivan Antunović": "spojiti vjeru, društveni život i kulturu" te na taj način poticati suvremenike da u Crkvi i u društvu u kojem žive ostvare svoje poslanje - da budu dobri kršćani, dobri ljudi i vrijedni članovi svoga naroda i društva u kojem žive. U procesu globalizacije opasnost je da vjera pa i vlastitosti jednoga naroda tako budu "utopljeni" u "opće dobro" da se ono izgubi i bude podređeno ciljevima "globalizatora" u negativnom smislu. "Radi toga, Crkva želi prepoznati u nauci svoga Učitelja zadatak i poslanje u procesu u kojem se danas nalazi društvo kako u Europi tako i u zemljama tranzicije, pa i u zemljama još uvijek znatne izolacije, kakva je situacija kod nas. Crkva to želi ostvariti unoseći svjetlo evanđelja u tamne prostore traženja i angažirajući se u svim društvenim područjima u kojima ona može dati svoj doprinos za ljepše, sretnije i sigurnije sutra. Ne prepoznati izazov ovoga vremena i ne dati doprinos boljitku svoga vremena znači učiniti Evanđelje zatvorenom knjigom, knjigom samo za ambon i sakristiju... To bi za Crkvu značilo svojevrsnu izdaju Evanđelja... Crkva nije i ne može biti hramska zajednica, pasivna, izolirana i neangažirana nego prisutna, živa i plodna" - istaknuo je mr. Kopilović.

Predavanje prof. dr. Vladimira Dugalića

Gost ovogodišnjeg "Razgovora" bio je prof. dr. Vladimir Dugalić iz Đakova. On je u vrlo sadržajnom predavanju pojasnio kakav mora biti angažman vjernika laika u suvremenom društvu. On je taj angažman predstavio ukazujući na povijesno iskustvo te osobno djelovanje, organizirano djelovanje putem laičkih udruga i kroz političko djelovanje vjernika laika.

Podsjećajući da se ove godine sjećamo 115. obljetnice smrti biskupa Antunovića i 130. obljetnice rođenja biskupa Budanovića, naglasio je da su ta dva biskupa na prostorima Bačke obilježila jedno veliko razdoblje i da "njihov primjer može poslužiti nama danas kao povijesno iskustvo na kojem trebamo graditi budućnost".

- Moto biskupa Antunovića: "Sve za vjeru, narod i narodni jezik" već sam po sebi ukazuje na povezanost naše

vjere s društvenim djelovanjem i narodnom pripadnošću - istaknuo je dr. Dugalić i nastavio: Uvjerenje biskupa Antunovića i polazište da sloboda, kao dar Božji, jest urođena i upisana u narodno biće i ako se izgubi nacionalna svijest da se gubi i sloboda vjere, možemo reći da je aktualno i danas. Papa Ivan Pavao II. više je puta naglasio da vjera mora biti ukorijenjena u tradiciju jednog naroda, jer vjera je duša koja mora uzeti tijelo, tj. biti izrečena jezikom i kulturom jednog naroda kao oblik njezine inkulturacije. U tom smislu osnivanje čitaonica i različitih narodnih udruga, pokretanje časopisa (Bunjevačke i Šokačke novine, Neven, itd.), tiskanje knjiga, kalendara, i posebno molitvenika na narodnom jeziku, imalo je veliko značenje i bilo znak suvremenosti razmišljanja spomenutih biskupa.

Katolička Crkva primjer najveće globalizacije

Podsjećajući na život u bezbožnom komunizmu na prostorima bivše Jugoslavije u kojemu vjernici laici nisu mogli razmišljati o svojem specifično kršćanskom prinosu društvenim i političkim pitanjima, predavač je ukazao na jednu tužnu činjenicu:

- Ono što je ostavilo do danas duboke tragove u dušama naših ljudi jest upravo posljedica takvog razmišljanja. Mi danas tako imamo *homo duplexa*, tj. čovjeka koji i danas razdvaja osobnu i društvenu dimenziju vjere te na jedan način živi u krugu svoje obitelji, a na radnom mjestu pokazuje ponašanje koje je suprotno vjeri.

Govoreći o osobnom angažmanu vjernika laika u društvu posebno je ukazao na krepost solidarnosti.

- Danas se solidarnost označava kao 'ideja djelujućeg jedinstva u zajedničkom djelovanju drugih', tj. traženje načina pomoći drugome, ili kao "pripravnost na pomoć članovima vlastite ili druge zajednice, kao težnja za dobrom drugoga. Solidarnost se tako ne izjednačuje na isključivo pružanje materijalne pomoći drugome, već uključuje dobro čovjeka kao osobe. Nije riječ ni o osjećanosti, ni o sućuti prema drugom, već o obvezi ili dužnosti udjela u životu i djelovanju drugih. /.../ Katolička crkva s Isusovim evanđeoskim naukom jedinstven je primjer istinske i jedino prave globalizacije - istaknuo je predavač, jer u njoj ima mjesta za sve ljude i ona brine za svakog čovjeka koji time ne gubi svoju posebnost.

Kršćanski angažman vjernika laika u društvu

Navodeći suvremene dokumente Katoličke crkve, dr. Dugalić je istaknuo značaj raznih udruga "koje zastupaju građane u ostvarivanju određenih ciljeva... Da bi što veći broj osoba sudjelovao u društvenom životu, Crkva - prema uputi Katekizma - treba promicati osnivanje društava i saveza ekonomskih, socijalnih, kulturno-zabavnih, športskih, profesionalnih i političkih, koji mogu biti ili samo nacionalni ili međunarodni". Smisao osnivanja tih udruga je da "razvija prirodne darove osobe, napose duh inicijative i smisao za odgovornost te pridonosi zaštiti njezinih prava". U ovom

dijelu svoga predavanja podsjetio je da se "posebna važnost pridaje različitim oblicima volonterstva i volontarijatu u modernom društvu, jer bez elemenata dragovoljnosti nema civilnog društva".

Bez sumnje je, što se kod nas još lako ne prihvaća, da je vrlo značajna uloga vjernika laika u političkim strukturama. Važnost takvog angažiranja predavač je naglasio navodeći dokument "Apostolicam actuositatem" i rekao da kršćani tako

mogu "pomoći zajedničkom dobru i ujedno utirati put evanđelju". No da bi taj angažman bio politički i kršćanski valjan, neophodna je profesionalna kompetentnost, sinteza znanstvenih, tehničkih i profesionalnih činitelja te duhovnih vrijednosti u djelovanju; važno je znati uskladiti vjeru i vremenito djelovanje kako bi ono bilo prožeto svjetlom vjere i dinamikom ljubavi.

Sažimajući ono što je izložio u predavanju, dr. Dugalić je zaključio da je "mnogo posla pred nama. Ono što se pokazuje kao hitna potreba je formacija vjernika laika za društveni angažman. Razvijanje osjećaja suodgovornosti i solidarnosti kao izričaja socijalne duhovnosti".

U "razgovoru" poslije predavanja **Josipa Ivankovića** je zanimalo pitanje odgovornosti izlaska na izbore te "problem" svećenika u politici, **Jozefu**

Skenderović uloga kršćanskog nastavnika u odgoju djece, a **Andrija Anišić** je izložio poteškoću nerazumijevanja vjernika kada svećenik djeluje "prosvjetiteljski". U svojim odgovorima predavač je rekao da je ne samo građanska dužnost sudjelovati u izborima nego da to i vjernici laici moraju činiti vrlo odgovorno dajući svoj glas onima koji će, po njihovu mišljenju, najviše zastupati kršćanska načela i interese njihovog naroda. Jasno je razlikovao nastup svećenika s propovjedao-nice u korist jedne stranke ili angažman u određenoj stranci i aktivno sudjelovanje u političkim strukturama - što jest politika - od privatnog mišljenja i simpatiziranja određene stranke sa strane svećenika ali koji također smije javno dići glas ukoliko političari ne zastupaju opće dobro i interese svoga naroda. Glede "prosvjetiteljskog" djelovanja svećenika odgovorio je da svećenik smije djelovati u tom smjeru, ali da se svijest o pripadnosti određenom narodu ne smije nikome silom nametnuti. No, isticanje regionalizama Kao Dalmatinac, Zagorac, Bunjevac, Šokac... (ili Vojvođanin, Šumadinac, Banaćanin, Bačvanin, Lala - op. ur.) samo škodi općem dobru i osjećaju pripadnosti zajedničkoj, jednoj naciji.

Andrija Anišić

HKC "Bunjevačko kolo" priređuje

"VELIKO PRELO"

8. veljače, s početkom u 19,30 sati

u restoranu tvornice "Sever" (Magnetna polja bb).

Cina ulaznice s večerom je za odrasle 1.200,00 a za omladinu 600,00 dinara.

Karte se mogu kupiti u uredu HKC "Bunjevačko kolo" u Preradovićevoj 4, a obavisti dobit na telefon: 555-589.

Piše: dr. Tadej Vojnović

Jišmael (2)

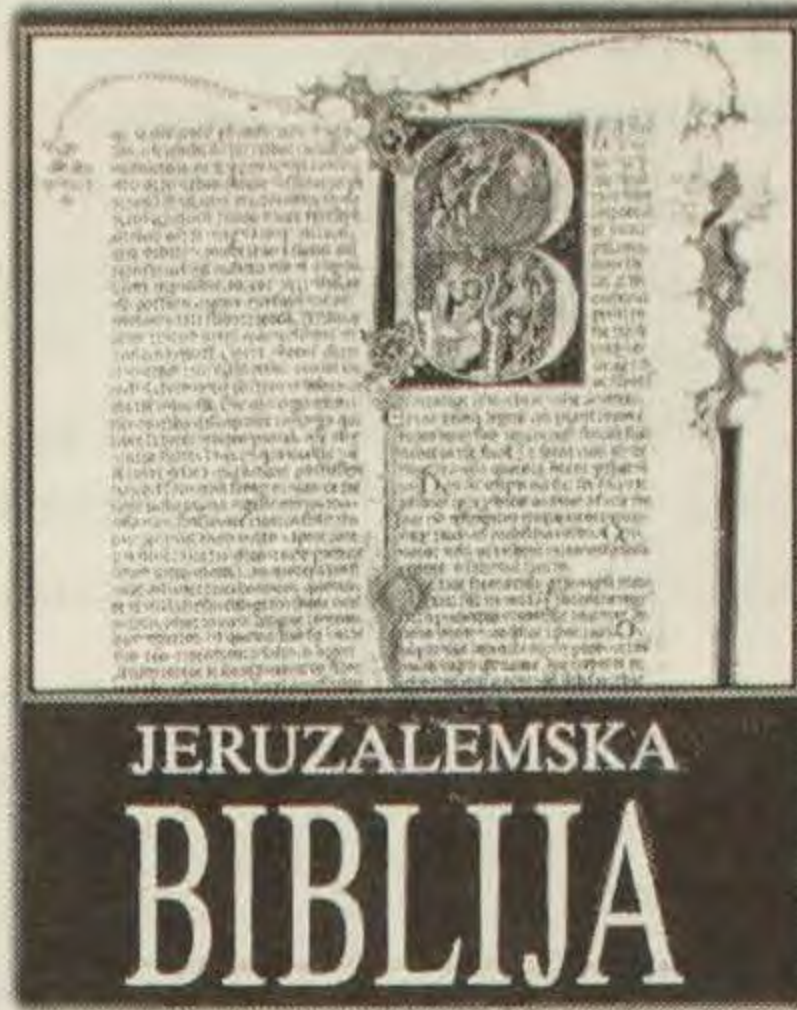
I židovstvo a kasnije i kršćanstvo stavilo je nekako po strani prvorođenog Abrahamovog sina Jišmaela. Razlog tomu je sasvim logičan jer se židovski narod od Abrahama nastavlja preko Izaka kojeg je rodila Abrahamu Sara njegova žena pa su taj stav od njih preuzeli i kršćani prepoznavajući sebe kao narod Božji i potomstvo Abrahamovo. Tu je činjenicu posebno isticao apostol Pavao naročito u svojoj poslanici Galaćanima gdje on u Hagari (Jišmaelovoj majci) i Sari (Izakovoj majci) prepoznaje dva saveza: stari i novi, onaj na Sinaju i onaj sklopljen u Kristu (usp. Gal 4,24-25). Međutim, Biblija je daleko šira i dublja kad je riječ o Jišmaelu pa će to biti uporište novoj svjetskoj religiji koja dolazi nakon kršćanstva (622.) a to je Islam. Upravo Islam uzet će Jišmaela skupa s Abrahamom i u njima gledati svoje davne začetke i korijene. Upravo stoga želimo temeljitije rasvijetliti lik Jišmaela a pogotovo i zato što će on u kasnijem Islamu doživjeti svoju transformaciju pa će se i slika koju o njemu daje Biblija promijeniti u lik koji više odgovara poimanju Islama.

Odbačen a ipak blagoslovljen

Biblija svakako ističe da je Jišmael prvorođeni sin Abrahamov (makar rođen po tijelu a ne po obećaju kao Izak). Osim toga Abraham Jišmaela dobiva na izričitu želju svoje žene Sare i to u svojoj 86. godini (Post 16,1-4) a osim toga Biblija nam svjedoči da Jišmael nije odbačen od Boga, dapače prima od njega blagoslov potomstva i velikog raširenja.

Jednako je tako važno istaći da Jišmael još prije Izaka prima obrezanje koje je znak Božjega saveza. Biblija nas lijepo izvještava (Post 17,23-26) dajući nam i konkretne podatke. Abrahamu je 99 godina a Jišmaelu 13 godina. Jišmael prima obrezanje "kako je Bog rekao", tj. sasvim u skladu s Božjom voljom. To je vrlo važno uočiti: prije nego je Jišmael - a on je praotac arapskih plemena - bio protjeran, on je po Božjoj volji nosio na sebi znak Božjega saveza (usp. Post 17,10). Ako su Božji darovi neopozivi, kako to tvrdi apostol Pavao (usp. Rim 11,29), onda to znači da je Jišmael primljen u Božji savez zajedno s Abrahamom, Sarom i Izakom!

Pogledajmo i druge momente. Tu je prije svega Božja zauzetost za Jišmaelov

opstanak i njegovo preživljavanje. Bog se na poseban način zauzima za njega. Biblija posebno ističe dva slučaja u kojima mu Bog spašava život i omogućuje daljnje preživljavanje. O prvom protjerivanju već smo govorili u prethodnom dijelu (usp. Post 16,7-9). Drugo protjerivanje opisuje nam Post 21,9-21. I ovo protjerivanje događa se na Sarinu inicijativu. S druge strane izvještaj ističe da je "Abrahamu to bilo nemilo". Kod toga je važno uočiti da Bog tješi Abrahama. Jest da će Izak proslaviti njegovo ime, Bog i za Jišmaela daje obećanje: "I od sina tvoje sluškinje podići ću velik narod, jer je tvoj potomak" (Post 21,13). Detaljno se opisuje dirljiva scena rastanka Abrahama i Hagare. Sve se događa "rano ujutro". Abraham ustaje rano ujutro i sav je zaposlen oko majke i djeteta. Priprema kruh, priprema miješ s vodom, sve to stavlja Hagari na ramena. Uzima zatim dječaka i predaje joj ga. On je dirnut, ta Jišmael je njegov sin. Po drugi put Bog će intervenirati po svojem anđelu kako bi spasio dječaku život. Zalihe vode iz mješine su se istrošile. Plače dijete, plače majka. Udaljuje se da ne vidi smrt svojeg djeteta kojem ne može pomoći. Ali Bog je čuo (nije li to Jišmaelovo ime "Čuo je Bog"?). plač dječaka. Anđeo pristupa i ohrabruje Hagaru: "Ne boj se! Na noge! Digni dječaka!" Tu je i Božje obećanje (isto ono koje je dano i Izaku!) sada rečeno već treći put: "jer ću od njega podići velik narod!" Tu je i studenac, voda toliko neophodna za daljnji život majke i djeteta. Važan je zaključak ove scene koji ukratko sumira ono što se dalje događalo: "Bog je bio s dječakom te je rastao i odrastao. Živio je u pustinji te postao vješt u streljanju iz luka..." (Post 21,20). Izraz "Bog je bio s njim" očituje trajnu Božju brigu i zaštitu Jišmaela. Usprkos svega što se dogodilo, Jišmael jest i ostaje dijete Božjeg blagoslova. Abraham može biti miran jer ga sam Bog uvjerava: "I za Jišmaela uslišah te. Evo ga blagoslivljam: rodnim ću ga učiniti i silno ga razmožiti; dvanaest će knezova od njega postati i u velik će narod izrasti" (Post 17,20).

O Jišmaelu imamo još jedan važan

podatak koji nam daje Knjiga postanka. Premda Jišmael nakon 21. glave sasvim nestaje, odsada će se govoriti samo o Izaku, ipak će se Jišmael pojaviti još jednom i to prilikom Abrahamove sahrane kako to govori Post 25. Zajedno sa svojim bratom Izakom Jišmael sahranjuje svojega oca Abrahama u Makpeli. O tome nam svjedoči Biblija: "Zatim Abraham preminu, umrije u sretnoj dobi - star i pun godina - te bi pridružen svojim precima. Njegovi sinovi, Izak i Jišmael, sahrane ga u špilji Makpeli, na poljani Efrona, sina Hetita Sohara, nasuprot Mamri: to je poljana što ju je Abraham kupio od Hetitovih sinova." (Post 25,8-10). Sahranjen je uz svoju ženu Saru.

U istoj ovoj glavi (25.) Knjige postanka izvještava se i o kraju Jišmaelova života. Umro je u dobi od 137 godina. Bog ga je blagoslovio sinovima. Imao ih je 12 i oni postaju rodozačetnici dvanaest plemena i novoga naroda. Biblija govori o "dvanaest poglavica od isto toliko plemena". Jišmaelov narod nastanio se prema Egiptu, "nasuprot svojoj braći".

Tako su Židovi i Arapi prava braća koja potječu od istoga oca Abrahama, imaju blagoslov Božji i Božja obećanja i dionici su jednog te istog saveza koji je Bog sklopio s Abrahamom a čiji znak postaje obrezanje. Premda će Izak postati baštinik zemlje a Jišmael "sin pustinje", ipak Bog pokazuje naročitu brigu za Jišmaela i želi da on postoji, spašava ga od smrtnih opasnosti i sigurno je da s njime ima posebne planove. Usprkos planova Abrahama i Sare da ga iz svega isključe, da ga izlože smrtnoj opasnosti u kojoj će skončati, Bog se zauzima za njega i ne da da bude uništen.

Jišmaelovi potomci se najprije nazivaju Jišmaelcima a kasnije Arapima. Tako već Josip Flavije u "Židovskim starinama" govori kako je Jišmael praotac "arapske nacije" koja svoja plemena naziva po njegovim sinovima, kako zbog njihove hrabrosti tako i zbog časti njihova oca Abrahama (usp. Knj. I gl. 13,4).

Jišmael je svakako zagonetna osoba. Pred njegovim likom nalaze se u nedoumici i bibličari i teolozi kao i židovski povjesničari. No u planovima Božjim on ima svoje mjesto koje nama do danas još nije sasvim jasno. Tako tri velike religije - židovska, kršćanska i islam imaju jednog zajedničkog oca a to je Abraham kojega sve tri jednako časte. Ne otvara li to mogućnost jednog novog ekumenizma (Karl-Joseph Kuschel), "abrahamovskog" ekumenizma koji nas sve upućuje na zajednički povijesni početak?

Uređuju: Marjan Ostrogonac
i Tomislav Ivanović

Iz našeg života

U sklopu pripreve za Božić u našoj su kapelici održavane adventske večeri.

Svaku večer uoči adventske nedjelje propovijedali su svećenici subotičke biskupije. U subotu, prije prve nedjelje došašća, u adventsko nas je vrijeme svojim nagovorom uveo naš duhovnik **mons. Marko Forgić**, a druge i treće adventske večeri gosti propovjednici su bili **mr. Andrija Kopilović** i vlč. **Fran-tišek Gašparovsky**.

Dan prije odlaska našim kućama na božićne ferije imali smo zajedničku službu riječi, koju je predvodio preuzvišeni **mons. Ivan Péntzes**. On nam je u svojoj homilji poručio da svoje zvanje svjedočimo u svojoj okolini, vladajući se u skladu s njime, a to znači da pomožemo župnicima i da budemo na raspolaganju onima koji su u potrebi. Napomenuo je da to nije nimalo lak zadatak, jer se sad pokazuje tko je koliko sposoban samostalno i zrelo, bez ičijeg nadzora, djelovati. Biskup Péntzes je također podsjetio da ne smijemo zapustiti duhovni život i, naravno, svoje školske obaveze. Na kraju propovijedi biskup nam je poželio da radosno proslavimo blagdan Isusova rođenja i da i u predstojećoj godini nastavimo marljivo učiti i izgrađivati sebe za budući poziv. /O. M./

Zvijezda vodilja

"I gle, zvijezda kojoj vidješe izlazak išaše pred njima sve dok ne stiže i zaustavi se povrh mjesta gdje bijaše dijete. Kad ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošću veoma velikom." Uloga zvijezde, u događaju vezanom za tri kralja, nimalo nije zanemariva. Zvijezda je bila putokaz magima do novorođenoga kralja i mesije Isusa Krista. Kad su magi vidjeli zvijezdu, silno su se obradovali jer su znali da ih zvijezda vodi ispravnim putem. I danas mnogi vjernici kada vide svećenika iskreno se obraduju u susretu s njime, jer znaju da je on upravo ta zvijezda i da su na dobrome putu. Uloga svećenika danas je ista kao i nekad uloga zvijezde - da obasjava, vodi i usmjeruje ljude ka Bogu. Ali to nije samo uloga ministerijalnog svećenika, nego i svakog vjernika laika,

koji je pozvan na opće svećeništvo. Mnogi nevjernici traže put do Spasitelja, ali nažalost često se ne nađe zvijezda koja bi ih odvela do Isusa. Stoga trebamo odgovorno i savjesno prihvatiti svoje zvanje, da bismo mogli svijetliti drugima i tako ih usmjeravati. /O. M./

Turnir u stolnom tenisu

Prošle godine tijekom mjeseca studenog i prosinca odigran je tradicionalni "nikolinjski" turnir. Učesnici su bili svi sjemeništarci. Četrdeset četiri natjecatelja podijeljena su u četiri grupe. Prolaz u osminu finala vodila su prva četiri osvojena mjesta. Od osmine finala svaka utakmica bila je za igrača - proći ili ispasti. Bilo je veoma kvalitetnih, ali i onih manje kvalitetnih utakmica. Međutim, dobra volja i trud su nadoknadili sve ne-

Prizor iz božićne pastirske igre
u crkvi sv. Roka u Subotici

dostatke. Treće mjesto je zauzeo **János Zseller**. Samo finale je bilo dan uoči sv. Nikole. Svi sjemeništarci su navijali za svoje miljenike. U finalu su se sastali maturant **Viktor Juhász** i vicematurant **Spase Spasov**. Utakmica je bila veoma zanimljiva. Spase je u dva seta ostvario pobjedu i tako je osvojio prvo mjesto na turniru. Ove godine uvedena je jedna novina, naime, gospodin prefekt ja izazvao prvoplasiranog. Odmah nakon finala odigran je ovaj revijalni meč. Spase se i u ovom meču pokazao bolji od svog protivnika i time je potvrdio da je trenutno najbolji stolnotenisač u sjemeništu. Prvak je dobio, kao nagradu za veliki uspjeh, veoma kvalitetan reket. Za razliku od prijašnjih turnira, na ovome su mlađi razredi osvojili visoka mjesta. /O. M./

S KRISTOM U NOVO LJETO

Na Silvestrovo, 31. prosinca mnogi su se vjernici okupili u svojim župnim crkvama na svetu misu polnoću.

Zašto su ovi ljudi novo ljeto dočekali baš u domu Gospodnjem a ne na drugim mjestima? Odgovor je: KRIST! Ima li išta ljepše do u novo ljeto ući s Kristom koji kaže: "I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta" (Mt 28,20). Ta sigurnost sadržana u ovim riječima pratila je svetu Crkvu dva tisućljeća. Prati je još i sada te u našim srcima učvršćuje i oživljuje ono "DA" za vjerom, nadom i ljubavlju. Upravo iz ovih Kristovih riječi trebamo crpsti obnovljen zamah u kršćanskom životu, okrepljujući snagu našeg duha. U svijesti ove snage i zamaha postavimo sebi pitanje: "Što nam je činiti braćo?" (Dj 2, 37). Pred velikim izazovima našega vremena trebamo znati da postoji Osoba koja nam ulijeva sigurnost riječima: "Ja sam s vama". Stoga, zakoračimo u novo ljeto s velikim pouzdanjem u tu osobu. Da bi naše molitve bile uslišane, stavimo se pod okrilje njegove i naše majke Blažene Djevice Marije.

Marijan Kujundžić

Poziv na proštenje

Blagdan "Obraćanja svetog Pavla" 25. siječnja Dan je naše škole i zavoda, kao i proštenje sjemenišne kapelice.

Toga dana svečanu svetu misu u 10 sati predvodit će naši biskupi i poglavari u sjemenišnoj kapeli. Ove godine je jubilama četrdeseta godina postojanja "Paulinuma", pa će nakon svete mise biti održan program u tu čast.

Stoga srdačno pozivamo sve naše dobročinitelje, one koji nas potpomažu molitvom, vjemike i čitatelje da svojim prisustvom uveličaju ovo slavlje.

Uređuje: Katarina Čeliković

Da li je Isusu hladno?

Božić je bio bez snijega. A onda je odjednom, iako to nije čudno za ovo doba zime, pao prvi snijeg! Neki su se čudili, neki su bili iznenađeni a neki čak i ljuti što ga ima tako puno. Mora se odbacivati snijeg! Da. Snijeg može biti opasan i pored kuća ako se ne odbaci. Jeste li vidjeli kako ljudi padaju ako nije očišćen put? Ima i takvih koji se smiju kada netko padne. A zapravo je tako strašno ako se nekome polomi ruka ili noga pa mora nositi gips...

Pitala sam se da li je Isusu ovih snježnih dana hladno. Činilo mi se u jednom trenutku da su mnogi ljudi zaboravili na malog Isusa i da su samo zauzeti problemima, snijegom. I onda sam shvatila. Da, hladno je Isusu ako zaboravimo onima s kojima živimo reći lijepu riječ - hvala, oprost. Hladno mu je ako se svađamo, ako lažemo i ogovaramo druge. Možda se čak i tresu od hladnoće ako nekoga tučemo ili ga namjerno vrijeđamo! Zato je dobro imati svoj kućni "Betlehem". Onda u svakom trenutku vidiš malog Isusa i to bude upozorenje - Pazi, tu je Bog! Nemoj činiti ništa loše. Meni je to više puta ovoga Božića pomoglo.

A evo na vašim stranicama kako ste vi doživjeli Božić - riječju, slikom...

Nadam se da će to zagrijati naša srca i da će Isusu biti toplo oko srca.

Zvončica

"TRI KRALJA"
stigla su
u crkvu sv. Jurja u Subotici
- božićna priredba

TAKO MALEN A TOLIKO VELIK

U tihoj noći nebo se probudilo
djetesce maleno na vrata svijeta kuca
nek se rodi naše svjetlo milo
i nek živi u štalici srca.

On i nama griješnim svoju ljubav daje
to je divna milost ove noći svete
za stare se zlobe svaki čovjek kaje
i svak želi biti kao malo dijete.

U domovima našim mir je zavladao
rastjerala pjesma sve zlokobne sjene
i svatko te ima tko ti se nadao
rođenog od Marije Djevice žene.

Ti život naš si, kroz život nas vodi
neka Tvoje noge zlobe pakla zgaze
neka svaki čovjek dobre volje hodi
putem Tvojih stopa, putem Tvoje staze.

O maleni Božiću, podaj nam svog Duha
nek Tvoja dobrota topi tvrdi čelik
mira podaj onom koji je bez kruha
jer tako si malen a toliko velik.

Zlatko Gorjanac

RODIO SE ISUS MALI

Djeca iz vrtića "Marija Petković - "Sunčica"
izvela su kratku božićnu priredbu u crkvi sv. Roka u Subotici.
U ulozi malog Isusa bio je mali **Marko**,
a "glumce" je pripremila s. **Iva Bagarić**.

Naši "OCI" u bunjevačkom "odilu"

ZVONČICI NA MISI

19. 01. - 2. NEDJELJA KROZ GODINU

Iv 1,35-42

"Evo Jaganjca Božjega!" - ovim je riječima Ivan Krstitelj nazvao Isusa. To je bilo dovoljno da Isus dobije prve učenike: Andriju i brata mu Šimuna.

26. 01. - 3. NEDJELJA KROZ GODINU

Mk 1,14-20

Početak Isusova javnog propovijedanja radosne vijesti vezan je i za prve učenike. Na Isusovu riječ - da idu za njim da ih učini ribarima ljudi - sve ostavljaju i idu za njim.

2. 02. - 4. NEDJELJA KROZ GODINU

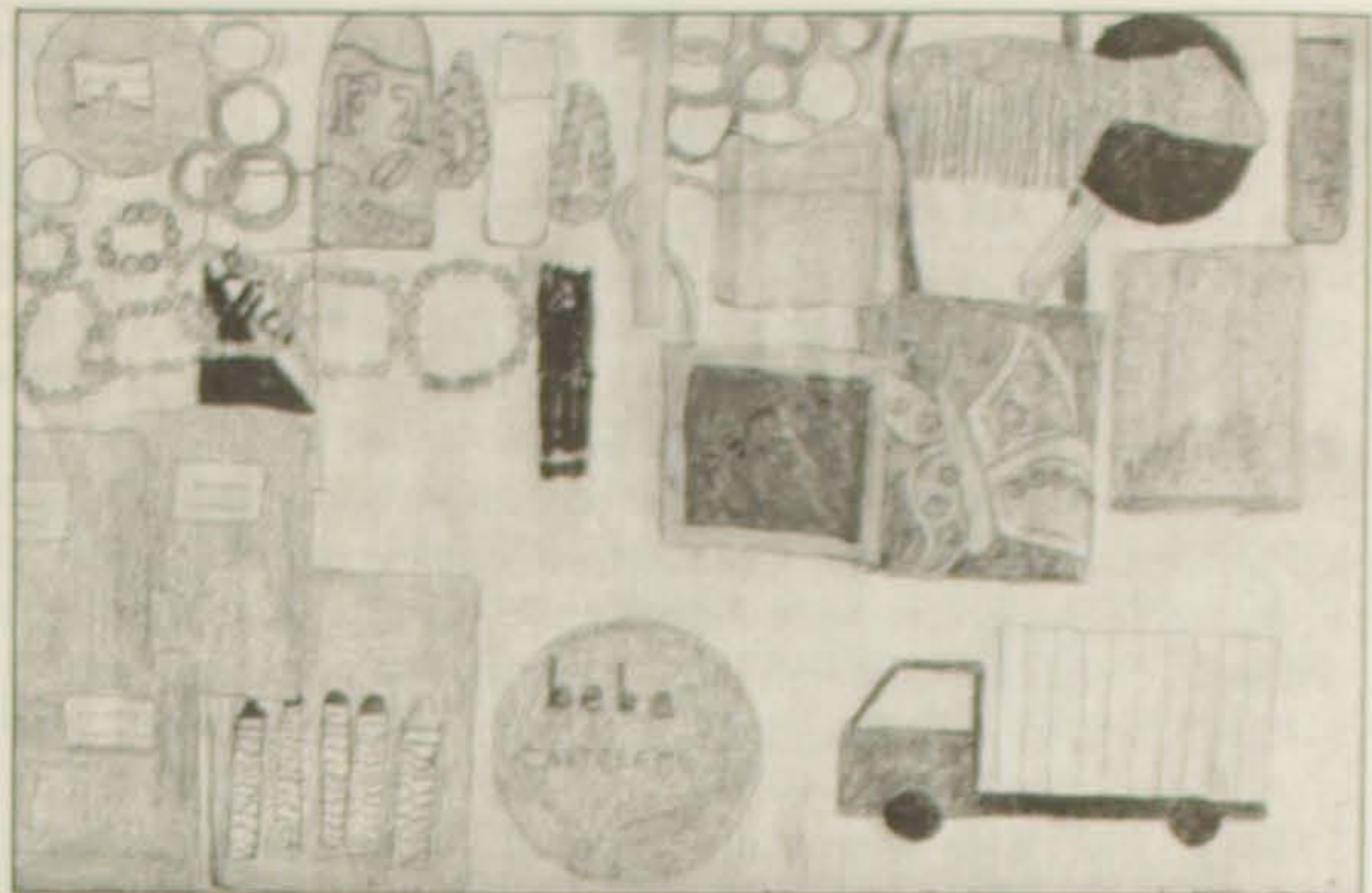
Mk 1,21-28

Isus čini prvo čudo u kafarnaumskoj sinagogi: izgoni zlog duha iz opsjednutog čovjeka.

9. 02. - 5. NEDJELJA KROZ GODINU

Mk 1,29-39

Isus ozdravlja bolesnike: Petrovu punicu i mnoge druge bolesnike.

Ovo je "Pismo" stiglo u paketu od Marlene iz Njemačke, a ovako je Szabaszián Miskolci sa Kelebije zahvalio i nacrtao sve što je dobio

HVALA

Božića 2002. mnoga su djeca u našoj biskupiji, ali i u drugima u Vojvodini, rekla HVALA za dobivene darove. HVALA je najčešća riječ koja je upućena nepoznatoj djeci u Njemačkoj od koje su stigle divne, šarene kutije a koje su obradovale oko 5.000 djece. Zamislite kako su bili veliki kamioni u kojima su ovi paketi doveženi! Zahvaljujući Karitasu, ali ponajprije Fondaciji "Rudolf Walter" iz njemačkog grada Gründau, radost je stigla mnogima koji ni od svojih roditelja ne bi dobili tako lijepe "sitnice" kakve su stigle u spomenutim kutijama.

Koliko je bilo radosti kod otvaranja ovih kutija! Svi su paketi bili različiti i svi su s ljubavlju i prijateljstvom bili pakirani. Stoga u ime djece Subotičke biskupije, čiju sam radost vidjela i doživjela, preko našeg "Zvonika" šaljemo HVALA svima koji su zaslužni za ove darove i molimo za njih Božji blagoslov.

Evo i slikom kako je to bilo...

Zvončica

Priprema dječje predstave "Ždribac zlatne grive"

Na kulturnoj karti našega grada dodaje se ovih dana jedan novi znak: dječja predstava na hrvatskom jeziku.

Znak je malen jer je to tek začetak ideje s puno klecanja i dizanja, nepoznavanja i učenja. Međutim, potencijal onoga što se pokušava može uroditi velikom nagradom našoj zajednici: uspostavljanjem drame na hrvatskom jeziku u Dečjem pozorištu u Subotici. Toga, koliko je piscu ovih redova poznato, nije bilo u posljednjih 30 - 40 godina.

Za ovaj prvi pokušaj odabrana je jedna divna bajka iz velike zaostavštine Balinta Vujkova: Ždribac zlatne grive. Napisana je na ikavici, onako bogata u Balintovom stilu, i to je bio pravi izazov. Autohtoni govor ovog živilja sjeverne Bačke, a i jedan od dijalekata hrvatskog jezika. I tu su počele prve prave muke. Djeca sve rjeđe i rjeđe kod kuće pričaju ikavicu, pa to već i nije, osim nekolicini izuzetaka, njihov normalni jezik komuniciranja.

A djeca! Željna i rada i igre i učenja trude se svojski savladati jedan za njih potpuno nepoznati zanat: glumu. Sva djeca su "dobrovoljci" koja su se javila na konkurs raspisan tijekom 10. mjeseca prošle godine. I imaju veliku sreću da ih u tim prvim koracima vodi veliki majstor kazališne režije g. Želimir Orešković, naš gost iz Zagreba. G. Orešković je dobro poznat kazališnoj publici i u Novom Sadu, Beogradu i Subotici. U svim tim gradovima je režirao sedamdesetih i osamdesetih godina. Do kontakta s njim smo došli zahvaljujući vezi s Dječjim kazalištem iz Osijeka i gđi Jasminki Mesarić. Nadamo se da ćemo ovako uspješnu suradnju s Osijekom nastaviti i u budućnosti.

Prvu probu smo imali 4. siječnja 2003. I radimo svakodnevno po nekoliko sati. U početku smo bili na bini Dečjeg pozorišta, a sada

smo se preselili u župnu dvoranu župe Sv. Roke, i puno hvala preč. Anišiću na prostoru i razumijevanju naših potreba. Do preseljenja je moralo doći jer još nismo "punopravni" članovi Pozorišta i druge dvije drame imaju prednost.

I umjesto zaključka moram naglasiti da imamo veliku želju da ovaj mali znak na subotičkoj kulturnoj karti ne izbledi poslije ove prve predstave. Ovo je inicijalna predstava za utemeljenje stalne Hrvatske dječje drame. U stvaranju toga nismo dovoljni samo mi: nekoliko organizatora, djeca-glumci i naša dobra volja. Bez podrške kompletne hrvatske zajednice, ma gdje ona bila, bez zalaganja naših političkih "strukture", na ma kojoj poziciji oni bili, bez unisone podrške SVIH, znak će polako nestati, jedna predstava otići u zaborav, a djecu će tko-zna-tko učiti, živim primjerom, maternjem jeziku.

Rajko Ljubić

Uredili: Marina, Ivana, Dijana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica

Bog mladi!

Dok nam snježni pokrivač uljepšava sumornost zime, zadaje poteškoće, tjera na izvanredan rad (odbacivanje snijega pred kućom), dva zbivanja će nam obilježiti ovaj mjesec. Jedan je Molitvena osmina za jedinstvo kršćana, a drugo je tjedan prijateljstva.

Ovo Božićno vrijeme tako će ući u aktivnu molitvu za jedinstvo. Na to će nas uvijek podsjetiti Isus. Najveći prijatelj običnog čovjeka i najbolji primjer otvorenog srca. Zar nam to nije najbolje prikazao u slici o "Milosrdnom Samarijancu". Stečene predrasude i unaprijed naučeni stereotipi mogli bi zatvoriti jedna vrata srca, vrata milosrđa i dobrote. Ali ono je, kazao je Isus, bilo veće i otvorenije od bilo koje ljudske zabrane, bilo je upućeno običnom čovjeku. Zapovijed ljubavi tako stupa na scenu i nadilazi svako obilježje različitosti. Osmina za jedinstvo kršćana pomoći će nam spoznati razlike i poštivati ih.

Za tjedan prijateljstva uobičajeno je primiti neku interesantnu fotku i prikladan tekst. Svake godine nešto interesantno probudi osmijeh na licu. Budite kreativni i pošaljite prvi prijateljsku poruku...

Marina

TRIBINA MLADIH

19. 01. 2003. u 19 sati
Mjesto: Katolički krug

DRUŽENJE - ZABAVA ZA MLADE

25. 01. 2003.
KARITASOV DOM
u Gajevoj ulici
od 20 do 24 sata
ulaznica: 30 dinara

Iz mog ugla

SVIJETLA I TAMNA MASKA ZA SIJEČANJ

Ne želeći vam nametnuti svoje skromno mišljenje, sprovedla sam mini anketu o najzujbudljivijim događajima ovog mjeseca. U "slučajnom reprezentativnom uzorku" izabrala sam tri osobe koje neću imenovati da ne biste prstom upirali u njih.

Rezultati pokazuju sljedeće:

HIT MJESECA - SVIJETLA MASKA

1. snijeg
2. snijeg
3. snijeg

ANTI HIT MJESECA - TAMNA MASKA

1. snijeg
2. snijeg
3. snijeg

Što reći? Borba za sva mjesta bila je bespoštedna ali poštena. Želim zahvaliti inspiratorima za ovaj tekst: mom tati koji neumorno odbacuje snijeg ispred kuće (s ulice i u dvorištu) i nepoznatom čovjeku koji je primijetio: "AHA - praviš mu mesta da ima di pasti novi!" (naravno snijeg).

Srdačno, vaša ljubiteljica snijega *Dijana*

Ponovno vjeronauk za studente i mlade radnike

u četvrtak 23. 01. 2003. u 20 sati

u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka u Subotici

Tema: Misterij zla

Predavač: mr. Andrija Kopilović

SVIM LJUDIMA DOBRE VOLJE!

U ime mladih katolika koji žele imati svoje zabave - druženja, gdje će se moći bolje upoznati i provesti bez bojazni od utjecaja "lošeg društva", kao organizatori ovih zabava, želimo ih učiniti što privlačnijim za mlade, a zato nam je potreban i novac. Dio troškova ćemo nadoknaditi od simbolične cijene ulaznica (koja neće biti previsoka). Za preostali dio računamo i na vašu pomoć, materijalnu ili u vidu darova (sokovi, tombola i sl.). Ako se mislite koliko novca dati, mjerite se time da tko nema ništa tom je svaki dar dobrodošao.

S ovim ne očekujemo da će svi mladi katolici dolaziti jedino ovdje, ali želimo im barem ponuditi pravi izbor. Vaše priloge možete dostaviti uredništvu "Zvonika".

Odbor Tribine mladih

MOLITVENA 8 ZA 1 KRŠĆANA & TIME OUT ZAJEDNO JE NAJBOLJE

Čini se da nemir pobjeđuje u svijetu, našoj bližoj okolini, obitelji, često i u nama samima. Što mi činimo za MIR? Uključimo se u Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana u našem gradu, svako posljednje u 17 sati u drugoj kršćanskoj zajednici. Na blagdan Obraćanja sv. Pavla (25. 01.) u katedrali će se u 17 sati održati svečana zahvalnica u koju će se uključiti predstavnici svih crkvenih zajednica.

Svoj doprinos jedinstvu i miru možete dati i SVAKI DAN točno u PODNE. Time out je pauza za strelovitu molitvu, pozdravljenje Gospe, Oče naš, šutnju - po vašem izboru, od srca, kao što to čine mladi za ujedinjeni svijet i svi članovi pokreta Marijino djelo. Odgovornost je zajednička.

Što mi činimo za mir?

Imajmo na umu: u srcu se rađaju misli, misli postaju naše riječi, iz riječi slijede djela. A djela određuju naš život.

Dijana

BRAT I SESTRA NAJBOLJI

KRANJSKA GORA, Slovenija
5. siječnja 2003.

Ivica Kostelić je proslavio pobjedu svoje sestre Janice u slalomu svojom vlastitom pobjedom u istoj disciplini, i ovo je prvi puta u povijesti Svjetskog Kupa da brat i sestra osvoje prvo mjesto u istom danu.

Aktualni prvak u slalomu, naš Ivica Kostelić, bio je prvi još nakon prve vožnje, a drugu vožnju je rutinski priveo kraju i sasvim zasluženo osvojio prvo mjesto s vremenom od 1 minute i 44.71 sekunde.

Ova pobjeda je došla za manje od sat vremena poslije Janičinog slavlja u talijanskom Bormiu. Janica je tako na najljepši način proslavila svoj 21. rođendan još jednom pobjedom u slalomu ove sezone, a na drugom mjestu je ostavila Austrijanku Elisabeth Goergl s ogromne 2.08 sekunde zaostatka.

“Ovo je bila veoma specijalna utrka i pobjeda za mene danas. Imamo dvije pobjede za našu obitelj”, rekao je Ivica. “Janica je gledala moju utrku na TV-u i rekla je da je veoma sretna. Preko telefona je rekla da joj je ovo najljepši rođendanski poklon koji je mogla poželjeti.”

Sport u životu mladih ljudi ima vrlo značajnu ulogu. Janici i Ivici sport je više od hobija, a doista zadivljuje njihova upornost i talent.

Sve najbolje našim najboljim skijašima želimo i u daljnjem toku sezone a osobito na Svjetskom prvenstvu u St. Moritzu.

NAPRIJED HRVATSKA!!!

Igor Čeliković

Igrajmo se i učimo uz poruke Oca

III. ZADATAK

U GODINI BIBLIJE I GODINI SVETE KRUNICE, otkrijmo u III. zadatku što nam Bog poručuje.

Pronađite zadane dijelove u Svetom pismu, za svaki tjedan po jedan, promeditirajte ih!

Ps 139,3

Dj 17,26

Iv 8,41-44

1 Iv 4,16

Do sljedećeg zadatka, uživajte!

PREPOZNAH GA OVE ZIME

Prepoznah Gospodina ove zime daleko,

daleko a opet tako blizu!

Prepoznah Učitelja ove zime

u osobitosti “njega”

i osobitosti “nje”!

Prepoznah Isusa ove zime

u otajstvu “njihovog zajedništva”!

On je imao Njegov pogled i način na koji je sjedio!

Imao je Njegov glas i brižnu sućut za blišnjega, grešnika.

Ona je imala Njegovu pronicljivost i način na koji je rekla: “Oprosti”.

Imala je Njegovu velikodušnost.

Oni su imali primamljivu toplinu zajedništva koja me privlačila poput magneta.

Imali su i čuvali najveću Vrednotu koja se prepoznaje u Darivanoj Ljubavi.

GOSPODIN ME POGLEDAO!

Prepoznah Učitelja ove zime,

jer mi je darovao prijateljstvo i nazvao me prijateljem.

Ivana Lazić

BOG ZA SVAKOGA IMA PLAN...

(jedno iskustvo s književne večeri)

Slučajno sam u obavijestima na jednoj radio postaji čula informaciju “Nastup zbora u okviru književne večeri”. Za mene od presudnog značaja bilo je ime zbora “Albe Vidaković”. Živo sam željela biti nazočna na toj književnoj večeri, ali nedostatak informacija bio je očit - nisam znala ni tko, ni kad, ni gdje se to događa, ali Božji prsti su svugdje. Škola mi se tog dana završila ranije nego obično i s torbom na leđima otišla sam do svog dečka. Nije bio kod kuće ali kada je stigao, rekao mi je: “Proba je za dvadesetak minuta, a nakon toga nastup.” Odlučila sam poći s njim.

Kada smo stigli, jedna me žena upitala: “Pjevaš?” Samo sam klimnula glavom i već su se u mojim rukama našle neke meni sasvim nove note. Pjevala sam s njima. Nije bilo tako teško. Zatvorila sam oči i kada sam ih opet otvorila, već sam se našla okružena pjevačima, gledajući s. Mirjam i pjevajući zajedno s njima. Ponovno sam zatvorila oči misleći da će, kada ih opet otvorim, ovaj divan san nestati. Oči su se ponovno otvorile, ali se ozračje, dešavanje i ne samo ozračje nije promijenilo. Bila je to književna večer posvećena u čast našem velikom pjesniku Jakovu Kopiloviću. Njegove pjesme čitala je nekolicina djevojaka uz pratnju tamburice, ali je snažniji dojam na mene ostavio drugi dio programa. Dokumentarac u kome je Jašo govorio o onome što je radio. Sve je to na mene ostavilo snažan dojam, a napose onda kada je on sam govorio svoje stihove - “Tamburica kad zaplače” iz zbirke “Daleko od zavičaja” - jer pjesnik mnogo bolje osjeća i doživljava ono što je napisao, stihovi su zapravo njegova djeca. Jednom izrekom definirao je pjesmu: “Pjesma je život.” I sama često pišem jer mislim da ljudi ono što osjećaju mogu i trebaju izreći kroz svoja djela. U jednom trenutku osjećala sam kao da Jašo govori kroz mene, mojim mislima, mojim glasom, jer sam jednostavno osjećala svaku njegovu narednu riječ, a da pjesmu zaista nisam znala od ranije. Mislila sam isto što i on. Nestvarno, ali čini se moguće.

Volim recitirati, volim pjevati i sve što uz to ide, ali da mi je netko to prijepodne rekao kako će se taj dan završiti, dobro bih razmislila prije nego što bih mu povjerovala. Bogu hvala, ništa nije nemoguće. Pjevala sam, što mi je mnogo značilo, a kada sam izašla i kada se program završio, nisam imala pojma gdje se nalazim. Važno mi je bilo samo to da sam sudjelovala, čime je moja želja bila ispunjena.

Što bih još mogla dati Bogu osim zahvale za taj dan? Samo On je mogao tako to izvesti. Molitva je učinila svoje. Čak i kada je sve to prošlo, meni još uvijek izgleda kao divan san, koji će nestati čim se probudim.

Mirela Sakač, Bajmok

HODOČAŠĆE POVJERENJA NA ZEMLJI PARIS 2002/2003

Tradicionalno "Hodočašće povjerenja na zemlji" u organizaciji braće iz Taizé-a i regije Ile-de-France održano je u Parizu, glavnom gradu Francuske u razdoblju od 28. prosinca 2002. do 01. siječnja 2003. godine.

Glavni je grad Francuske ugostio oko 80.000 mladih iz cijele Europe i dijela svijeta. Svi su oni bili pozvani s ciljem da stvore povjerenje jedni među drugima kao i da po povratku u svoje župe nastave prenositi stečena iskustva i aktivno sudjelovati u djelatnostima u kojima mogu najbolje pokazati svoje kvalitete.

Župe i obitelji u Parizu dobro su pripremile i organizirale susret. Veliki je broj obitelji narušio i svoj komoditet kako bi mladima pružili što bolji smještaj i gostoprimstvo. Isto je tako i jedan dio mladih bio u kolektivnom smještaju što pokazuje kako mladima nije potrebno mnogo komfora kako bi ostvarili povjerenje jedni među drugima i svoj cilj glede samoga hodočašća.

Na samome dolasku mladi su dobili upute za sudjelovanje u susretu kao i "Pismo iz Taizé-a" koje je **brat Roger** (utemeljitelj zajednice) objavio za vrijeme Europskog susreta u Parizu te služi kao poticaj za razmatranje tijekom 2003. godine, tjedan za tjednom u svim dijelovima svijeta. U njemu su sadržane i poruke **pape Ivana Pavla II**, **patrijarha Bartolomeja Carigradskog**, **patrijarha Aleksija II. Moskovskog**, **nadbiskupa Canterburyjskog** te **Kofi Annana**, glavnog tajnika Ujedinjenih Naroda.

Molitveni su susreti prijepodne bili u župama gdje su mladi bili smješteni dok su popodnevni i večernji susreti bili održavani na sajmu Port de Versailles.

Tijekom susreta hodočasnici su mogli u slobodno vrijeme razgledati znamenitosti samoga grada kao što su Tour Eiffel, Louvre (Palais Royal), Charles de Gaulle-Etoile, Notre Dame, Jardin du Luxembourg, Chateau de Versailles, Sacré Coeur, Concorde i mnoge druge.

Pored svih znamenitosti mladi ne smiju zaboraviti na bit susreta. Sve ono što su vidjeli ostaje u lijepom sjećanju, ali povjerenje koje su tamo dobili i naučili, kao poruke za daljnji život moraju biti prvotne.

Bog očekuje da se pripravimo postati nositeljima radosti i mira. Tako možemo shvatiti kako smo stvoreni ići naprijed, prema beskrajnome, prema potpunome. Međusobno se podržavajući, ne dopuštajući preprekama da nas zaustave i znajući kako pronaći hrabrosti da nastavimo dalje. Duge noći bez tračka svjetlosti ostaju za nama.

Ono što nas vuče je da idemo od otkrića do otkrića. Primajući dan koji dolazi kao Božje danas. Tražeći u svemu mir srca. I život biva lijep... i život će biti lijep.

*Miroslav Zelić,
Župa Sv. Rok Subotica*

"SVETA OBITELJ" U PARIZU

Ne znam je li doista moguće izdvojiti samo jedan dojam koji je ostavio najviše traga u mojem srcu, s novogodišnjeg susreta mladih u Parizu?

Lijepo je vidjeti Pariz.... No, čini mi se, još je ljepše vidjeti sjaj 4 velika i prelijepa bisera! Djecu obitelji u kojoj sam skupa s 3 prijateljice boravila tijekom 5-dnevnog susreta u Parizu! Lijepo je također iskusiti skromnost, toplinu, brigu, ali i ljubav jedne obitelji, nalik onoj svetoj obitelji u kojoj je raslo dijete Isus!

Znam da nikada neću zaboraviti riječi roditelja ove divne djece, **Elisabeth** i **Christopha**, da za brak i djecu trebaš biti uvijek mlad. Nošeni takvim razmišljanjem, nisu se plašili započeti zajednički život, čak ni onda kada njen tadašnji zaručnik još nije bio završio fakultet, a ona jest. Osnovali su obitelj! I fakultet je Christophe završio! Bog ih nije napustio, to i danas svjedoče. A darovao im je 4 bisera: Martinu (9), Blondine (7), Clemence (5) i Mathilde (3). Mnogi kažu, bilo bi lijepo da imaju još djece. Oni kažu: kako Bog želi! Ta 4 bisera za njih su danas jedini razlog radosti u životu. Nije niti njima život lak. Prije izvjesnoga vremena ukrali su im auto. Žive u mjestu Les Claves, udaljenom 40 minuta vlakom od Pariza! A život i dalje teče! Bez očaja! Unatoč tomu, vidjele su cure novogodišnju predstavu s majkom u srcu Pariza, i sin je s ocem pogledao najnoviji film Jamesa Bonda. Vremena čini se nikada dosta!

U Francuskoj su česte obitelji s više djece! Tamo gdje ima ljubavi, ni kuća nije tijesna! Tih dana bilo je pod njihovim krovom mjesta i za nas četiri. Pomišljale smo kako stići pripremiti doručak u rano jutro, nositi svako dijete na rukama, brinuti, pjevati onda kad ti se oči sklapaju i padaš od umora, kuhati, peglati, objasniti, druge ugostiti..., i tako svaki dan, neprestano! Ima jedna tajna, i to sam otkrila. Rastvorena Biblija u srcu njihova doma! Kristova riječ - za njih kruh i život! Tu se rađa strpljenje, snaga, radost i pjesma svaki dan! I ono što nas je od svega najviše ostavilo bez riječi, jest ljubav - kako prema svojoj djeci, tako i jedno prema drugome! On posve tih, samozatajan, strpljiv. A ona, nalik Mariji! Osnajila nas tih dana Elisabethina snaga duha, razboritost, upornost kojom ide kroz život! Ali, nisu samo Elisabethine ruke one koje nose, usne koje ljube i govore, i ruke koje rade s djecom! I Christophe to s ljubavlju radi, nosi djecu na rukama, objašnjava, odgovara na razna pitanja, kuha i radi kad je to potrebno!

Četiri su bisera, napisala sam, najjače svijetlila. Svaki na svoj način, svaki drukčije naravi, ali svijetli svojom ljupkošću, poslušnošću, ljepotom, i "slatkoćom". Blago roditeljima koji znaju odgojiti svoju djecu! Gdje je takvo ozračje, ne manjka ponekad ni gruba riječ, ali ne ona koja razara i plaši, već ona koja odgaja i uči!

Na dan našega polaska u znak sjećanja, svaka od nas četiri dobila je zajedničku fotografiju djece i fotografiju cijele obitelji, s njihovim potpisima. Sve su to pisali, i rezali fotografije dok smo se mi oblačile. Onda je Christophe uzeo pokretna kolica na koja je stavio naše stvari i vukao ih do kolodvora. Okrenula sam se još jedanputa pogledati djecu koja su nam mahala, Elisabeth koja nas je brižno pratila i nosila hranu za put... Osjećala sam se kao da za sobom ostavljam dio svojega života!

Sad znam da smo u toj obitelji uvijek dobrodošli. Te smo riječi čuli nekoliko puta dok su ih oni izgovarali! Samo dragi Bog zna hoćemo li se ponovno sresti?

Ja znam da je ta "sveta obitelj" od onoga dana postala dio mojih molitava! Znam da nam Bog nije uzalud dao boraviti u ovoj obitelji. Jer znam kako je na neke od nas četiri djelovala! Zato vjerujem da Bog uvijek ravna našim putovima, čak i onda kad mislimo da smo na posve pravom putu!

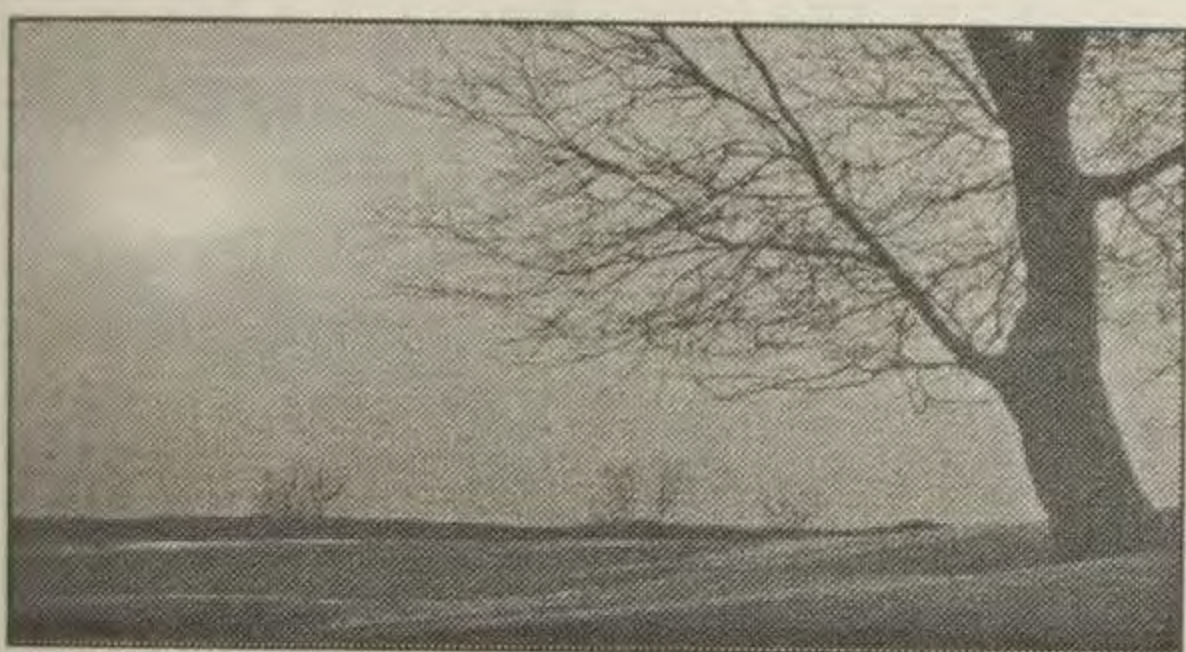
Željka Zelić

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

KRUNICA U SNIJEGU

Snijeg je jučer prekrrio sve, zbilja sve. Negdje u tom snijegu, u toj ljepoti i nježnoj bje-
lini, tko zna gdje, izgubila se jedna, srcu dragoc-
jena, iz Vječnog grada donešena, krunica u
obliku narukvice. Zrnca su sitne malene sre-
brne ružice, i tko je nađe, bit će sretan i za-
divljen, čak i ako ne zna čarobnu moć krunice
i beskrajnu ljubav Majke Božje prema nama...

Jeste li kadgod izgubili što u snijegu? Ili
u pijesku, slično je. Ne, nije isto, tek slični. Sni-
jeg u sebe potpuno upije prsten i ostavlja jedva
vidljiv trag na površini. Tako sam izgubila
omiljenu naušnicu i, ma koliko je tražila, osta-
la bez nje. U pijesku paličke plaže izgubila sam
srebrnu narukvicu s "pločicom" - ona je jed-
nostavno bešumno nestala, procurila mi kroz
prste kao vrijeme. A gdje je moj prsten od bije-
log zlata s poludragim kamenom kraljevsko
plave boje, poklon od kume za krizmanje? I on
je nestao. Izgubila sam ga negdje.

A kako sam samo sve te dragocjenosti
tražila! Vraćala se na mjesto gdje sam ih pos-
ljednji put imala, nadajući se ludom nadom da
ih nitko nije našao i uzeo, da ih ledena kiša nije
sprala na cestu i odnijela u svijet, da je možda
baš tu, samo ja nisam dobro vidjela...

Još uvijek mi je žao što sam izgubila, tako
nespretno i neoprezno, tako lako i neprimjetno.

Tako sam tražila i ljubav. Uporno, ne
odustajući brzo, u zimski sumrak naprežući
oči, ne obraćajući pažnju na slučajne pro-
laznike koji su me čudno gledali i pitali se
"Tko je ova ovdje, i što traži?", tražila sam ne-
mogavši vjerovati da je nema. Od mnogih sjaj-
nih točkica prčinilo mi se srebro, od mnogih
skitnica prinčevi, od mnogih iluzija ljubav.
Nikada neću naći te lijepe urese, ali ljubav sam
našla. Sada znam da ljubav ne treba tražiti
poput Šilje koji traži ključeve (traži ih u drugoj
ulici jer u onoj u kojoj ih je izgubio nema svjet-
la!) - ne treba je tražiti tamo gdje bismo mi
željeli da je, već tamo gdje zbilja jest. Treba biti
spreman nikada je ne naći ili je ponovno izgu-
biti, ali je ipak ustrajno tražiti. Ne stidjeti se
reći da je tražimo jer je trebamo, ne bojati se
da ona neće biti onakva kakvu bismo je mi
htjeli, ne odbaciti ruku pruženu da nam po-
mogne u traženju... I kada je već jako hladno i
mrak, i kada izmolimo i molitvu svetom
Antunu i prihvatimo Božju volju da je sad
nema i odlučimo doći na isto mjesto opet, po
danu i kad malo otopli, narukvicu u obliku
krunice možda nećemo naći, ali ljubav hoće-
mo.

Ljubavi mora biti. Uvijek je je bilo, i uvi-
jek će je biti za one koji je traže.

v.

Sv. Franjo Saleški
O UČINCIMA LJUBAVI
(nauk za oženjene i udate - VI. dio)

JEDNO U MOLITVI

Sv. Pavao nalaže ženama da se
brinu za kuću. Zato mnogi pravo
i misle da obitelji više koristi
njihova pobožnost nego mužev-
ljeva. Muškarci nisu redovito
među ukućanima, pa ih i ne
mogu tako lako poticati na kre-
post. I zato Salomon u svojim
Poslovicama pripisuje sreću
čitave kuće brižnoj i radinoj
jakoj ženi, što je opisuje. U knjizi
Postanka veli se da se Izak
molio za svoju neplodnu ženu
Rebeku, ili po židovsku, molio
se Gospodu prema njoj i jer se
molilo svako s jedne strane
bogomolje. I takva muževa
molitva bi uslišana. U svetoj se
pobožnosti muž i žena mogu
najbolje i najkorisnije složiti, pa
se zato moraju uzajamno poticati
na pobožnost. Ima voća kao
dinje, koje se zbog gorka soka
može jesti samo ako se zasladi.
Ima drugoga, kao trešnje i
breskve, koje se ne može saču-
vati, osim ako se također zasladi,
jer je prenježno i premecko.
Tako i žene moraju nastojati da
im se muževi zaslade sladorom
pobožnosti, jer je čovjek bez
pobožnosti divlji, surova i opora
zvijer. Muževi moraju gledati da
im žene budu pobožne, jer je
žena bez pobožnosti veoma
krhka, pa će lako krepost izgu-
biti ili potamniti. Sv. Pavao reče
da će se "nevjerni muž posvetiti
po vjernoj ženi, a nevjerna žena
po vjernom mužu", jer u ovako
uskom ženidbenom savezu
jedno može lako drugo skrenuti
na krepost. A koliko je sreće i
blagoslova kad se vjerni muž i
žena uzajamno posvećuju u
pravom strahu Gospodnjem!

(kraj)

Za vas pronašla:

s. M. Jasna Crnković

(iz djela "FILOTEA
- uvod u pobožni život")

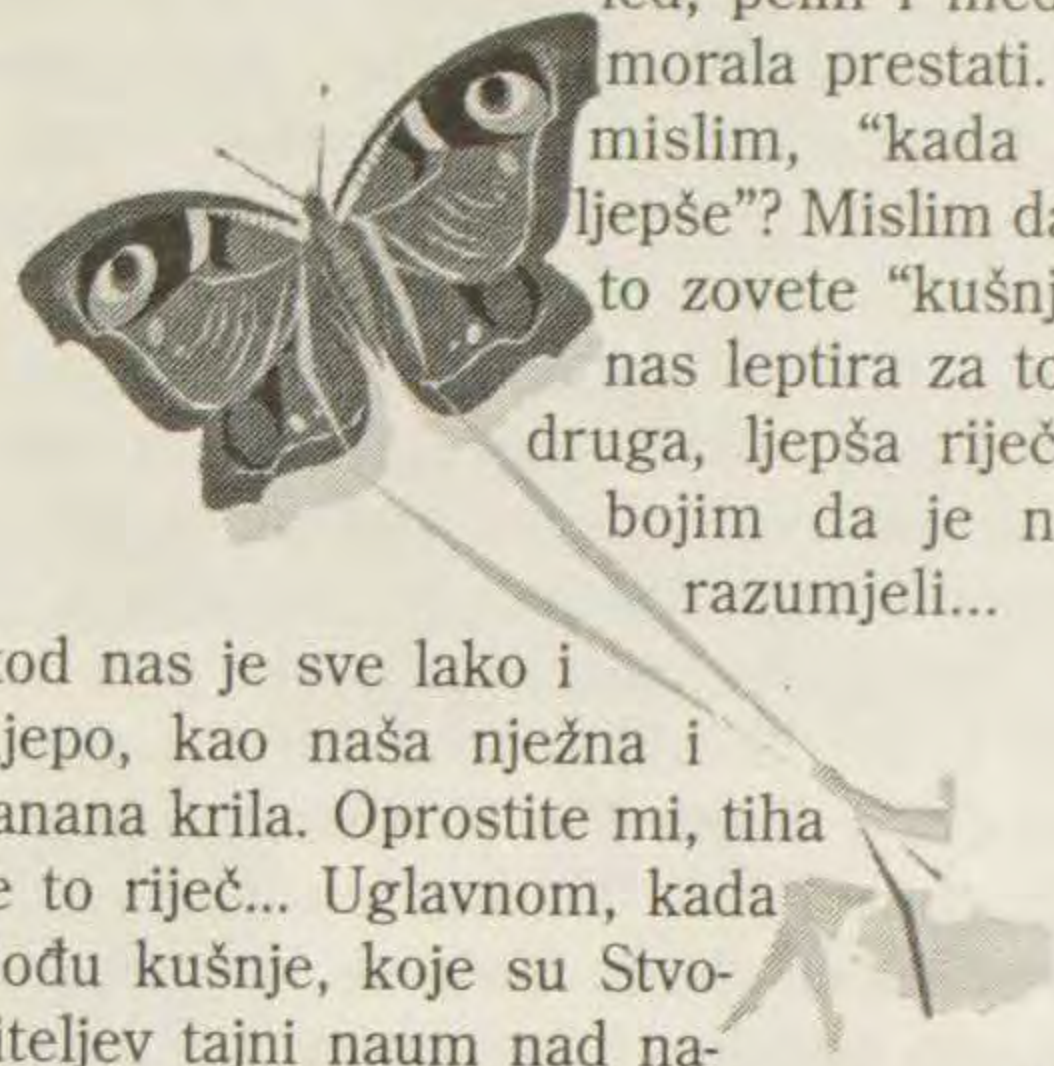
Ljubav je poput vatre:
ne potičemo li je - gasi se.

Mihail J. Ljermontov

SRETN
VALENTINOVO

Nemoj se pitati - može li ljubav nestati?

Čudni su ljudi: vole se, vole se, vole i, kad
je najljepše, prestanu. Kako to mislim? Pa, ras-
kidaju, rastavljaju se ili se, živeći skupa cio
život, tiho ili glasno ne vole. Ne razumijete?
Izljika je mnogo, ali istina je jedna: pretvorili su
Ljubav u ljubav, a ona je, logično, kroz "vatru i
led, pelin i med" života
morala prestati. A kako
mislim, "kada je naj-
ljepše"? Mislim da vi ljudi
to zovete "kušnje". Kod
nas leptira za to postoji
druga, ljepša riječ, ali se
bojim da je ne biste
razumjeli... Znate,

kod nas je sve lako i
lijepo, kao naša nježna i
tanana krila. Oprostite mi, tiha
je to riječ... Uglavnom, kada
dođu kušnje, koje su Stvo-
riteljev tajni naum nad na-
ma, svijet ih vidi kao patnju, bol i smrt ljubavi, a
u stvari su, kako bar izgleda meni, malenom
Pričljivom Leptiru Tonkici, tek predvorje u
Ljubav. Ta Ljubav ne nestaje nikada, ako smo
spremni proći kroz Vrata ljubavi i baciti se u
nju, kao u veličanstveni ocean, žrtvovati dva "ja"
da bi ta dva "ja" bila ostvarena i presretna u jed-
nom "mi"... Velike su i teške ove misli za poče-
tak godine i, pogotovu, za malenog leptirka koji
po cio dan pleše, pjeva, miluje cvijeće i zadirku-
je vjetar! Mogu li reći nešto što sigurno znam?
Ništa, baš ništa Stvoritelj ne daruje uzalud i bez
potrebe... On zna da, i oni koji su ostavljeni i oni
koji ostavljaju, nikad - osim ako to sami odluče -
ne gube Ljubav. Bog se brine, ti nemoj. Ljubi do
kraja.

Nemoj se pitati - može li ljubav nestati?

NAŠ PRILOG AKCIJI "NIJE TEŠKO BITI FIN"

NE ODLAŽITE NEODLOŽNO

Poznata je i veoma raširena (loša) navika
odgađanja obaveza. Neki je neopravdano i ne-
kulturno smatraju simpatičnom osobinom ili
čak dijelom životnog stila. Mnogi se žele boriti
protiv nje, ali odgađaju i sučeljavanje s odgađa-
njem zaduženja. Evo dvije metode koje mogu
pomoći:

ODNOS MOTIVACIJE I AKCIJE:

Mnogi pogrešno vjeruju da motiviranost
treba prethoditi djelovanju, jer kad akciju
započnemo, motivacija dobija elan i postaje sve
lakše nastaviti ono što smo počeli.

STIMULIRAJUĆE RAZMIŠLJANJE:

Odgađanje pospješuju misli koje se sukob-
ljavaju sa zadatkom, tako da pomaže imati ideje
i misli koje motiviraju djelovanje, tj. koje se akti-
viraju sa zadatkom. Npr.: valjalo bi svoje misli
preoblikovati s "Mogu odbaciti snijeg poslije
filma" na "Ako odbacim snijeg sada, moći ću se
odmarati cijelu večer" i slično. Pokušajmo!

Piše i uređuje: Jakob Pfeifer

SVJETSKA MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

Ovo je još jedna prigoda da se podsjetimo te da još žarče nastavimo prema cilju na koji nas poziva Isus, na JEDINSTVO.

Dani od 18. do 25. siječnja su u katoličkoj Crkvi posvećeni molitvi za jedinstvo svih kršćana. Ova se osmina slavi i u nekim drugim kršćanskim Crkvama. Začetnik ovog molitvenog pokreta je američki anglikanski svećenik **Pavao Wattson** sa svojim suradnikom, anglikanskim svećenikom **Spencerom Jonesom**. Pavao Wattson je pripadao takozvanom oksfordskom pokretu u anglikanskoj Crkvi, koji je bio sklon zbližavanju s Rimom. Na njegov su poticaj godine 1908., u okviru američke anglikanske Crkve, po prvi puta organizirali ovu osmodnevnu molitvu za jedinstvo kršćana. Ubrzo nakon toga Pavao Wattson je, zajedno s muškom i ženskom redovničkom zajednicom, koje je već prije bio osnovao, pristupio katoličkoj Crkvi. Otada se ova osmina počela širiti ponajviše u katoličkoj Crkvi. **Papa Pio X.** službeno ju je odobrio i preporučio svim katolicima. Pavao Wattson je nastojanje oko jedinstva shvaćao u predkonzilskom duhu. Tada se jedinstvo kršćana shvaćalo kao povratak svih odijeljenih kršćana u krilo Katoličke crkve. Zato se molitvena osmina u početku širila samo među katolicima i anglikancima koji su bili skloni Rimu.

Novi poticaj cjelokupnom ekumenskom gibanju i napose molitvi za jedinstvo svih kršćana dao je Drugi vatikanski sabor (održan 1962-1965), koji je iznio nova katolička načela suvremenog ekumenskog gibanja. Između ostalog, posebno je naglašen duhovni ekumenizam, to jest obraćenje srca i svetost života te javna, zajednička, i svaka osobna molitva za jedinstvo. Molitva je od sada duša svega ekumenskog gibanja. Novi papinski dokumenti o ekumenizmu posebno preporučuju upravo održavanje molitvene osmine od 18. do 25. siječnja kao zajedničke molitve s drugim kršćanima te prigode za prijateljske susrete.

Misao vodilja ovogodišnje Svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana je tekst svetog Pavla apostola iz druge poslanice Korinćanima 4,3-18.

"Ako je i zastrto evanđelje naše, u onima je zastrto koji propadaju: u onima kojima bog ovoga svijeta oslijepi pameti nevjerničke da ne zasvijetli svjetlost evanđelja slave Krista koji je slika Božja. Jer ne propovijedamo same sebe, nego Krista Isusa Gospodinom, a sebe slugama vašim poradi Isusa. Ta Bog koji reče: Neka iz tame svjetlost zasine!, on zasvijetli u srcima našim da nam spoznanje slave Božje zasvijetli na licu Kristovu. To pak blago imamo u glinenim posudama da izvanredna ona snaga bude očito Božja, a ne od nas. U svemu pritisljeni, ali ne pritiješnjeni; dvoumeći, ali ne zdvajajući; progonjeni, ali ne napušteni; obarani, ali ne oboreni - uvijek umiranje Isusovo u tijelu pronosimo da se i život Isusov u tijelu našem očituje.

Doista, mi se živi uvijek na smrt predajemo poradi Isusa da se i život Isusov očituje u našem smrtnom tijelu. Tako smrt djeluje u nama, život u vama. A budući da imamo isti duh vjere kao što je pisano: Uzvjerovah, zato besjedim, i mi vjerujemo pa zato i besjedimo.

Ta znamo: onaj koji je uskrisio Gospodina Isusa i nas će s Isusom uskrisiti i zajedno s vama uza se postaviti. A sve je to za vas: da milost - umnožena - zahvaljivanjem mnogih izobiluje Bogu na slavu. Zato ne malakšemo. Naprotiv, ako se naš izvanji čovjek i raspada, nutarnji se iz dana u dan obnavlja. Ta ova malenkost naše časovite nevolje donosi nam obilato, sve obilatije, breme vječne slave jer nama nije do vidljivog nego do nevidljivog: ta vidljivo je privremeno, a nevidljivo - vječno."

Zašto još uvijek teško vidimo i kao da i ne želimo to JEDINSTVO na koje nas je Isus pozvao, a ja se kao kršćanin obvezao. Možemo odgovoriti s Majkom Terezijom. Kada je od novinara bila upitana: "Što u Crkvi nije u redu?", Majka Terezija je odgovorila: "Ti i ja."

BOŽIĆ U NOVOSADSKOM "CARITASU"

Korisnicima dnevnog centra je po drugi put priređena proslava Božića otkako je započeo projekt za stare. Zbog malih prostorija nismo ih mogli okupiti u jednom danu, te je proslava organizirana u dva dana, da bi bilo malo komotnije. Velika većina naših dragih gostiju je dovezena i vraćena svojim domovima vozilom "Caritasa". Neki su došli sami a neki nisu mogli biti s nama zbog bolesti iako su to željeli.

Tako su se svi okupili oko božićne jelke koju su volonteri dan ranije ukrasili. Proslave su započele prilikom za sv. ispovijed. Zahvaljujući p. **Šuhajdi** i p. **Tadeju** lijep broj se ispovijedio i pričestio. Među njima je bilo i onih koji iz raznih razloga nisu decenijama primili sakrament pomirenja. Kroz Došašće su ih za to strpljivo pripremali volonteri, posebno **Barbara** i **Manda**. Divno je bilo promatrati ta umorna lica poslije primljenih sakramenata, kako su zasijala.

Slavlja su nastavljena u blagovaonici blagdanskim trpezom a posebno raznim kolačima koje su za ovu prigodu spremile volonterke. Nastojali smo im ove trenutke učiniti što ljepšima i ugodnijima. Zapjevali smo skupa božićne pjesme, naizmjenično na oba jezika. Bila je to i prigoda da se mnogi međusobno upoznaju s obzirom da ima pet grupa korisnika, za svaki dan u tjednu po jedna. Nakon podjele malih božićnih poklona uslijedile su čestitke uz želje da i sljedeće godine svi zajedno u veselju proslavimo blagdan Isusova rođenja. Slavlje je proteklo veoma lijepo i radosno.

Njihova radost je naša nagrada i tada nikakav napor nije težak. To je ono što nas volontere motivira da im se što više nađemo na usluzi. Hvala Gospodinu što nam je podario milost služenja i molimo Ga da potakne mnoga srca da prepoznaju sreću i zadovoljstvo u karitativnom radu. Zahvaljujemo svetoj Elizabeti, zaštitnici karitativnih djelatnika i novosadskog "Caritasa" na isprošenoj milosti služenja bližnjemu.

Pozdravljamo sve volontere u našoj biskupiji a posebno one koji brinu o starima, bolesnima, usamljenima, da mole za Božji blagoslov da nas bude što više, potrebnima na korist a Gospodinu na SLAVU!

Volonterka Marija

ZBOGOM TOME!

NAŠEM DRUGU IZ DITINJSTVA

Iz Boškovićeveg sokaka iz kuće br. 19 u Rundovu¹ oči su u Svit, u njem si se uzdigo do još neizmirene naučne visine, a po jednoj od posljednji želja doneli su te natrag u voljeni Rundo, u nikad zaboravljenu našu varoš².

Otkad si se 1970. g. ustalio u Zagrebu, valjda ni jedan od naši nebrojeni susreta u Tvom samostanu nije prošlo, a da najpre nismo razminili riči o novostima iz varoši, a često se sili i kojeg od toliki naši pajtaša iz ditinjstva. Vrime sam ubardo da si rado volio divan o našem kraju, osobito kad smo sićanje vraćali u pridratno ditinjstvo: idišta u "Golubovu škulu", onda OŠ "Kralja Aleksandra i kraljice Marije"; sigranja prid ovodom, vašom, Stipić "Verešovom" i našom kućom. Iz okolni kuća i komšinski sokaka u velikom dićijem društvu i sigri zajedno smo odrastali: Alojzije Stipić "Kocan", Mirko i Ferika Benjak, Jašo Kopilović "Gaga" ("Štranger"), Ivica Ivković "Braca", Kujundžićević "Ganini": Andrija "Šankija" i Ico, Šandor i Ivica "Čidula" Stipić, Miško "Šiško" Ivković, iz vaše kuće Ti ("Tošaj") i brat Lacika, Ivica Stipić "Sirak", s druge strane našeg sokaka Tomica Stantić "Tomek", moj brat Mirko "Herkul" i ja Lozija "Tenkar" ("Šilar"), Albe i Gabor Skenderović "Lešo", Karlo Zvekanov "Karčika", iz Gundulićeveg sokaka Beno "Pineda", Lozija, Lajčo i Mirko Perušić; Stipan Peić "Pecan", Ivica Stipić "Trošar", iz Bačkog sokaka: Ivica "Šarac", Đuro "Šarac", Vranje "Fraša" i Pere "Džaver" Šarčević; Bela Ivković, Stipan Mačković "Mačak", Remija Marcikić "Remuš", Bela "Bebika" i Lazo Ivković, a iz Mukićeveg sokaka Pajo Budinčević "Paćulin" i Joso Kopunović "Baćkalačka"...

U ovi desetak rundovski takoreć komšinski kuća, s tridesetak dice sve jedan drugom do uveta, barem su polak nji bili konteni za sigru, maltene toliko ko za jedan razred. Katkad smo pripričavali ondašnje sigre: klisanje, tiranje čigre, trćanje, guranje gvođenog obruča, kocanje u pucad i stare novce, liti smo skakali na "čića-kulašu" il "njocaš", uveče žmurili na "ipi-apač", zimi po snigu sankali i kociljali, to su bile samo "prilazne" sigre izmed najomiljenije nam sigre - loptanja. Većinom je kogod zapatio tenisku, ritko kad "Batinu" gumenu loptu, a ako take nismo imali, onda su nam mame u staru fuseklu nagurale krpe nalik na loptu, krpenjaču, koja je durala dok je nismo raskećali. Da, loptanje nam je bilo jedino moguće prid ovodom, Stipić "Verešovom", vašom i našom kućom, po sridini prašnjavog litnjeg puta. Tu nikom nije smetala

graja i dizanje prava. Bili smo prid očima stariji.

Nediljom posli podne prid utakmicu naše voljene "Bačke" isfodbolavali smo s prolića, čim je zemlja promanila, na gredici Pivare prid Palfijevom kruparom, di smo odmiravali snagu s "Gaćanima" il vršnjacima iz V. kvarta. A kad je krenila trava, cilog lita do iznemoglosti smo trćali za loptom na ledini za Kalvarijom il nuz "Bačkinu" palju, na vašarištu kod

S lijeva na desno A. Stantić, T. Vereš i L. Vereš (na kalvariji)

vitrenjače. Kad smo ređali fudbalište na Pivari, spominjali smo i Luku Štilinovića od "Blaškoveg" križa, koji je otaleg dolazio na loptanje.

Kad smo pripovidali o fodbolovanju, često si se dićio kako si volio bit krilo i zabit gol. Okoprcnom i nadarenom lopta Ti se lipila za nogu. Taki si bio.

Nikom od nas nije palo na pamet da od roditelja ištemo novaca za ulaznicu, važno je bilo da nas oni pušte, a mi smo našli način kako da se uvučemo il da priskoćimo keriteš oko palje, da drukovanjem "tempo Bačka", često do promuklosti, kuražimo Netoja, Uju, Laju, Lapanju, Batu, Kadu i druge Bačkine legende našeg ditinjstva.

Tako je to trajalo sve dok se posli rata niki nisu upisali u više škole, pošli za šegrt, namistili se u zvaniju il očli u vojsku. Veliko društvo se polagacko osipalo. Sve smo manje imali vrime za sigru, al su nam te godine zajedničkog odrastanja ostale u trajnom sićanju.

Dićili smo se kako su nas stariji odranili da nijedan nije posto tukadžija (siledžija).

Nikoliko nas smo iz "Velike crkve" počeli ić bilim fratrima u "Malu crkvu", koji su toliko skupili naroda da su čak i na

Stoje: A. Stantić, T. Vereš i Zvekanov
čuče: Ivanković i L. Vereš
(na vašarištu)

majskim večernjima pivali četvoroglasno. Nikako pri kraju četrdeseti godina sam narukovo i zauvik napuštio staro društvo. Ti si tog lita oči u Dubrovnik i, osim u vrime ferija, nismo se viđali sve do Tvog dolaska u Zagreb.

Da, taki je bio "zabavni život" našeg ditinjstva. Dovleg nam je bilo lipo, izuzev tragične smrti bać Ivana, Tvog oca.

A onda, prvi je zauvik oči u naša sićanja "Kocan", i onda redom

jedan za drugim, a posli lanjskog ukopa mog brata Mirka, posljednjeg iz našeg društva, onda već bolestan, pridoćio si mi da ćeš poč uskoro njegovim putom. To se i obistinilo.

Od tolikog društva iz ditinjstva, iz Zagreba su Te na vični počinak ispratili i Luka i Lajčo, a iz naše katedrale Lacika, "Tomek" i ja, iako su još živi "Paćulin" u Omišu, "Braca" je nepokretan, a Loziju, Lazu, Albu, Gabora i Karčiku takoreć i ne viđam. Svi drugi su se prija Tebe iz ovzemaljskog života priselili u vičnost. Niko od nas neće bit vičan.

Da, moram se silit i škulskog druga iz "Golubove" škole, Joke Marcikića. Kad smo bili u gostima u kartuziji u Pleterju, čuli smo da je kod nji kartuzijanac. Nismo se vidili s njim, bio je odsutan.

Ocele će o Tebi pisat velikani pera.

*****

Zbogom Tome, diko naša, otpočivaj u miru Božjem!

1 - Rundo je već zaboravljeno ime dila Subotice, omeđen je sokacima: danas Zagrebačkom, Palmotićeveg, Kopitarovom i Putom JNA. Rundo je posli II. svitskog rata dodiljen MZ Gat.

2 - Kad Subočani spominu varoš, uvik najpre misle na voljenu Subaticu.

Alozije Stantić

Piše: Stjepan Beretić

Gabrijel Patačić

(* 1698. + 1745.)

Studirao u Slovačkoj i u Italiji

Među uglednim Hrvatima na čelu Kalačko-Bačke nadbiskupije se nalaze i dva nadbiskupa iz hrvatske plemenite obitelji Patačić. **Gabrijel Patačić** je rođen 1698. godine, a sin je **Baltazara Patačića**, koji je bio savjetnik u Ugarskom uredu. Trogodišnji studij filozofije završio je u Trnavi, dok je četverogodišnji studij teologije pohađao iz kolegija svetoga Apolinara u Rimu. Postigao je najviše ocjene. Svoju je mladu misu slavio u Rimu. Bio je odlikovan naslovom prepozita svetoga Petra od Kaptola. Vrativši se u domovinu, 1720. godine je imenovan varaždinskim župnikom. Već 1721. godine je zbog svojih zasluga, ali i zalaganjem rodbine pribrojen zagrebačkom stolnom kaptolu. Kralj **Karlo VI.** ga je 29. lipnja 1729. godine imenovao srijemskim biskupom, a 1731. godine je posvećen za biskupa. No kad je umro kalačko-bački nadbiskup **Imre Csáky**, Karlo VI. je 6. veljače 1733. godine Patačića imenovao kalačko-bačkim nadbiskupom i metropolitom.

Nastanio se u Kalači

Novoimenovani se nadbiskup smjesta obratio Mađarskom kraljevskom uredu za dopuštenje da se poslije Uskrsa (5. travnja 1733.) smije nastaniti u Kalači. Svoju biskupiju nazivao je najsiromašnijom i opustošenom. Nije čudo što je tražio pomoć za siromašne župnike. Iste je godine s 8 bogoslova otvorio prvo bogoslovsko sjemenište i posvetio ga svetome Karlu Boromejskom. Prvi su profesori bili dvojica franjevaca.

Nadbiskup Gabrijel Patačić se 1733. godine nastanio u Kalači, pa je tako prekinuo razdoblje od 200 godina kad kalačko-bački nadbiskupi zbog turske okupacije nisu boravili u svome sjevernom sjedištu. Patačić je održao prvu sjednicu nadbiskupskog ordinarijata poslije Turaka u Kalači. Od 1733. godine stara se nadbiskupov kancelar

za čuvanje zapisnika i dokumenata ordinarijata. Nadbiskup se 1734. godine tužio što oko sebe nema odgovarajuće suradnike kako bi bolje organizirao rad nadbiskupije. Počeo je rad na ponovnoj uspostavi prvostolnog kaptola, te je 1738. godine uveo u službu prve kanonike. Župa je kalačka 1734. godine brojala istom 1200 vjernika. U to se vrijeme u Kalači još govorilo hrvatski. Za vrijeme Turaka, a i poslije oslobođenja od Turaka, u Kalači je još bilo Hrvata. O tome piše "Magyar Katolikus Lexikon" iz 2001. godine. Iste je, 1734. godine nadbiskup obišao svoju nadbiskupiju, te je 4. listopada 1734. godine zapisao da "brojne crkve više sličje kolibama ili najjeftinijim svratištima, nego prostorima prikladnim za bogoštovlje. Na oltaru nema svete slike, nemaju najosnovnijih potreština za liturgiju. Na nekima se jedva raspoznaje i križ".

Graditelj kalačke katedrale i osnivač novih župa

Velika je nestašica duhovnih pastira i još veće neznanje vjernika. Ništa nije moglo zaustaviti nastojanje zauzetog pastira. Patačić je 2. lipnja 1735. godine položio kamen temeljac za današnju kalačku katedralu. U svečanoj listini pohranjenoj u temeljac dao je zapisati: "Gabrijel iz plemenitog i starog hrvatskog roda Patačića". Patačić je nailazio na nemale poteškoće kad je filijalama župa kojima su upravljali franjevci želio postaviti svjetovne svećenike za župnike. Prva osamostaljena župa bila je Gara 1735. godine. Na njezino je čelo postavio **Antuna Černovića**. Dok je Patačićev prethodnik kardinal Imre Csáky osnovao prvih 15 župa, od kojih su u današnjoj Subotičkoj biskupiji Bač, Bački

Monoštor, Novi Sad, Subotica, Sonta i Sombor, nadbiskup Gabrijel Patačić je u ovom dijelu Kalačko-Bačke nadbiskupije osnovao još dvije: Apatin i Bačko Novo Selo. On je 15. travnja 1736. posvetio subotičku franjevačku crkvu. Te je godine nadbiskup dao novčanu potporu brojnim župama i filijalama u Bačkoj. Tako je Bač s filijalama Plavna, Vajska i Bođani dobio 368 forinti, župa Bačko Novo Selo s Bukinom (danas Mladenovo) 155, Novi Sad s Futogom 176, Sonta 233, Sombor 402, Bački Monoštor dobio je 159, a Santovo s Beregom i Kolutom 281, dok je subotička župa zajedno s Aljmašom dobila 98 forinti. Veliko djelo obnove Kalačko-Bačke nadbiskupije opisuje povjesničar **Katona** ovako: Prvih godina Patačićevog upravljanja nadbiskupijom: 1736. nadbiskupija je brojala 20 župa, godine 1756. dvostruko više, a 1796. više od 80 župa. **Gabrijel Herman Patačić** od Zajezde je umro u Beču 6. prosinca 1745. godine. Grob mu je u prvostolnoj crkvi kalačkoj.

UVEK SVEŽA
MINI PECIVA

- sa kačkavaljem
- sa čvarcima
- sa pizzom
- sa kajsijom
- sa čokoladom

"MINI ŽUR"
Preduzetnik: Bartuš Judit
Subotica, Maksima Gorkog 43
064 / 2270505

NA PROZIVCI
preko od pijace
063 83 18 007

NOVI POKRETI

Novi pokreti u Crkvi. Na blagdan Duhova 1998. godine Papa je pozvao sve pokrete na Trg svetoga Petra i poslao ih da naviještaju evanđelje svakom stvorenju "jer Crkva računa na svakoga od vas".

XX. stoljeće u Crkvi bilo je obilježeno pojavom novih crkvenih pokreta, novih karizmi Duha Svetoga, od kojih su mnoge pokrenuli laici.

Drugi vatikanski koncil donio je novi i neočekivani dinamizam. Crkva je otkrila i potvrdila da je uz institucijsku dimenziju prisutna i karizmatična, koja također pridonosi njezinom životu, njezinoj obnovi i posvećenju naroda Božjega (LG 12).

Ljubav i otvorenost prema novim crkvenim pokretima sigurno je jedna od značajki pontifikata Ivana Pavla II. On u njima vidi bitan element za postkoncilsku obnovu Crkve i nazvao ih je darovima Duha Svetoga te znakom nade i za čovječanstvo današnjice.

Na blagdan Duhova 1998. godine Papa je pozvao sve pokrete na Trg svetoga Petra i tom prigodom se okupilo 500.000 pripadnika raznih crkvenih pokreta i novih zajednica. Zbog prisutnosti velikog broja mladih osjetila se eksplozivna živahnost vođena nekom nutarnjom silom.

U nazočnosti Svetoga Oca mnoštvu su se obratila četiri ustanovitelja: ustanoviteljica Pokreta folkolara **Chiara Lubich**, voditelj Neokatekumenskog puta **Kiko Arguello**, ustanovitelj pokreta "L'Arche" **Jean Vanier** i ustanovitelj "Zajedništva i oslobođenja" **don Giussani**. Papa nije skrivao radost zbog ovog "neviđenog događaja". Potvrdio je: "Duh Sveti je ovdje s nama, On je duša ovog predivnog zajedništva!" Potom je sve pozvao na "crkvenu zrelost" i upozorio: "Potrebno jamstvo da je vaš put pravi jest povezanost s crkvenim pastirima", kao da je time želio osigurati put pokreta i u budućnosti. Na kraju je u proročanskom stilu poslao to more ljudi da naviještaju evanđelje svakom stvorenju "jer Crkva računa na svakoga od vas".

A. M.

Važnost zdravstvenog obrazovanja

Kao zdravstveni djelatnici u svojoj smo praksi osjetili da je stanovništvu potrebna zdravstvena naobrazba. Razlog je jednostavan - često smo se susreli s ljudima koji nisu upoznati s osnovnim ustrojem zdravstvenih službi kao i s potezima koje je ponekada potrebno poduzeti. U velikom broju slučajeva prve minute su od osobitoga značaja i postupci samih laika mogu biti spasonosni.

Etički (moralno) smo osjetili potrebu da našu populaciju podignemo na zdravstveno viši stupanj i to nam je prvotna namjera u ovom radu.

Trudit ćemo se pisati o interesantnim i aktualnim temama, ali isto tako želimo pisati o temama koje nam vi budete sugerirali.

Potrebno je ponekad donijeti odluke koje se čak kose i s osnovnim načelima naše kršćanske vjere, pa ćemo takve teme skupa sa svećenicima pokušati razjasniti.

Vaša pitanja možete dostaviti Uredništvu "Zvonika" ili na e-mail: zvonik@tippnet.co.yu (za medicinski kutak) kako bismo ista pitanja mogli obraditi u nekim od narednih brojeva.

Trudit ćemo se prije svega opravdati naš rad, a isto tako se nadamo da ćete u istima pronaći korisne informacije i teme.

PRVA POMOĆ

Opekline

* Brzo hlađenje opečene površine vodom najvažnija je mjera prve pomoći.

Voda mora biti hladna, ali ne i ledena. Hlađenje treba trajati najmanje deset minuta.

* NE stavljati na opekline nikakve masti, ulja niti praškove

* NE bušite mjehure na opeklinama

* S opečene ruke odmah skinuti prstenje, sat, narukvice

* Ako je zahvaćena površina manja, pokriti je gazom bez zatezanja i javiti se u pripadajuću ambulantu. U slučaju veće površine pozvati Službu hitne medicinske pomoći (Tel. 94)

Odnos pacijent - liječnik

Vaš bi odnos prema liječniku trebao biti prijateljski jer oboje radite na zajedničkom cilju - donošenju najbolje odluke za unapređenje vašega zdravlja. Vrlo je važno da komunicirate otvoreno i iskreno o svim problemima vezanim za vaše zdravlje, potrebe i zabrinutost. U isto bi vam vrijeme liječnik trebao dati sve mjerodavne informacije vezane za vaše zdravlje i predstaviti ih na vama razumljiv i prilagođen način. Današnji je stav u medicini da bolesnik treba biti u potpunosti informiran o svojoj bolesti i da ima pravo aktivno sudjelovati u procesu donošenja odluke o načinu liječenja. Liječnik treba imati saznanja o najmodernijem načinu liječenja i odgovoriti na Vaša pitanja u svezi s tim.

Povjerljivost. Svi razgovori s liječnikom su povjerljivi. Vaš liječnik neće ni s kim dijeliti informacije o Vašem zdravlju bez Vašeg osobnog odobrenja. Stoga se ne sramite i budite potpuno otvoreni i iskreni u slučaju osjetljivih zdravstvenih tema. Vaša nelagoda je razumljiva i očekivana. Ukoliko niste u mogućnosti potpuno povjeriti svome liječniku tegobe koje Vas tište, razmislite o promjeni liječnika.

Specijalisti. Ukoliko je Vaš zdravstveni problem izvan mogućnosti dijagnostike ili liječenja liječnika primarne zdravstvene zaštite (ambulante opće medicine, hitne pomoći i sl.), on će Vas uputiti na pregled specijalisti. Specijalisti su profesionalci koji su usmjereni na liječenje određenog tjelesnog sustava, određene dobne skupine, ili barataju određenim metodama pretraga ili liječenja bolesti.

Kako se pripremiti za razgovor. Nosite raniju medicinsku dokumentaciju, znajte koji su to lijekovi koje uzimate i koje ne smijete zbog eventualnih alergijskih reakcija. Često se zbog nelagode zaboravi na dio problema o kojem ste željeli saznati nešto više - zabilježite pitanja. Nastojte biti što određeniji. Budite sigurni kako ste ispravno razumjeli liječnikove preporuke.

Dr med. Andrej Petreš, liječnik

i Miroslav Zelić, medicinski tehničar

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Đuka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Nedjeljom:

"BUNJEVAČKA UŽNA"

Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom od 12 - 16
ponedjeljkom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

**Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Proizvodno trgovinsko preduzeće

Prodavnica 1:
Batinska 34
SUBOTICA

Tel: 024/561-201
561-187; 561-186

Prodavnica 2: Lješka 4, BEOGRAD, Tel: 011/354-80-63

SVE NA JEDNOM MESTU

GRAĐEVINSKI
MATERIJAL

KERAMIKA I
SANITARIJA

VRATA I
PROZORI

NAMEŠTAJ

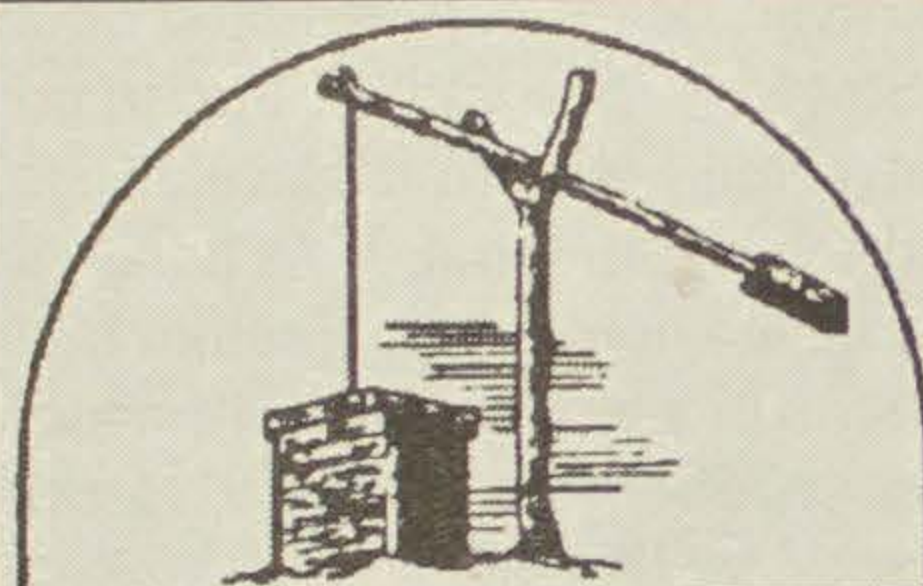
"KOLPA-SAN"
KADE I KABINE

NOVO!

PLAĆANJE

NA 24 MESEČNE RATE

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonic@tippnet.co.yu

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax: 024/553-567

**Svake treće nedjelje
u mjesecu
novi broj "Zvonika"**

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 - 13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 600 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna;
- avionom 40 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

INTERNET

WWW.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica

e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

O PRIČESTI I PRIČEŠĆIVANJU

U novije me vrijeme oko pričesti zbunjuje više stvari. Mnogi se pričestuju a da se nisu prije toga ispovjedili, neki se pričestuju na ruku a neki na jezik, u nekim danima crkvene godine se pričestuje pod dvije prilike, a primjećujem da pričestuju i vjernici-laici. Molim Vas da malo rasvijetlite ta pitanja.

J. I. Subotica

Svojim ste pitanjem dotakli mnoge probleme. Neki od njih su dogmatske a neki liturgijsko-pastoralne naravi. Na prvi dio pitanja odgovaram sljedeće: Moramo u svojoj vjerničkoj svijesti i savjesti "odvojiti" nužnu povezanost sakramenta euharistije - pričesti i svete ispovijedi. Sakrament euharistije je izvor i vrhunac svih sakramenata. Isus nam u tom otajstvu ostavlja najviše što je Bog mogao dati čovjeku - samoga sebe. Pod prilikama kruha i vina on je trajno i stvarno prisutan ali nadasve i iznad svega kao kruh anđeoski za život svijeta. Isusova želja da među nama ostane nije puka prisutnost nego upravo želja da nas hrani vlastitim bićem, jer kako on sam veli: Tko jede tijelo moje i pije krv moju ima života u sebi, ili tko ne jede tijela mojega i ne pije krvi moje nema života u sebi. Stoga je sakrament euharistije tako temeljan i bitan da se jedva može govoriti o kršćaninu, pogotovu o njegovom temelju za život vječni i uskrsnuću mrtvih a da se on ne pričestuje. Pričest je neusporedivi i najsavršeniji način sjedinjenja Boga i čovjeka, po kojem on našu ljudsku narav na neki način pobožanstvenjuje i čini nas dionicima svoje božanske naravi. Najveći dar pričesti je upravo u tome da nas u njoj i po njoj on preobrazuje "u nebeske ljude". Dakle, biti "novi čovjek" nakon što smo se u krštenju "u Krista obukli" nije moguće a da ne budemo baštinici gozbe njegova Tijela i Krvi. Stoga je pričest sakrament života i sakrament po kojem se živi. Prkršćani su znali cijeniti ovaj božanski dar pa su se pričestivali kod svake mise, dapače otac obitelji je nosio kući pričest svojim ukućanima koji su, eventualno, bili spriječeni biti na misi. Sakrament euharistije u vidu blagovanja ne samo da je preporučan nego je od Isusa i naređen. Sjetimo se riječi ustanove toga sakramenta: "Uzmite i jedite... uzmite i pijte..." Dakle Isus ne preporučuje, nego naređuje. Nakon dugih stoljeća različite discipline ovoga sakramenta, reforma II. vatikanskog sabora ponovno je stavila u središte kršćanskog života gozbeni karakter svete mise, ne niječući žrtveni karakter istoga otajstva. Na taj je način, hvala Bogu, broj pričesnika porastao. To je stvarnost koju mi kršćani stalno moramo

imati u svojoj svijesti. Druga tvrdnja je vrlo važna: za pričest nitko nije dostojan. To je dar. Tako velikog dara nitko ne može zaslužiti i za tako veliki dar nitko ne može biti tako čist da bi ga primio dostojno. Onaj koji nas čini dostojnima je Duh Sveti koji boravi u nama. On nas čini prikladnima da budemo subaštinici Kristova tijela i krvi.

Sakrament pomirenja ili ispovijedi je sakrament koji je zasebno izvanredno očitovanje božanske milosrdne ljubavi. Osnovni smisao ovog sakramenta je da Isus svojom smrću i uskrsnućem pred Ocem opravdava sve one koji se kajaju, priznaju i ispovijedaju svoje grijeha te su spremni popraviti se. Krist, dakle, svojim vazmenim otajstvom ništi i uklanja moć grijeha u čovjeku. Ovaj sakrament je osobita proslava te nježne Božje brige koja ide za tim da zaliječi u nama ono što grijeh ranjava ili čak razara. I ovaj je sakrament kroz povijest Crkve bio raznolik - od one početne javne ispovijedi do danas isključivo tajne ispovijedi koja je, na žalost, još uvijek puno puta samo ritualni čin čišćenja a ne čin obraćenja tj. pravog pokajanja, priznanja i popravka života.

No, kako su ipak ova dva sakramenta povezana? Naime, apostol Pavao kaže u svojoj poslanici da tko jede i pije nedostojno ne razlikuje tijela i krvi Gospodnje, sebi jede i pije osudu. Katekizam Katoličke Crkve, koji je i katekizam II. vatikanskog sabora, opetuje trajnu nauku Crkve da se u stanju smrtnoga grijeha bez sakramentalne ispovijedi čovjek ne smije pričestiti. Zašto? Zato što je u smrtnom grijehu on odvojen od zajednice i od samoga Boga time što je između Boga i njega nastao nepremostivi razdor okretanjem, otpadom ili povredom vječnog Božjeg zakona. Dakle, čovjek se mora najprije vratiti Bogu i zajednici skrušenom ispovijeđu ili savršenim pokajanjem, napose u času smrti, da bi mogao biti baštinik i suzajedničar tijela i krvi Kristove. Čovjek, kako kaže Pavao, dok je u tijelu i u grijehu je. Stoga su pogreške, na žalost, drevna i stalna sastavnica našega života. Za njih se prije mise kajemo i molimo zajednicu da za nas moli, ispovjedamo svoju grešnost, molimo za oprost te ponizno pristupamo pričesti, jer je euharistija tijelo koje se predaje i krv koja se prolila za oproštenje grijeha. Crkva kao brižna majka preporuča da se pričestuje redovito na misi i mjesečno pristupa sakramentu ispovijedi makar i ne bili svjesni smrtnoga grijeha. Toliko o tome. Valja, prema tome, zapamtiti da se radi o dva sakramenta, o dva otajstva koja nisu nužno povezana jedno s drugim, i da je stanje smrtnoga grijeha daleko dramatičnije i "opasnije" nego što mislimo.

Što se pak tiče prakse pričestivanja na ruku ili na jezik, tu se valja ravnati po načelima Crkve, koja se pokušava prilagoditi te odobrava način koji je ponajprije dostojan,

doličan a onda i pristojan i higijenski. I opet ne valja dovoditi u pitanje dostojanstvo ruke ili jezika, jer niti su ruke niti je jezik "dostojni" ovog velikog dara nego je čovjek onaj koji se pričestuje. U tom smislu se u novije vrijeme prepušta vjernicima da sami izaberu način na koji će se pričestivati. Dakako da je nedolično bilo da se pričestuje na ruku ili jezik ako je to bez reda "preko reda" i uz guranje. Podjela ovog sakramenta sablažnjuje ako nije dostojanstvena i dolična.

Što se tiče pričesti pod dvije prilike, ona je stoljećima bila u općoj praksi. U istočnoj Crkvi je to i danas. U latinskom obredu zapadne Crkve uobičajena je pričest pod jednom prilikom, redovito pod prilikama kruha, a samo iznimno pod prilikama vina, recimo ako bolesnik ne može gutati osim tekućinu. Međutim, postoji i ovdje reforma II. vatikanskog sabora, koji preporučuje u nekim prilikama ili čak obvezuje pričest u obje prilike. Na primjer, na Veliki četvrtak, na obrednim misama vjenčanja, krštenja odraslih, u manjim zajednicama itd. Ova praksa je više disciplinske i higijenske nego li dogmatske naravi jer pod svakom česticom svake prilike prisutan je cjelovito, nedjeljivo i stvarno Isus Krist. Trebat će međutim još dosta vremena da se pričest pod obje prilike dogada češće ili čak redovito.

Glede izvanrednih pričestitelja, ili, kako ih Vi ovdje nazivate, vjernika-laika koji pričestuju, želim napomenuti da je to isto tako bila praksa Pracrkve koju je II. vatikanski sabor obnovio, ali točno se zna tko i pod kojim uvjetima može postati izvanredni djelatelj. U zajednicama gdje postoji veliki broj pričesnika ili je na većem prostoru a zajednica nema dovoljan broj đakona, župnik može zamoliti biskupa da imenuje nekog revnijeg vjernika laika izvanrednim pričestiteljima. Izvanredni pričestitelj može biti samo uzoran vjernik, koji se i sam redovito pričestuje, pridržava se liturgijskih propisa i koji može na dostojanstven, pobožan i vjernički način pomoći prezbiteru u podjeli pričesti. On je dakle samo ispružena ruka Krista koji se daruje pod prilikama kruha i očituje Kristovu veliku poniznost ali i ljubav po kojoj želi po svaku cijenu biti naš gost. Pokušajmo svoju Crkvu tako voljeti i tako slušati da nam bude majka i učiteljica i izgrađivati sebe i druge za ono što je možda neobično i novo da shvatimo i prihvatimo a na ono što je neprimjereno ili sablažnjivo s najvećom poniznošću reagiramo kad je to potrebno i na nadležnom mjestu, tj. kod nadležnog svećenika ili biskupa.

Nadam se da sam u ove vaše probleme unio barem malo svjetla pa će i drugi vjernici moći korisno pročitati ove retke i prihvatiti ono što nas uči i kako nas vodi, za nas, sveta Majka Crkva.

Mr. Andrija Kopilović

SPROVOD O. TOME VEREŠA, OP

U Subotici je 17. prosinca 2002. godine na subotičkom Bajskom groblju, u obiteljsku grobnicu pokopan dominikanac o. Tomo Vereš.

Oproštaj od dragog pokojnika započeo je subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije. Sv. misu zadušnicu predvodio je biskup Ivan Pénzes u zajedništvu s provincijalom dominikanaca o. Prcelom te s još tridesetak svećenika i redovnika a u nazočnosti lijepog broja redovnica te vjernika grada Subotice koji su poznavali i veoma cijenili dragog pokojnika.

Prigodne propovijedi održali su mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik i preč. Imre Ehmann, župnik subotičke župe sv. Križa, što je bila i izričita, oporučna želja pokojnika. U svojoj propovijedi mons. Beretić je među ostalim rekao:

"Tugujuća rodbino i svi dragi vjernici! Nenadani je ovo posjet patra Tome. Došao je da ovdje čeka slavni Gospodinov dolazak. Nije ovo vrijeme da s bratom Ladislavom pohodi maminu rodbinu u Kanjiži, da prepliva mutnu Tisu, da pohodi banatsku stranu. Otac Tome nam je dolazio u srpnju. Nije vrijeme da ranim jutrima biciklom dojuri, da svetu misu slavi. On je Isusov učenik, koji je rano ranio, da Gospodinu dade jedre prvine svakodnevice. Iz dubine duše je bio graditelj mostova: između vjernika i onih koji ne vjeruju, među zavađenima. Gdje mosta nije bilo, preplivao je rijeku nesloge, da sam mostom bude. Jezike je govorio. Mnogima je otvorio srce za ljudsku istinu. Smatrali su ga velikim filozofom. Družio se s najvećima: s Albertom Velikim i Tomom, a svojim ostrim i uvjerljivim perom osvjetljavao je onaj jedini Put, jedinu Istinu i jedini Život. Volio je svako hrvatsko slovo u zavičaju. I ovogodišnju je "Subotičku Danicu" počastio suradnjom. Hvala Ti, Gospodine, što si u ovaj

slavnoj župi podigao svoga slugu Tomu.

Dragi Subotičani! Opravdao je povjerenje svojih subotičkih učitelja. Ovdje je Tome udario temelje za ono što će čitavoga života zgrtati. Bogatstvo duha i srca je zgrnuo. Bogatstvo što će mnogi dugo otkrivati. Kao da nam govori: "a ja, ko zelena maslina - u domu Božjemu, uzdam se u Božju dobrotu do vijeka" (Ps 52). Hvala ti, Gospodine, za nježnu i zelenu maslinu bačku, za mladicu iz panja Ivana Vereša stasalu, hvala ti za čovjeka nizine, hvala ti što te s Davidom hvalio usnama, glasom, perom, duhom i srcem. Čujemo patrovu pjesmu hvale: "Hvalit ću te svagda što si to učinio, i slavit ću tvoje ime, jer je dobrostivo, pred licem tvojih pobožnika." Duša se moja u njegovu uzda riječ. U Gospodina se duša moja uzda.

Oproštajno slovo u ime njegove subraće dominikanaca održao je o. Prcela, provincijal.

Poslije sv. mise pokojnikovo tijelo u svečanom ophodu iznešeno je iz katedrale. Poznatog "bilog fratra" na izlazu dočekale su velike bijele pahulje koje su pratile njegov put do vječnog mu ovozemaljskog počivališta, do obiteljske grobnice u Bajskom groblju. Na grobu se od njega u ime zagrebačkog samostana dominikanaca oprostio o. Marijan Bišup a bogoslovi i časne sestre koji su iz Zagreba na oproštaj od o. Tome došli kombijem i autima otpjevali su "Salve Regina".

Kako nas izvješćuje Glas koncila, "dominikanska su se subraća od o. Vereša oprostila i ispratila njegov lijes dan prije, u ponedjeljak 16. prosinca, u samostanskoj i župnoj crkvi Kraljice svete krunice u Zagrebu, gdje je on proveo najveći dio života. Misu je zadušnicu predvodio pomoćni zagrebački biskup Josip Mrzljak, a riječi oproštaja i zahvale uputili su provincijal, zagrebački prior, dekan isusovačkog Filozofskog fakul-

teta iz Zagreba i dekan protestantskog Teološkog fakulteta iz Osijeka, te predstavnik pokojnikovih suzavičajnika iz Zagreba".

NE IZGOVORITA RIČ OPROŠTAJA OD NAŠEG PRIJATELJA BILOG FRATRA DR. TOME VEREŠA

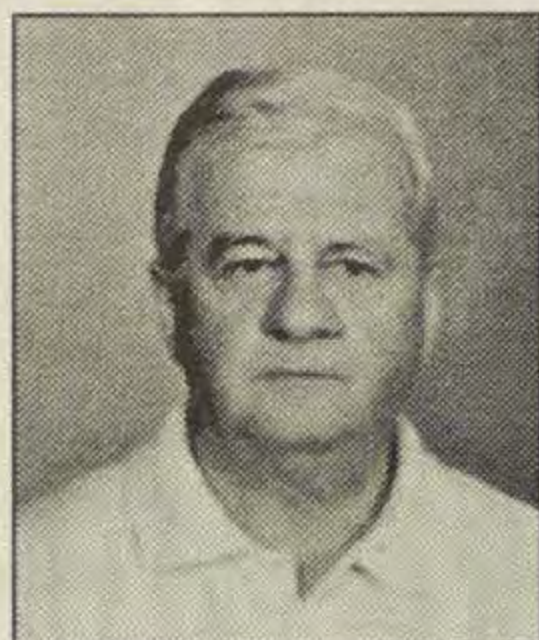
Danas smo se okupili da ko kršćani ispratimo našeg prijatelja i brata, dr. Tomu Vereša, na vikovični počinak u njegovu i našu dragu Suboticu. Brojni članovi Udruge vojvođanskih i podunavskih Hrvata iz Zagreba zahvalni su Bogu što su od samog osnutka udruge imali prigode primati radosni entuzijazam i jednostavne al dilotvorne i tako utišne riči. Ne treba isticati da je imo tušta različitih obaveza, pa ipak njegova vrata i njegovo srce uvik su bili otvoreni za sve, virovatno još i više za nas, njegove suzavičajnike. /.../

Udruge vojvođanskih i podunavskih Hrvata, čiji je dr. Tome Vereš bio član od samog osnutka Udruge, izražava iskrenu sućut njegovim najbližima, obitelji i braći svećenicima, a svojem vrsnom članu pokoj vječni na sjeveru Bačke - Subotici, koju je toliko ljubio.

*/Iz neizgovorene riječi oproštaja
dr. Luke Štilinovića/*

STIPAN STIPANČEVIĆ

Grafičar u mirovnini
(1940 - 2003)

Sa suzama i molitvom, a s vjerom u vječni život i ponovni susret, 9. siječnja 2003. godine ispratili smo našeg dragog supruga, tatu, djeda, brat i tasta. Pokopan je na subotičkom Kerskom groblju. Sprovodne obrede predvodio je župnik mons. Bela Stantić u nazočnosti preč. Julija Bašića i mons. Marka Forgića.

Nadamo se da već uživa Božju blizinu jer je bio dobar suprug, uzoran otac, vrijedan član Pastoralnog vijeća župe Isusova Uskrsnuća u Subotici.

Sv. misa za pokoj njegove duše bit će u crkvi Isusova Uskrsnuća 22. veljače 2003. godine u 8 sati.

Njegova obitelj

MIŠKO HORVACKI

(1921 - 2002)

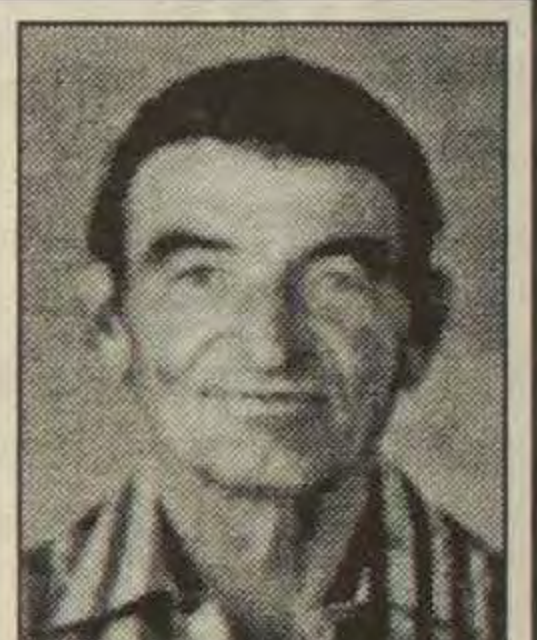
Nakon kratke bolesti, prestalo je 18. 12. 2002. godine kucati dobro srce našeg voljenog supruga oca, svekra, tasta, dede i pradede Miška Horvackog.

Umro je onako kako je i živio - radeći svakodnevnih poslove, na nogama. "S jatom golubova koje je toliko volio poletjela je njegova plemenita duša u nebeske visine, u zagrljaj dobrome Bogu, kojemu je do kraja bio vjeran i odan, da pred njegovim licem, u nebu, zajedno s anđelima i svetima slavi vječni Božić", istaknuo je njegov nećak, vlč. Andrija Anišić prigodom njegovog pokopa u subotičkom Bajskom groblju.

Sv. misa zadušnica na šest nedjelja za njegovu dušu bit će u crkvi Isusova Uskrsnuća, 1. 02. 2003. u 8 sati.

Tužni što ga više nema, ali ponosni što su ga imali, tješe se nadom vječnoga života i ponovnog susreta s njim u sretnoj vječnosti, njegovi najmiliji:

supruga Maca, sin Joso, kćerka Janja, snaja Jovanka, zet Ivica, unučad Zlatko, Marin, Jasmina i Marina s obiteljima

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića 58, Subotica, Tel.: 024/554-435. List je oslobođen poreza na promet rješenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu br. 106-413-00370-2002. ISSN 1451-2149.

Od Zvonika do Zvonika u boji

Ponoćna božićna misa
u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije

Pogreb o. Tome Vereša u subotičkoj katedrali

I ove godine na ponoćnoj misi prepuna katedrala

Ovako je Zvonko Šarčević pozlatio križ sa tornja
subotičke župe sv. Roka

Djeca u crkvi sv. Roka s "Adventskim prozorima"
i poklonima fondacije "Rudolf Walther" iz Njemačke

Alojzije Stantić i gospođa Monika Mahnicki
s božićnjakom u "Muzeju kulture kruha" u Ulmu

Palić - na zornice s fenjerima

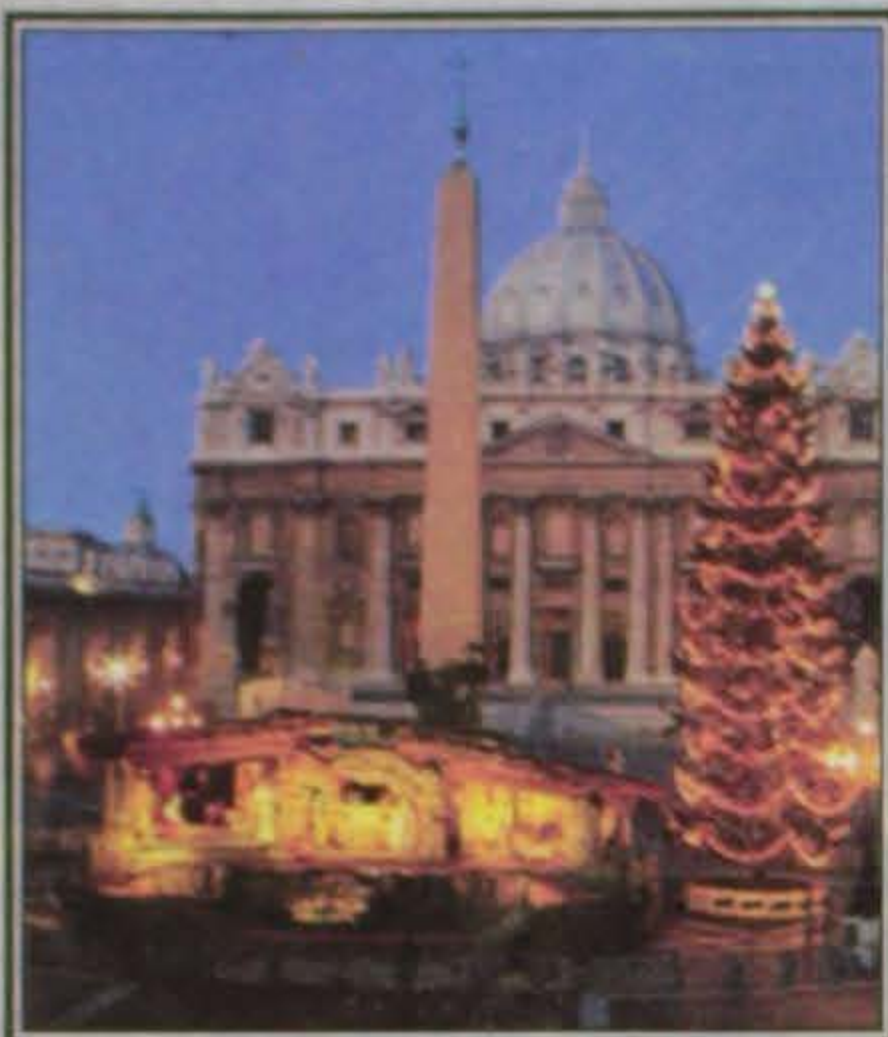
Čitanje dekreta o čudima S. Marije Propetog Petković
i Ivana Merza u Vatikanu

*Jaslice u crkvi
sv. Karla Boromejskog
u Pančevu*

Mali Isus u bolničkoj kapeli u Subotici

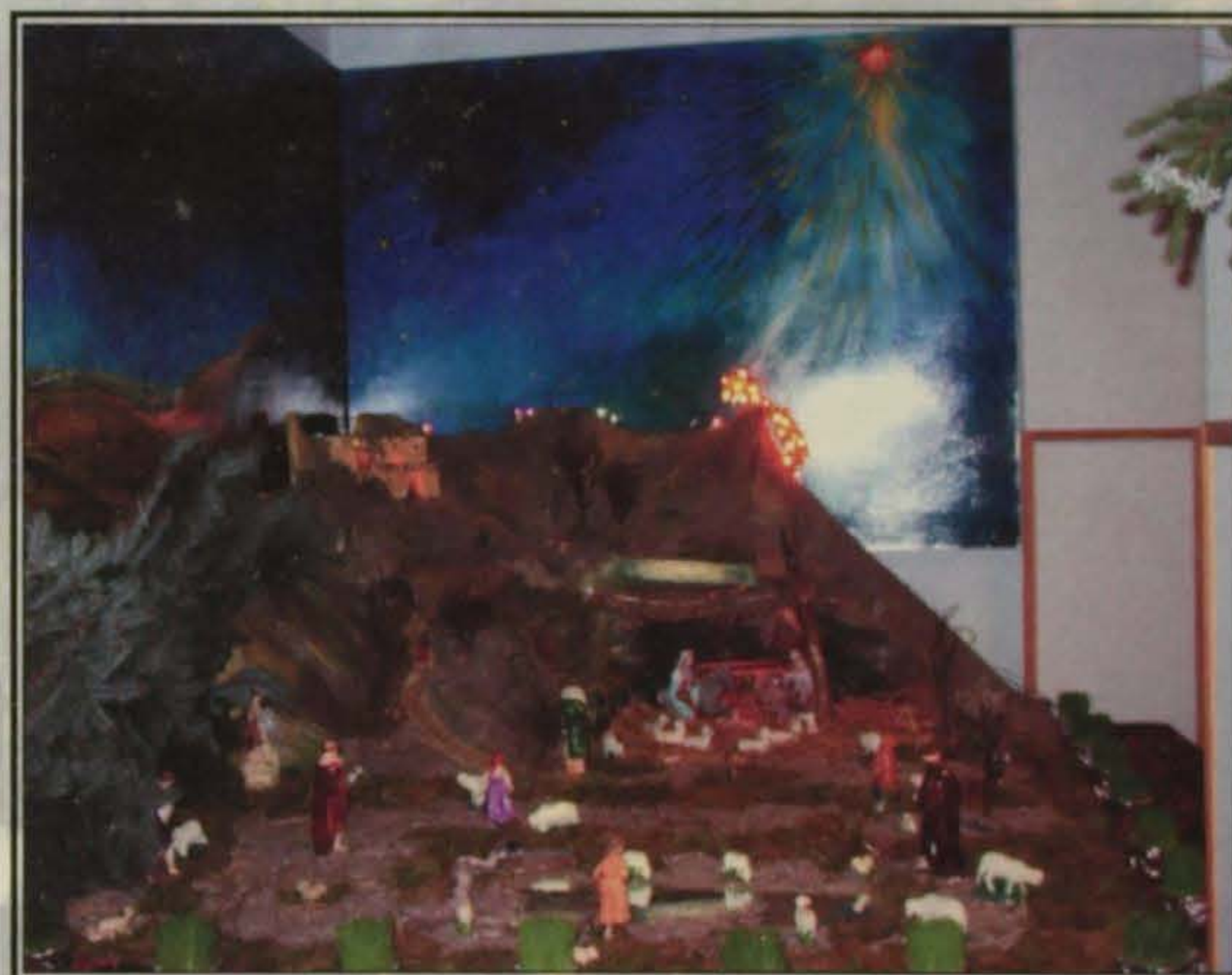
*Hrvatska smreka i jaslice
na Trgu sv. Petra u Rimu*

*Jaslice
u Svilojevu*

*Jaslice
u
Svetozar
Miletiću*

Jaslice u crkvi sv. Križa u Somboru

Jaslice u crkvi Uznesenja BDM u Apatinu

*Vjernici
u crkvi
sv. Jurja
u Subotici
pred
jaslicama
poslije
ponoćne
sv. mise*